

Εγνατία Οδός και χωρική διάρθρωση των περιοχών τουρισμού

Η παρούσα Θεματική Έκθεση αναλύει τις περιοχές τουρισμού και την τουριστική κίνηση στη Ζώνη Επιρροής των Περιφερειών από τις οποίες διέρχεται η Εγνατία Οδός (Ήπειρος, Θεσσαλία, Δυτική Μακεδονία, Κεντρική Μακεδονία, Ανατολική Μακεδονία & Θράκη). Η προσέγγιση που υιοθετείται λαμβάνει υπόψη τη χωρική διάρθρωση αυτής της ζώνης και στη έκθεση αναλύεται καταρχήν η κατηγοριοποίηση των περιοχών και τόπων τουρισμού βάσει (α) προηγούμενων μελετών του Παρατηρητηρίου, (β) των Περιφερειακών Πλαισίων Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης καθώς και (γ) του Ειδικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τον Τουρισμό. Κατόπιν, η Έκθεση προχωρά στην ανάλυση της χωρικής διάρθρωσης της τουριστικής κίνησης (αφίξεις, διανυκτερεύσεις, δυναμικό και πληρότητα) στη Ζώνη για την περίοδο 2004-2013, και συγκεκριμένα της κατανομή της: α) ανά Περιφέρεια, β) ανά Νομό και γ) στις δυναμικότερες τουριστικά περιοχές της Ζώνης ΙV. Τέλος, παρουσιάζεται η σύνοψη των αποτελεσμάτων και επιχειρείται η εξαγωγή ορισμένων διαπιστώσεων – συμπερασμάτων, ειδικά όσον αφορά τον ρόλο της Εγνατίας Οδού.

Η έκθεση συντάχθηκε από το Γραφείο Μελετών ΓΕΩΧΩΡΟΣ Α.Ε. στο πλαίσιο της Σύμβασης «Παροχή υπηρεσιών Συμβούλου-Χωροτάκτη για τη συνθετική επεξεργασία & αξιολόγηση των χωρικών επιδράσεων της Εγνατίας Οδού και των Καθέτων Αξόνων (κωδ. αναφ. 5140) με υπεύθυνη σύνταξης την Αθηνά Γιαννακού (χωροτάκτης-πολεοδόμος, PhD) σε συνεργασία με το Δήμητρα Ζέκα (Μηχ. Χωροταξίας, Πολεοδομίας & Περιφερειακής Ανάπτυξης) & Δήμο Έππα (Μηχ. Χωροταξίας, Πολεοδομίας & Περιφερειακής Ανάπτυξης), και υπό την εποπτεία του Βασίλη Φούρκα (Τμ. Παρατηρητηρίου ΕΟΑΕ, PhD, Πολ. Μηχανικός – PhD Χωροταξίας-Πολεοδομίας).

Τα περιεχόμενα και οι τυχόν απόψεις που φιλοξενούνται στις εκθέσεις και τα κείμενα εργασίας του Παρατηρητηρίου δεν αντανakλούν απαραίτητα τη σύμφωνη γνώμη της εταιρείας ΕΓΝΑΤΙΑ ΟΔΟΣ Α.Ε.

Επιτρέπεται η αναπαραγωγή για μη εμπορικούς σκοπούς με την προϋπόθεση ότι θα αναφέρεται η πηγή (Παρατηρητήριο – ΕΓΝΑΤΙΑ ΟΔΟΣ Α.Ε.).

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. Γενικά	3
2. Χωρική διάρθρωση των περιοχών τουρισμού στη Ζώνη IV	4
2.1. Διάρθρωση των περιοχών τουρισμού ανά Περιφέρεια.....	4
Α. Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης	4
Β. Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας	6
Γ. Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας	8
Δ. Περιφέρεια Ηπείρου	10
Ε. Περιφέρεια Θεσσαλίας	12
3. Διάρθρωση των περιοχών τουρισμού βάσει των κατηγοριών του Ειδικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τον Τουρισμό.....	14
4. Χωρική διάρθρωση της τουριστικής κίνησης.....	16
4.1. Τουριστική κίνηση στη Ζώνη IV και κατανομή ανά Περιφέρεια	16
4.1.1. Αφίξεις	16
4.1.2. Διανυκτερεύσεις.....	21
4.1.3. Δυναμικό τουριστικών καταλυμάτων	25
4.1.4. Πληρότητα τουριστικών καταλυμάτων	28
4.2. Κατανομή της τουριστικής κίνησης ανά Νομό της Ζώνης IV	31
4.2.1. Αφίξεις	31
4.2.2. Διανυκτερεύσεις.....	34
4.2.3. Δυναμικό τουριστικών καταλυμάτων	41
4.2.4. Πληρότητα τουριστικών καταλυμάτων	48
4.3. Κατανομή της τουριστικής κίνησης στις δυναμικότερες τουριστικά περιοχές.....	51
4.3.1. Διανυκτερεύσεις.....	52
4.3.2. Δυναμικό τουριστικών καταλυμάτων	57
5. Σύνοψη- Συμπεράσματα	61

1. Γενικά

Η παρούσα Θεματική Έκθεση αναλύει τις περιοχές τουρισμού και την τουριστική κίνηση στη Ζώνη IV της Εγνατίας Οδού και των Καθέτων Αξόνων¹, λαμβάνοντας υπόψη τη χωρική διάρθρωση αυτής της Ζώνης και αποτελείται από τρεις ενότητες. Στην πρώτη ενότητα αναλύεται η χωρική διάρθρωση των περιοχών τουρισμού στη Ζώνη IV και συγκεκριμένα η διάρθρωσή τους: α) ανά Περιφέρεια της Ζώνης IV και β) βάσει των κατηγοριών του Ειδικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τον Τουρισμό (ΦΕΚ 3155Β/12.12.2013). Ειδικότερα, όσον αφορά τη διάρθρωση των περιοχών τουρισμού ανά Περιφέρεια, γίνεται μία σύντομη καταγραφή των περιοχών τουρισμού με αναφορά κυρίως στα συγκριτικά πλεονεκτήματα κάθε Περιφέρειας και στους βασικούς πόλους έλξης επισκεπτών. Όσον αφορά τη διάρθρωση των περιοχών τουρισμού βάσει των κατηγοριών του Ειδικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τον Τουρισμό, παρουσιάζονται οι κατηγορίες περιοχών τουρισμού του Ειδικού Πλαισίου και επιχειρείται ο εντοπισμός των κατηγοριών αυτών στο σύνολο της Ζώνης IV.

Στη δεύτερη ενότητα αναλύεται, για την περίοδο 2004-2013, η χωρική διάρθρωση της τουριστικής κίνησης στη Ζώνη IV και συγκεκριμένα η κατανομή της: α) ανά Περιφέρεια, β) ανά Νομό και γ) στις δυναμικότερες τουριστικά περιοχές της Ζώνης IV. Ειδικότερα, όσον αφορά την κατανομή της τουριστικής κίνησης ανά Περιφέρεια και ανά Νομό, εξετάζονται οι αφίξεις, οι διανυκτερεύσεις, το δυναμικό και η πληρότητα τουριστικών καταλυμάτων στο σύνολο της Ζώνης IV, ανά Περιφέρεια και ανά Νομό για την περίοδο 2004-2013, καθώς και οι μεταβολές που παρατηρήθηκαν στις ακόλουθες δύο υποπεριόδους: α) 2004-2009 και β) 2009-2013. Όσον αφορά, την κατανομή της τουριστικής κίνησης στις δυναμικότερες τουριστικά περιοχές της Ζώνης IV, εξετάζεται η εξέλιξη της συμμετοχής στις διανυκτερεύσεις και στο δυναμικό τουριστικών καταλυμάτων, των δυναμικότερων τουριστικά Νομών κάθε Περιφέρειας της Ζώνης IV.

Τέλος, στην τρίτη ενότητα γίνεται μία σύνοψη της χωρικής διάρθρωσης της τουριστικής κίνησης και επιχειρείται η εξαγωγή ορισμένων διαπιστώσεων - συμπερασμάτων. Ειδικότερα, διαπιστώνεται ότι σε όλη τη διάρκεια της εξεταζόμενης περιόδου (2004-2013), η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας εξακολουθεί να αποτελεί την πιο τουριστική Περιφέρεια της Ζώνης IV, κατέχοντας το μεγαλύτερο μερίδιο αφίξεων, διανυκτερεύσεων και τουριστικών καταλυμάτων. Την περίοδο αυτή, ξεχωρίζουν κυρίως οι Νομοί Χαλκιδικής, Μαγνησίας, Πιερίας και Καβάλας που αποτελούν κατεξοχήν περιοχές παραθεριστικού-μαζικού τουρισμού και ο Νομός Θεσσαλονίκης που αποτελεί τη σημαντικότερη περιοχή αστικού τουρισμού της Ζώνης IV. Κρίνοντας από τις μεταβολές (κυρίως της περιόδου 2004-2009) των αφίξεων, των διανυκτερεύσεων και των τουριστικών καταλυμάτων όλων των εξεταζόμενων χωρικών συνόλων, διαπιστώνεται ότι η λειτουργία της Εγνατίας Οδού συνέβαλε στη βελτίωση της προσβασιμότητας ποικίλων περιοχών τουρισμού σε όλη την έκταση της Ζώνης IV. Ωστόσο, από το 2009 και μετά, η έντονη οικονομική ύφεση φαίνεται να έχει επηρεάσει την τουριστική κίνηση στη Ζώνη IV και κυρίως στις κατεξοχήν περιοχές προσέλκυσης Ελλήνων επισκεπτών (Περιφέρειες Ηπείρου, Δυτικής Μακεδονίας και Θεσσαλίας).

¹ Η Ζώνη IV αποτελείται από τις Περιφέρειες διέλευσης της Εγνατίας Οδού: Ήπειρος, Θεσσαλία, Δυτική Μακεδονία, Κεντρική Μακεδονία, Ανατολική Μακεδονία & Θράκη.

2. Χωρική διάρθρωση των περιοχών τουρισμού στη Ζώνη IV

2.1. Διάρθρωση των περιοχών τουρισμού ανά Περιφέρεια

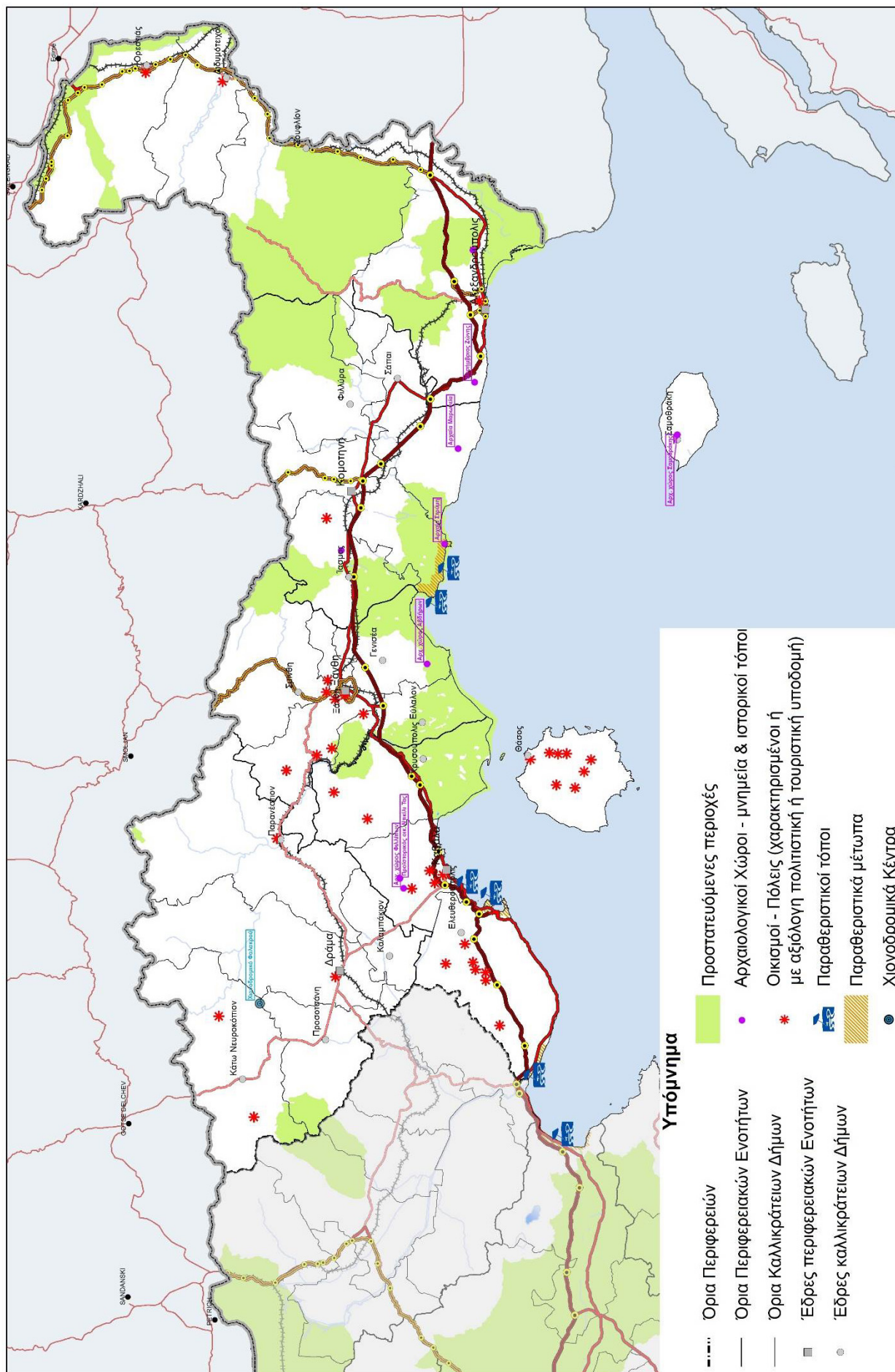
Στην παρούσα υποενότητα επιχειρείται μια σύντομη αναγνώριση και ανάλυση των περιοχών τουρισμού ανά Περιφέρεια της Ζώνης IV, χρησιμοποιώντας στοιχεία-δεδομένα από: α) τη μελέτη του Παρατηρητηρίου της Εγνατίας Οδού «Μελέτη δεικτών προσπελασιμότητας περιοχών ειδικού ενδιαφέροντος και μέσων μαζικής μεταφοράς στη ζώνη των Περιφερειών διέλευσης της Εγνατίας Οδού»² και β) τις υπό εκπόνηση μελέτες «Αξιολόγησης αναθεώρησης και εξειδίκευσης των Πλαισίων Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης» των Περιφερειών διέλευσης της Εγνατίας Οδού και των Κάθετων Αξόνων. Συγκεκριμένα, ανά Περιφέρεια της Ζώνης IV, αναφέρονται τα συγκριτικά πλεονεκτήματα (π.χ. παράκτιο μέτωπο, ορεινός όγκος, προστατευόμενα οικοσυστήματα, πολιτιστικό περιβάλλον κλπ.) και οι σημαντικοί πόλοι έλξης επισκεπτών.

Α. Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης

Στην Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης, σημαντικό συγκριτικό πλεονέκτημα για την ανάπτυξη του τουρισμού αποτελούν κυρίως το παράκτιο μέτωπό της, τα νησιά Θάσος και Σαμοθράκη και ο ορεινός όγκος όπου εντοπίζεται μεγάλη ποικιλία αξιόλογων οικοσυστημάτων. Τα οικοσυστήματα της Περιφέρειας (δάση ορεινού όγκου, λίμνες και λιμνοθάλασσες, ποτάμια, εκβολές και Δέλτα ποταμών κ.α.) χαρακτηρίζονται από υψηλό επίπεδο διατήρησης (λόγω και της μειωμένης έντασης των ανθρωπογενών δραστηριοτήτων) και διέπονται από ειδικά καθεστώτα προστασίας. Ειδικότερα, καταγράφονται τέσσερα Εθνικά Πάρκα (Εθνικό Πάρκο Δάσους Δαδιάς Λευκίμης Σουφλίου, Εθνικό Υγροτοπικό Πάρκο Δέλτα Έβρου, Εθνικό Πάρκο Ανατολικής Μακεδονίας Θράκης (Νέστος, Βιστωνίδα, Ισμαρίδα) και Εθνικό Πάρκο Οροσειράς Ροδόπης), καθώς και πλήθος περιοχών προστασίας οικοτόπων και ειδών (Ζώνες Ειδικής Προστασίας-ΖΕΠ, Ειδικές Ζώνες Διατήρησης-ΕΖΔ και Καταφύγια Άγριας Ζωή-ΚΑΖ).

Επίσης, στην Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης καταγράφεται σημαντικός αριθμός αρχαιολογικών χώρων και ιστορικών μνημείων, καθώς και παραδοσιακών οικισμών. Οι περισσότεροι παραδοσιακοί οικισμοί εντοπίζονται στο Νομό Καβάλας, ενώ οι περισσότεροι αρχαιολογικοί χώροι συγκεντρώνονται κυρίως κατά μήκος του παραλιακού μετώπου, στην πεδιάδα Ξάνθης - Κομοτηνής. Οι κυριότεροι αρχαιολογικοί χώροι της Περιφέρειας είναι ο αρχαιολογικός χώρος των Φιλίππων στο Νομό Καβάλας, ο αρχαιολογικός χώρος της Μαρώνειας στο Νομό Ροδόπης και ο αρχαιολογικός χώρος της Μεσημβρίας Ζώνης και το Ιερό Μεγάλων Θεών Σαμοθράκης στο Νομό Έβρου.

² Παρατηρητήριο Εγνατίας Οδού (2009-2010), *Μελέτη δεικτών προσπελασιμότητας περιοχών ειδικού ενδιαφέροντος και μέσων μαζικής μεταφοράς στη ζώνη των Περιφερειών διέλευσης της Εγνατίας Οδού*, Εγνατία Οδός Α.Ε.

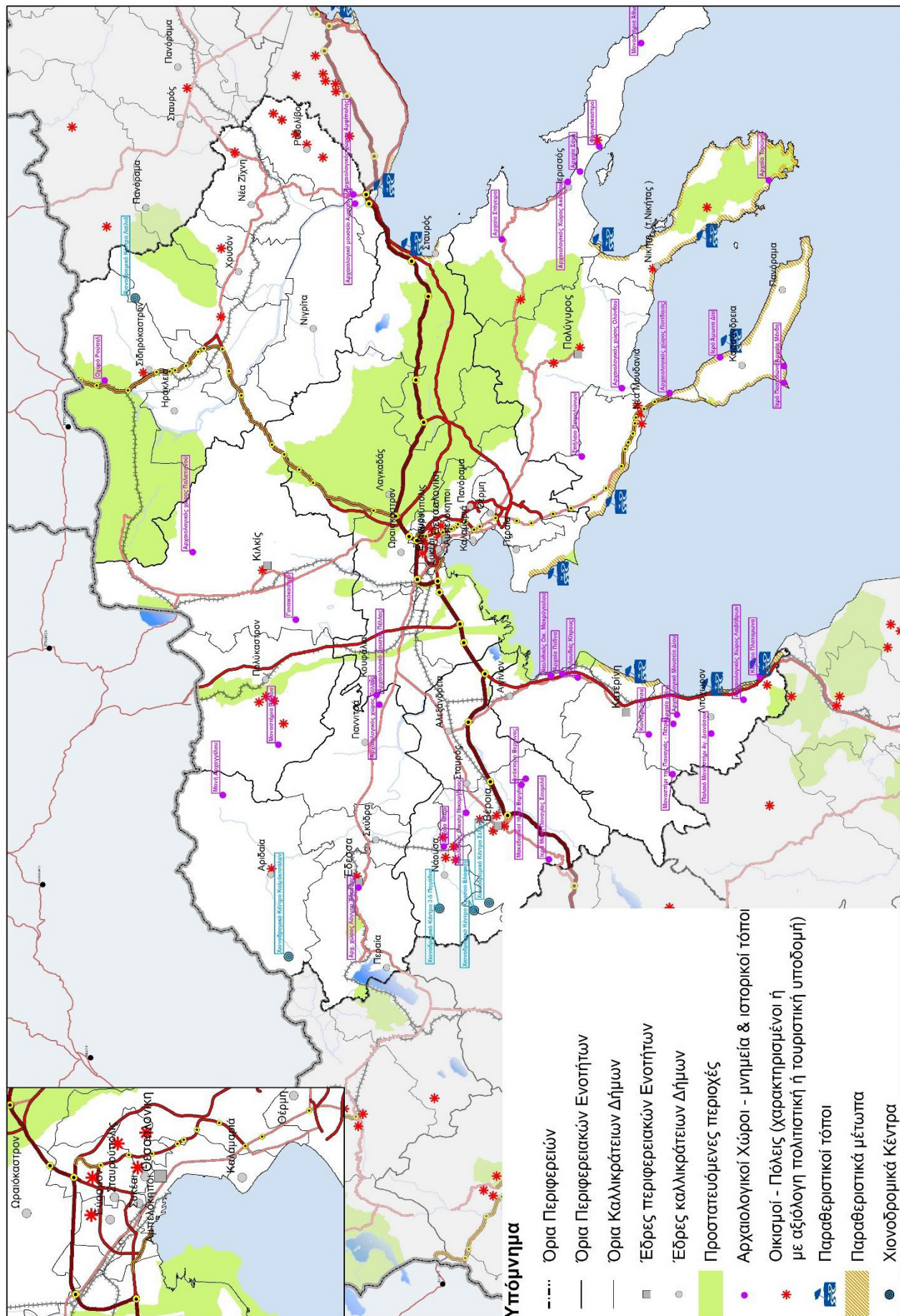
Χάρτης 1. Περιοχές τουρισμού Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης

Σημαντικοί πόλοι έλξης επισκεπτών της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης είναι: α) το νησιωτικό τμήμα των Νομών Καβάλας (Θάσος) και Αλεξανδρούπολης (Σαμοθράκη), εκ των οποίων η Θάσος αποτελεί το πιο γνωστό τουριστικό προορισμό της Περιφέρειας ενώ η Σαμοθράκη παρουσιάζει ήπιας μορφής τουριστική ανάπτυξη, και οι παράκτιες περιοχές του Νομού Καβάλας (κυρίως στα δυτικά της πόλης της Καβάλας και στη Ν. Καρβάλη), του Νομού Έβρου (Αλεξανδρούπολη) και του Νομού Ροδόπης (περιοχή Φανάρι, Μαρώνεια) που αποτελούν περιοχές παραθεριστικού τουρισμού και συγκεντρώνουν σημαντικό αριθμό τουριστικών υποδομών φιλοξενίας, β) τα αστικά κέντρα της Περιφέρειας στα οποία συγκεντρώνεται σημαντικός αριθμός υποδομών φιλοξενίας και πολιτιστικών υποδομών, γ) η ζώνη Φαλακρού-Παγγαίου και κοιλάδας Παρανεστίου-Σταυρούπολης όπου αναπτύσσονται ήπιες μορφές τουρισμού και δ) κατά τους χειμερινούς μήνες, το Χιονοδρομικό Κέντρο Φαλακρού στο Νομό Δράμας.

Β. Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας

Στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, σημαντικό συγκριτικό πλεονέκτημα για την ανάπτυξη του τουρισμού αποτελούν κυρίως το υψηλής ποιότητας μεγάλο παράκτιο μέτωπό της, ο ορεινός όγκος όπου εντοπίζονται ποικίλα οικοσυστήματα και το ιδιαίτερα αξιόλογο πολιτιστικό της περιβάλλον. Τα οικοσυστήματα της Περιφέρειας (δάση, ποτάμια, εκβολές ποταμών, λίμνες, λιμνοθάλασσες, υδροβιότοποι κ.α.) αποτελούν διεθνές και εθνικό κεφάλαιο και προστατεύονται θεσμικά. Ειδικότερα, καταγράφονται ένας εθνικός δρυμός (Εθνικός Δρυμός Ολύμπου) και τρία εθνικά πάρκα (Εθνικό Πάρκο Λιμνών Κορώνειας – Βόλβης, Εθνικό Πάρκο Υγροτόπου Κερκίνης, Εθνικό Πάρκο Δέλτα Αξιού-Λουδία-Αλιάκμονα), καθώς και πλήθος περιοχών προστασίας οικοτόπων και ειδών (ΖΕΠ, ΕΖΔ και ΚΑΖ).

Όσον αφορά το πολιτιστικό της περιβάλλον, στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας υπάρχει πλούσιο και ποικιλόμορφο απόθεμα αρχαιολογικών χώρων και ιστορικών μνημείων που καλύπτει όλες τις φάσεις του Ελλαδικού πολιτισμού (από την παλαιολιθική εποχή ως τα σύγχρονα χρόνια) καθώς και αρκετοί παραδοσιακοί και άλλοι ενδιαφέροντες οικισμοί. Οι παραδοσιακοί-ενδιαφέροντες οικισμοί αναπτύσσονται κυρίως στις ζώνες χαμηλού υψομέτρου των ορεινών όγκων του Ολύμπου, του Βερμίου, του Πάικου, των ορεινών όγκων της παραμεθόριας ζώνης, καθώς και των ορεινών όγκων που περιβάλλουν τον Νομό Σερρών και αυτών που εντάσσονται στον Νομό Χαλκιδικής. Όσον αφορά τους αρχαιολογικούς χώρους και τα ιστορικά μνημεία, τα σημαντικότερα στοιχεία της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, με παγκόσμια, διεθνή ή εθνική ακτινοβολία, είναι οι αρχαίες Αιγές και τάφοι της Βεργίνας, το Δίον και ο αρχαιολογικός χώρος του Ολύμπου, η Αρχαία Πέλλα, η Αμφίπολη, οι Αποικίες τις Κλασσικής Περιόδου, η Ρωμαϊκή, Βυζαντινή, Οθωμανική και Σύγχρονη Θεσσαλονίκη και τα λοιπά αστικά κέντρα (Βέροια, Έδεσσα, Σέρρες κλπ.) καθώς και διάφορα άλλα ευρήματα. Παράλληλα, η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας αποτελεί την πύλη για την Ιερή Κοινότητα του Αγίου Όρους που διαθέτει παγκόσμια πολιτιστική και θρησκευτική ακτινοβολία.

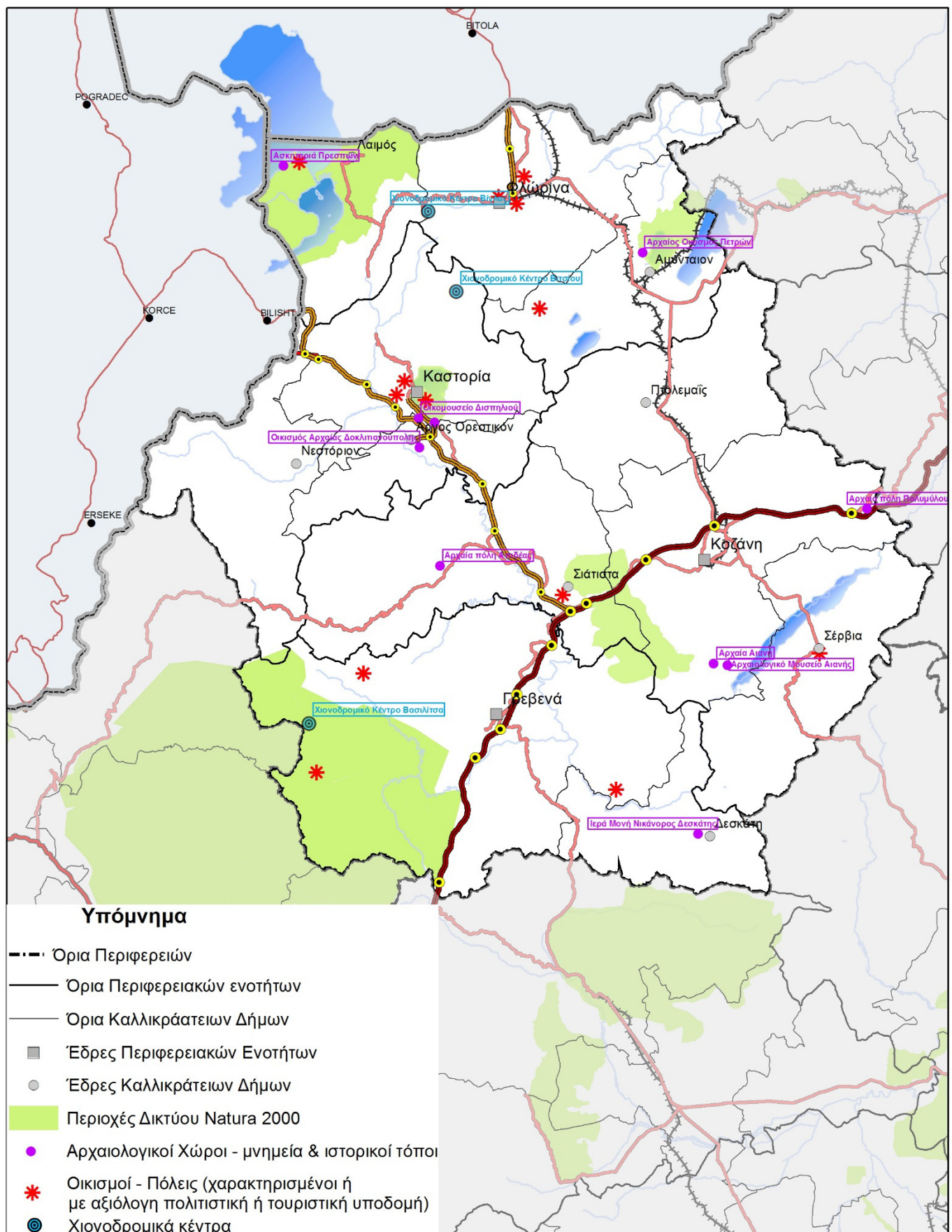
Χάρτης 2. Περιοχές τουρισμού Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας

Σημαντικοί πόλοι έλξης επισκεπτών της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας είναι: α) οι παράκτιες περιοχές των Νομών Πιερίας και Χαλκιδικής (Νότια Πιερία, Στρυμωνικός κόλπος και κόλπος Ιερισσού, Χερσόνησος της Σιθωνίας, Μέση – δυτική παράκτια Χαλκιδική, Χερσόνησος της Κασσάνδρας) που αποτελούν περιοχές παραθεριστικού τουρισμού και συγκεντρώνουν ιδιαίτερα σημαντικό αριθμό τουριστικών υποδομών φιλοξενίας, β) τα αστικά κέντρα της Περιφέρειας, στα οποία συγκεντρώνεται σημαντικός αριθμός υποδομών φιλοξενίας και πολιτιστικών υποδομών και ειδικότερα η πόλη της Θεσσαλονίκης λόγω του ιδιαίτερα σημαντικού (σε εθνικό και διεθνές επίπεδο) πολιτιστικού κεφαλαίου της, γ) ο Όλυμπος, τα όρη Βέρμιο και Βόρας και οι ζώνες Κερκίνης – Δοϊράνης – Κοιλάδα Στρυμόνα και Βόλβης – Κορώνειας – Βερτίσκου που αποτελούν αναδυόμενες περιοχές θεματικού τουρισμού-οικοτουρισμού, δ) το Άγιο Όρος που αποτελεί οικουμενικό πόλο έλξης θρησκευτικού τουρισμού, ε) το τρίγωνο των αρχαιολογικών χώρων Δίου-Βεργίνας-Πέλλας, στ) κατά τη χειμερινή περίοδο, τα χιονοδρομικά κέντρα της Περιφέρειας (Βόρα-Καϊμακτσαλάν στο Νομό Πέλλας, 3-5 Πηγάδια, Σελίου και Χρυσό Ελάφι-Σελίου στο Νομό Ημαθίας, Ελατοχωρίου στο Νομό Πιερίας και Λαϊλιά στο Νομό Σερρών) και ζ) τα ιαματικά λουτρά της Περιφέρειας (Λουτρακίου-Πόζαρ στο Νομό Πέλλας, Θερμών Νιγρίτας, Σιδηροκάστρου και Αγκίστρου στο Νομό Σερρών, Ν. Απολλωνίας και Λαγκαδά στο Νομό Θεσσαλονίκης).

Γ. Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας

Στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας, σημαντικό συγκριτικό πλεονέκτημα για την ανάπτυξη του τουρισμού αποτελεί ο ορεινός όγκος όπου συναντάται μεγάλη ποικιλία αξιόλογων οικοσυστημάτων και πολιτιστικών πόρων. Τα οικοσυστήματα της Περιφέρειας (ορεινά δασικά συμπλέγματα, ποτάμια, λίμνες, υγροβιότοποι κ.α.) έχουν ιδιαίτερη αισθητική και περιβαλλοντική σημασία και εντάσσονται σε διεθνή, ευρωπαϊκά και εθνικά δίκτυα προστασίας. Ειδικότερα, καταγράφονται δύο εθνικοί δρυμοί (Εθνικός Δρυμός Πρεσπών και Εθνικός Δρυμός Πίνδου Βάλια Κάλντα) και δύο εθνικά πάρκα (Εθνικό Πάρκο Πρεσπών και Εθνικό Πάρκο Βόρειας Πίνδου), καθώς και ένα διατηρητέο μνημείο της φύσης, ένας υγρότοπος διεθνούς σημασίας (RAMSAR), μία περιοχή απόλυτης προστασίας της φύσης, τρεις περιοχές προστασίας της φύσης και σημαντικός αριθμός περιοχών προστασίας οικοτόπων και ειδών (ΖΕΠ, ΕΖΔ και ΚΑΖ).

Αναφορικά με τους πολιτιστικούς της πόρους, στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας καταγράφεται σημαντικός αριθμός αρχαιολογικών χώρων και ιστορικών μνημείων (εκκλησίες, μοναστήρια, αρχοντικά, βρύσες κλπ.) ενώ απαντώνται και αρκετοί αξιόλογοι οικισμοί, από τους οποίους ελάχιστοι έχουν κηρυχθεί παραδοσιακοί. Οι αξιόλογοι οικισμοί είναι είτε μεμονωμένοι (Καστοριά, Σιάτιστα, Νυμφαίο, τμήμα της πόλης της Φλώρινας) είτε απαντώνται σε συγκεντρώσεις μικρότερων οικισμών με κοινά πολιτισμικά χαρακτηριστικά (Βλαχοχώρια Γρεβενών, Μαστοροχώρια Βοΐου και Φλώρινας, οικισμοί Πρεσπών κ.α.). Οι σημαντικότεροι αρχαιολογικοί χώροι της Περιφέρειας είναι ο αρχαιολογικός χώρος της Αιανής στο Νομό Κοζάνης και ο αρχαιολογικός χώρος του Δισπηλιού στο Νομό Καστοριάς. Η πλειονότητα των ιστορικών μνημείων της Περιφέρειας (κυρίως εκκλησίες, μοναστήρια και αρχοντικά) συγκεντρώνεται στους Νομούς Κοζάνης και Καστοριάς.

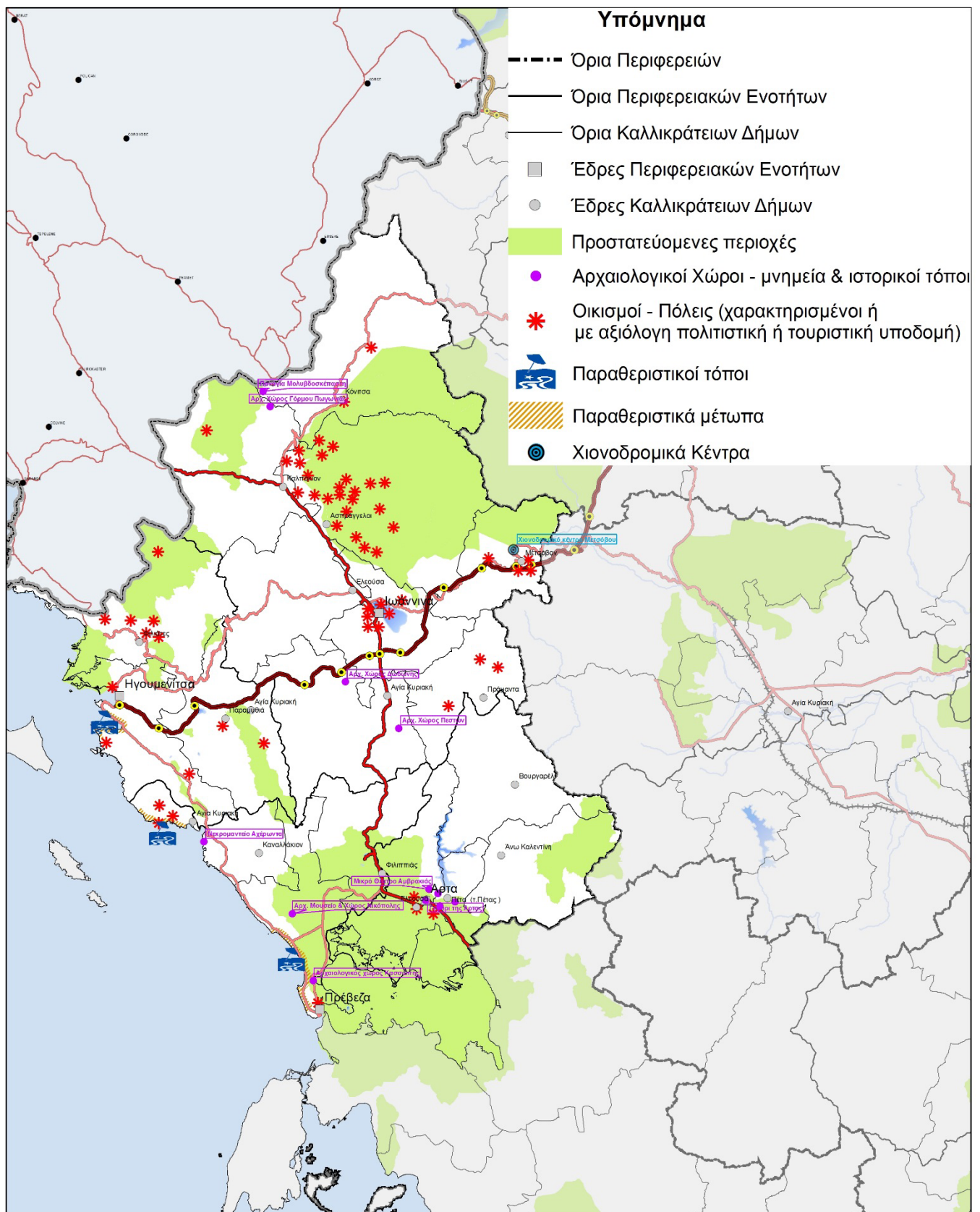
Χάρτης 3. Περιοχές τουρισμού Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας

Σημαντικοί πόλοι έλξης επισκεπτών της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας είναι: α) η περιοχή των Πρεσπών και ο παραδοσιακός ορεινός οικισμός του Νυμφαίου, λόγω της πληθώρας φυσικών και πολιτιστικών-ιστορικών πόρων, β) τα αστικά κέντρα της Περιφέρειας, στα οποία συγκεντρώνεται σημαντικός αριθμός υποδομών φιλοξενίας και πολιτιστικών υποδομών και ειδικότερα η πόλη της Καστοριάς, λόγω της παραδοσιακής της αρχιτεκτονικής και του φυσικού περιβάλλοντος της λίμνης, γ) κατά τη χειμερινή περίοδο, τα χιονοδρομικά κέντρα της Περιφέρειας (Βασιλίτσας στο Νομό Γρεβενών, Βίγλας-Πισοδερίου στο Νομό Φλώρινας και Βιτσίου στο Νομό Καστοριάς) και δ) κατά τους θερινούς μήνες, το Νεστόριο στο Νομό Καστοριάς λόγω της διεξαγωγής του river party, το οποίο είναι ευρέως γνωστό στο σύνολο της Χώρας.

Δ. Περιφέρεια Ηπείρου

Στην Περιφέρεια Ηπείρου, σημαντικό συγκριτικό πλεονέκτημα για την ανάπτυξη του τουρισμού αποτελούν κυρίως το εκτεταμένο παράκτιο μέτωπό της και ο ορεινός όγκος όπου εντοπίζονται ποικίλα οικοσυστήματα και σημαντικοί πολιτιστικοί πόροι. Τα οικοσυστήματα της Περιφέρειας (δάση, ποτάμια, εκβολές ποταμών, υδροβιότοποι, λίμνες κλπ.) διακρίνονται για την αισθητική και περιβαλλοντική τους αξία και διέπονται από διάφορα καθεστώτα προστασίας. Ειδικότερα, καταγράφονται δύο εθνικοί δρυμοί (Εθνικός Δρυμός Βίκου-Αώου και Εθνικός Δρυμός Πίνδου) και τρία εθνικά πάρκα (Εθνικό Πάρκο Βόρειας Πίνδου, Εθνικό Πάρκο Τζουμέρκων – Περιστερίου και χαράδρας Αράχθου και Εθνικό Πάρκο Υγροτόπων Αμβρακικού), καθώς και δύο αισθητικά δάση, δύο διατηρητέα μνημεία της φύσης, ένας υγρότοπος διεθνούς σημασίας (RAMSAR), δύο περιοχές που προστατεύονται από τη Σύμβαση της Βαρκελώνης και πλήθος περιοχών προστασίας οικοτόπων και ειδών (Ζώνες Ειδικής Προστασίας-ΖΕΠ, Ειδικές Ζώνες Διατήρησης-ΕΖΔ και Καταφύγια Άγριας Ζωής-KAZ) και τοπίων με ιδιαίτερο φυσικό κάλλος.

Αναφορικά με τους πολιτιστικούς της πόρους, η Περιφέρεια Ηπείρου χαρακτηρίζεται από μεγάλο αριθμό αρχαιολογικών χώρων και ιστορικών μνημείων (κάστρα, βυζαντινές εκκλησίες, πύργοι, αρχοντικά, γεφύρια κλπ.), καθώς και από πλήθος ορεινών (κυρίως) παραδοσιακών οικισμών, πολλοί από τους οποίους έχουν υποστεί ελάχιστη αλλοίωση. Οι παραδοσιακοί οικισμοί είναι είτε μεμονωμένοι (Μέτσοβο, τμήμα της πόλης των Ιωαννίνων κ.α.) είτε απαντώνται σε συγκεντρώσεις (Ζαγοροχώρια, Μαστοροχώρια, Τζουμέρκα) και βρίσκονται κατά κύριο λόγο στο Νομό Ιωαννίνων και στο βόρειο τμήμα του Νομού Θεσπρωτίας. Οι σημαντικότεροι αρχαιολογικοί χώροι της Περιφέρειας εντοπίζονται κυρίως στο Νομό Ιωαννίνων (αρχαιολογικός χώρος Δωδώνης) και στο Νομό Πρέβεζας (αρχαιολογικός χώρος Νικόπολης, αρχαιολογικός χώρος Κασσώπης και νεκρομαντείο Μεσοποτάμου (αρχαίας Εφύρας)). Η πλειονότητα των ιστορικών μνημείων της Περιφέρειας (κυρίως μοναστήρια) συγκεντρώνεται στο Νομό Ιωαννίνων.

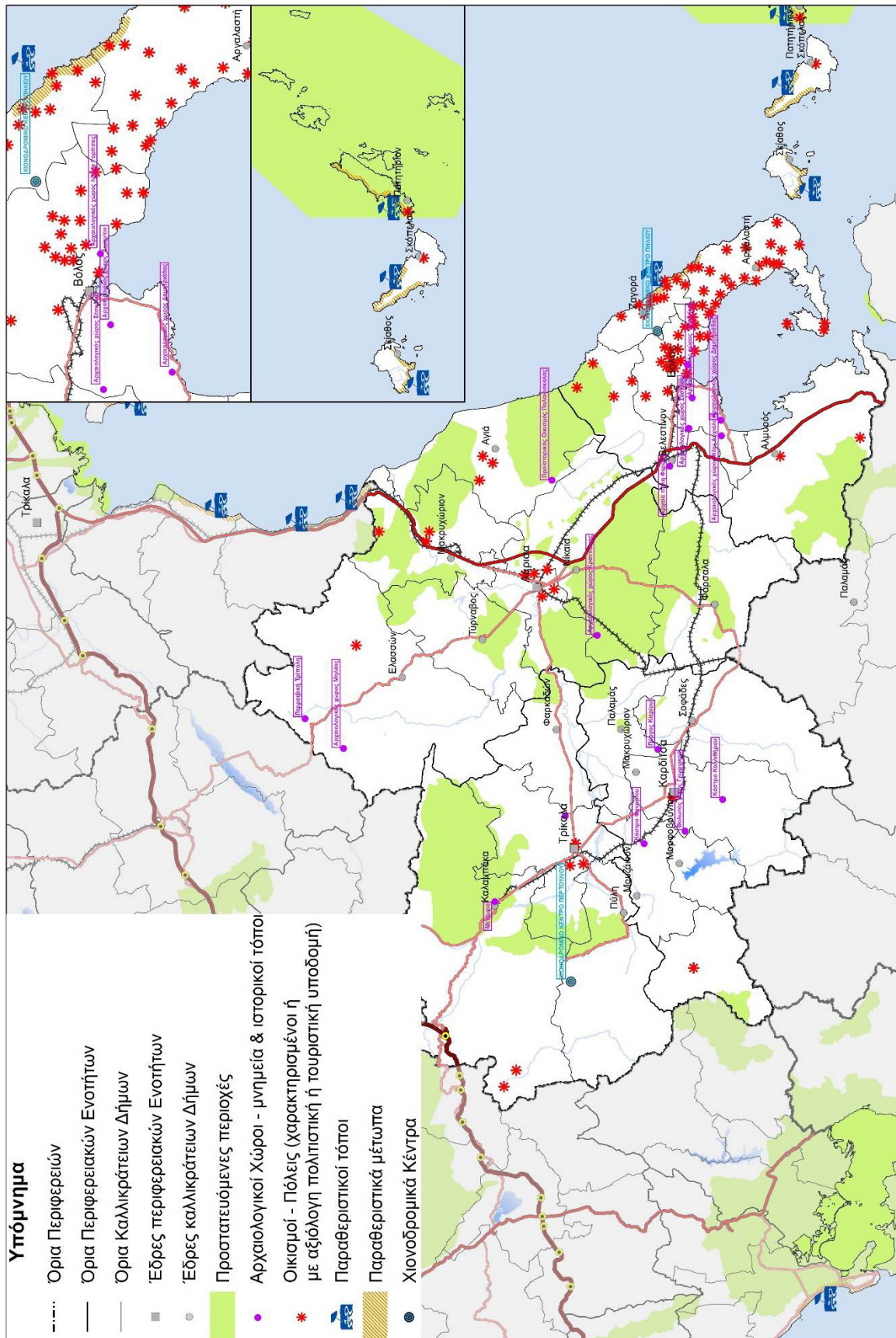
Χάρτης 4. Περιοχές τουρισμού Περιφέρειας Ηπείρου

Σημαντικοί πόλοι έλξης επισκεπτών της Περιφέρειας Ηπείρου είναι: α) οι παράκτιες περιοχές του Νομού Πρέβεζας (μέχρι την Πάργα) και του Νομού Θεσπρωτίας (ιδιαίτερα στην περιοχή της Πέρδικας, των Συβότων και της Πλαταριάς) που αποτελούν περιοχές παραθεριστικού τουρισμού και συγκεντρώνουν σημαντικό αριθμό τουριστικών υποδομών φιλοξενίας, β) το Μέτσοβο και τα ορεινά παραδοσιακά οικιστικά σύνολα των Ζαγοροχωρίων, των Μαστοροχωρίων και των Τζουμέρκων, λόγω του ενδιαφέροντος οικολογικού και πολιτιστικού πλούτου τους, γ) τα αστικά κέντρα της Περιφέρειας, στα οποία συγκεντρώνεται σημαντικός αριθμός υποδομών φιλοξενίας και πολιτιστικών υποδομών και ειδικότερα η πόλη των Ιωαννίνων, λόγω του φυσικού περιβάλλοντος της λίμνης και του πολιτιστικού κεφαλαίου της περιοχής και δ) κατά τη χειμερινή περίοδο, τα χιονοδρομικά κέντρα της Περιφέρειας (Καρακολίου Μετσόβου, Προφήτη Ηλία Μετσόβου και Ανηλίου Μετσόβου στο Νομό Ιωαννίνων).

Ε. Περιφέρεια Θεσσαλίας

Στην Περιφέρεια Θεσσαλίας, σημαντικό συγκριτικό πλεονέκτημα για την ανάπτυξη του τουρισμού αποτελούν κυρίως το παράκτιο μέτωπό της, τα νησιά των Σποράδων και ο ορεινός όγκος, όπου εντοπίζεται μεγάλη ποικιλία οικοσυστημάτων και πολιτιστικών πόρων. Τα οικοσυστήματα της Περιφέρειας (δάση, ποτάμια, νησιωτικοί υγρότοποι, λίμνες κλπ.) στοιχειοθετούν την οικολογική και αισθητική της αξία, συνθέτοντας σε μεγάλο βαθμό τη φυσιογνωμία της, και προστατεύονται θεσμικά. Ειδικότερα, καταγράφονται ένας εθνικός δρυμός (Εθνικός Δρυμός Ολύμπου) και τρία εθνικά πάρκα (Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο Αλοννήσου Βορείων Σποράδων, Εθνικό Πάρκο Τζουμέρκων – Περιστερίου και χαράδρας Αράχθου και Εθνικό Πάρκο Βόρειας Πίνδου) καθώς και επτά αισθητικά δάση, δύο διατηρητέα μνημεία της φύσης, δέκα μικροί νησιωτικοί υγρότοποι και πλήθος περιοχών προστασίας οικοτόπων και ειδών (ΖΕΠ, ΕΖΔ και ΚΑΖ) και τοπίων με ιδιαίτερο φυσικό κάλλος.

Όσον αφορά τους πολιτιστικούς της πόρους, η Περιφέρεια Θεσσαλίας διαθέτει μεγάλο αριθμό αρχαιολογικών χώρων και ιστορικών μνημείων (εκκλησίες, μοναστήρια, αρχοντικά, βρύσες κλπ.) καθώς και πλήθος παραδοσιακών οικισμών. Ιδιαίτερη σημασία έχουν οι αρχαιολογικοί χώροι των προϊστορικών οικισμών Σέσκλου και Διμηνίου στο Νομό Μαγνησίας και το μοναστηριακό συγκρότημα των Μετεώρων στο Νομό Τρικάλων. Οι περιοχές της Περιφέρειας όπου διατηρούνται αξιόλογα δείγματα παραδοσιακής αρχιτεκτονικής (εθνικής σημασίας) είναι οι ορεινοί παραδοσιακοί οικισμοί στην ευρύτερη ζώνη του Πηλίου, τα νησιά των Σποράδων και ιδιαίτερα η Σκόπελος, καθώς και μεμονωμένοι οικισμοί ή τμήματά τους, όπως τα Αμπελάκια στο Νομό Λάρισας και η συνοικία Βαρούσι στην πόλη των Τρικάλων. Επισημαίνεται ότι ο Νομός Μαγνησίας συγκεντρώνει τη συντριπτική πλειονότητα των ιστορικών μνημείων της Περιφέρειας (κυρίως αρχοντικά και εκκλησίες).

Χάρτης 5. Περιοχές τουρισμού Περιφέρειας Θεσσαλίας

Σημαντικοί πόλοι έλξης επισκεπτών της Περιφέρειας Θεσσαλίας είναι: α) το νησιωτικό τμήμα του Νομού Μαγνησίας (Σποράδες) και οι παράκτιες περιοχές των Νομών Λάρισας και Μαγνησίας που αποτελούν περιοχές παραθεριστικού τουρισμού και συγκεντρώνουν σημαντικό αριθμό τουριστικών υποδομών φιλοξενίας, β) το σύνολο των ορεινών οικισμών του Πηλίου, γ) η Καλαμπάκα και το μοναστηριακό συγκρότημα των Μετεώρων που αποτελεί ιδιαίτερα σημαντικό πόλο έλξης θρησκευτικού τουρισμού, δ) ο Όλυμπος, η ευρύτερη περιοχή της Λίμνης Πλαστήρα και η ζώνη Πύλη-Ελάτη-Περτούλι, λόγω του ενδιαφέροντος οικολογικού και πολιτιστικού πλούτου τους, ε) τα αστικά κέντρα της Περιφέρειας, στα οποία συγκεντρώνεται σημαντικός αριθμός υποδομών φιλοξενίας και πολιτιστικών υποδομών και στ) κατά τη χειμερινή περίοδο, τα χιονοδρομικά κέντρα της Περιφέρειας (Πηλίου στο Νομό Μαγνησίας, Περτουλίου στο Νομό Τρικάλων και Ολύμπου-Βρυσοπούλες στο Νομό Λάρισας).

3. Διάρθρωση των περιοχών τουρισμού βάσει των κατηγοριών του Ειδικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τον Τουρισμό

Στο ισχύον Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τον Τουρισμό (ΦΕΚ 3155Β/12.12.2013), ο εθνικός χώρος προσεγγίζεται βάσει κριτηρίων: α) έντασης και είδους της τουριστικής ανάπτυξης, β) γεωμορφολογικών χαρακτηριστικών και γ) ευαισθησίας των πόρων. Με την εφαρμογή των παραπάνω κριτηρίων ο εθνικός χώρος κατατάσσεται στις ακόλουθες κατηγορίες περιοχών, για τις οποίες δίνονται επιμέρους κατευθύνσεις:

- (Α) Αναπτυγμένες και αναπτυσσόμενες τουριστικά περιοχές, με διάκριση στις ακόλουθες υποκατηγορίες:
 - (Α1) Αναπτυγμένες τουριστικά περιοχές
 - (Α2) Αναπτυσσόμενες τουριστικά περιοχές
- (Β) Περιοχές ενδεικνυόμενες για την ανάπτυξη ειδικών – εναλλακτικών μορφών τουρισμού, με διάκριση στις ακόλουθες υποκατηγορίες:
 - (Β1) Περιοχές με περιθώρια ανάπτυξης ειδικών και εναλλακτικών μορφών τουρισμού
 - (Β2) Πόλοι εντατικής ανάπτυξης ειδικών μορφών τουρισμού
- (Γ) Μητροπολιτικές περιοχές
- (Δ) Νησιά και παράκτιες περιοχές, με διάκριση στις ακόλουθες υποκατηγορίες:
 - (Δ1) Νησιά
 - (Δ2) Παράκτιος χώρος
- (Ε) Ορεινές περιοχές
- (ΣΤ) Πεδινές και ημιορεινές περιοχές
- (Ζ) Περιοχές του Εθνικού Συστήματος Προστατευόμενων Περιοχών
- (Η) Προστατευόμενοι και εγκαταλελειμμένοι οικισμοί
- (Θ) Αρχαιολογικοί χώροι, μνημεία και ιστορικοί τόποι
- (Ι) Περιοχές ιδιαίτερου χαρακτήρα

Όπως προκύπτει από το Ειδικό Πλαίσιο και το Χάρτη Βασικών Κατευθύνσεων Χωρικής Οργάνωσης του Τουρισμού που το συνοδεύει, στο σύνολο της Ζώνης IV εντοπίζονται όλες οι παραπάνω κατηγορίες περιοχών. Ειδικότερα:

Στην κατηγορία Α1 «**Αναπτυγμένες τουριστικά περιοχές**» εντάσσονται: η χερσόνησος της Κασσάνδρας και η λοιπή δυτική ακτή του Νομού Χαλκιδικής στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας και τα παράλια της Θάσου και τμήμα των

παράκτιων περιοχών του Νομού Καβάλας (δυτικά της πόλης της Καβάλας και στην περιοχή της Ν. Καρβάλης) στην Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης.

Στην κατηγορία Α2 **«Αναπτυσσόμενες τουριστικά περιοχές»** εντάσσονται: οι παράκτιες περιοχές των Νομών Θεσπρωτίας και Πρέβεζας και τα παράλια του Αμβρακικού κόλπου στην Περιφέρεια Ηπείρου, τα νησιά των Σποράδων, τμήμα των παραλίων του Νομού Μαγνησίας (κυρίως από το Βόλο προς τα Δ-ΝΔ και Α-ΝΑ) και τα παράλια του Νομού Λάρισας στην Περιφέρεια Θεσσαλίας, τα παράλια της χερσονήσου Σιθωνίας και οι ακτές του Νομού Χαλκιδικής που βρίσκονται σε επαφή με αυτή, τα παράλια του κόλπου της Ιερισσού και του Στρυμωνικού κόλπου και οι παράκτιες περιοχές του Νομού Πιερίας στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, το υπόλοιπο τμήμα των παράκτιων περιοχών του Νομού Καβάλας, οι παράκτιες περιοχές των Νομών Ξάνθης και Αλεξανδρούπολης και τμήμα των παραλίων του Νομού Ροδόπης στην Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης.

Στην κατηγορία Β1 **«Περιοχές με περιθώρια ανάπτυξης ειδικών και εναλλακτικών μορφών τουρισμού»** εντάσσονται οι ακόλουθες εκτεταμένες περιοχές:

- Β.1.1. Ανατολική και Δυτική Ροδόπη - Όρη Λεκάνης - Παγγαίο - Σύμβολο - Φαλακρό - Παρανέστια περιοχή - Δέλτα Έβρου - Δαδιά - Παράρδιες περιοχές, στις Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας και Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης
- Β.1.2. Λίμνη Κερκίνης - Μαυροβούνι - Κερκίνη - Άγγιστρο - Όρβηλος - Βροντού - Μενοίκιο, στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας
- Β.1.3. Πιέρια - Βέρμιο - Καϊμακτσαλάν - Πάικο - Έδεσσα - Βέροια - Νάουσα - Παραλίμνια περιοχή λίμνης Πολυφύτου, στις Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας και Δυτικής Μακεδονίας
- Β.1.4. Καστοριά - Φλώρινα - Πρέσπες, στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας
- Β.1.5. Περιοχή Β. Πίνδου - Ζαγορίου - Τζουμέρκων - Ορεινός χώρος Δυτικής Θεσσαλίας), στις Περιφέρειες Ηπείρου, Δυτικής Μακεδονίας και Θεσσαλίας
- Β.1.6. Όλυμπος - Κίσσαβος - Μαυροβούνι, στις Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας και Θεσσαλίας
- Β.1.7. Ορεινοί όγκοι Όθρυος - Τυμφρηστού - Καλιακούδας - Χελιδώνας - Παναιτωλικού - Ναυπακτίας - Βαρδουσιών - Γκιώνας - Παρνασσού - Καλλίδρομου - Οίτης, στην Περιφέρεια Θεσσαλίας.

Η κατηγορία Β2 **«Πόλοι εντατικής ανάπτυξης ειδικών μορφών τουρισμού»** διακρίνεται στις ακόλουθες ομάδες: α) Περιοχές εγκαταστάσεων χιονοδρομικών κέντρων, καθώς και οι οικισμοί που τα περιβάλλουν (Β.2.1.) και β) Λουτροπόλεις (Β.2.2.) Στην πρώτη ομάδα εντάσσονται οι περιοχές εγκαταστάσεων χιονοδρομικών κέντρων της Ζώνης IV, ενώ στη δεύτερη ομάδα εντάσσονται οι περιοχές ιαματικών λουτρών της Ζώνης IV.

Στην κατηγορία Γ **«Μητροπολιτικές περιοχές»** εντάσσεται η περιοχή εφαρμογής του Ρυθμιστικού Σχεδίου Θεσσαλονίκης.

Στην κατηγορία Δ1 **«Νησιά»** και ειδικότερα στην Ομάδα Ι «Τουριστικά αναπτυγμένα και αναπτυσσόμενα νησιά» περιλαμβάνονται όλα τα νησιά της Ζώνης IV, ενώ στην κατηγορία Δ2 **«Παράκτιος χώρος»** περιλαμβάνονται όλες οι περιοχές της Ζώνης IV που εμπίπτουν εντός χερσαίας ζώνης πλάτους 350 μέτρων

Στην κατηγορία Ε **«Ορεινές περιοχές»** περιλαμβάνονται οι ηπειρωτικές περιοχές της Ζώνης IV που εκτείνονται σε υψόμετρο άνω των 800 μέτρων, ενώ στην

κατηγορία ΣΤ «**Πεδινές και ημιορεινές περιοχές**» περιλαμβάνονται οι ηπειρωτικές περιοχές της Ζώνης IV που δεν συμπεριλαμβάνονται στις κατηγορίες Δ2 (Παράκτιος χώρος) και Ε (Ορεινές περιοχές).

Στην κατηγορία Ζ «**Περιοχές του Εθνικού Συστήματος Προστατευόμενων Περιοχών**» περιλαμβάνονται όλες οι προστατευόμενες περιοχές του Ν. 3937/2011 της Ζώνης IV.

Στην κατηγορία Η «**Προστατευόμενοι και εγκαταλελειμμένοι οικισμοί**» περιλαμβάνονται οι χαρακτηρισμένοι ως παραδοσιακοί οικισμοί της Ζώνης IV, άλλοι οικισμοί που προστατεύονται με ειδικά καθεστώτα, καθώς και οι οικισμοί με πληθυσμό μικρότερο των 200 κατοίκων, σύμφωνα με την εκάστοτε τελευταία απογραφή.

Στην κατηγορία Θ «**Αρχαιολογικοί χώροι, μνημεία και ιστορικοί τόποι**» περιλαμβάνονται οι χαρακτηρισμένοι αρχαιολογικοί χώροι και τα μνημεία της Ζώνης IV που εντάσσονται στον Κατάλογο Παγκόσμιας Κληρονομιάς, καθώς και οι ιστορικοί τόποι που είναι εγγεγραμμένοι στον Κατάλογο Μνημείων Μείζονος Σημασίας του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού.

Τέλος, στην κατηγορία Ι «**Περιοχές ιδιαίτερου χαρακτήρα**» που αφορά περιοχές με αξιόλογα τοπία και ιδιαίτερα γεωμορφολογικά, αρχιτεκτονικά, ιστορικά και πολιτιστικά χαρακτηριστικά, περιλαμβάνονται τα Ζαγοροχώρια και το Πήλιο.

4. Χωρική διάρθρωση της τουριστικής κίνησης

Στην παρούσα ενότητα εξετάζεται η χωρική διάρθρωσή της τουριστικής κίνησης για την περίοδο 2004-2013, καθώς και οι μεταβολές που παρατηρήθηκαν τις υποπεριόδους 2004-2009 και 2009-2013. Διευκρινίζεται ότι το έτος 2004 επιλέχθηκε ως έτος έναρξης της εξεταζόμενης περιόδου, επειδή τότε παραδόθηκε η παράκαμψη της Καστανιάς, αλλά και το 72% του άξονα της Εγνατίας Οδού, ενώ το έτος 2013 είναι το έτος για το οποίο υπάρχουν τα πιο πρόσφατα διαθέσιμα στοιχεία από την ΕΛ.ΣΤΑΤ. Επίσης, το έτος 2009 επιλέχθηκε ως έτος διαχωρισμού των προαναφερόμενων δύο υποπεριοδών επειδή συμπίπτει με την έναρξη της έντονης οικονομικής ύφεσης που επηρέασε και την τουριστική κίνηση τόσο στη Ζώνη IV όσο και στο σύνολο της Χώρας.

4.1. Τουριστική κίνηση στη Ζώνη IV και κατανομή ανά Περιφέρεια

Παρακάτω εξετάζεται η τουριστική κίνηση (αφίξεις, διανυκτερεύσεις, δυναμικό και πληρότητα τουριστικών καταλυμάτων) στο σύνολο της Ζώνης IV και ανά Περιφέρεια για την περίοδο 2004-2013.

4.1.1. Αφίξεις

Στον Πίνακα 1 παρουσιάζεται ο αριθμός των αφίξεων στα συλλογικά τουριστικά καταλύματα στο σύνολο της Ζώνης IV, ανά Περιφέρεια και στο σύνολο της Χώρας για την περίοδο 2004-2013, καθώς και οι μεταβολές των περιόδων 2004-2009 και 2009-2013, στο Διάγραμμα 1 παρουσιάζεται η εξέλιξη των αφίξεων στη Ζώνη IV και

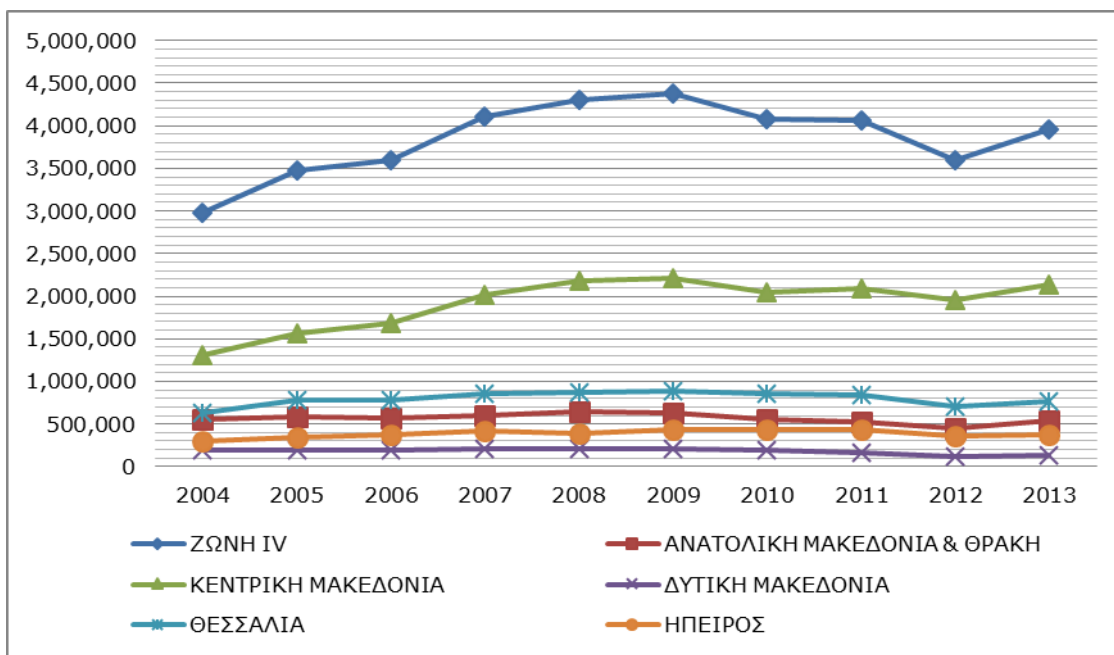
ανά Περιφέρεια για την περίοδο 2004-2013 και στο Διάγραμμα 2 παρουσιάζεται η εξέλιξη της συμμετοχής των Περιφερειών στις αφίξεις της Ζώνης IV για την περίοδο 2004-2013.

Την περίοδο 2004-2009, οι αφίξεις στο σύνολο της Ζώνης IV παρουσιάζουν ιδιαίτερα μεγάλη αύξηση (46,58%), η οποία μάλιστα είναι σημαντικά μεγαλύτερη από την αντίστοιχη αύξηση της Χώρας (34,40%) (Πίνακας 1). Παρομοίως, την περίοδο αυτή, όλες οι Περιφέρειες της Ζώνης IV παρουσιάζουν αύξηση στις αφίξεις τους. Η μεγαλύτερη αύξηση, πολύ μεγαλύτερη μάλιστα από τις αντίστοιχες αυξήσεις της Ζώνης IV και της Χώρας, παρατηρείται στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας (69,52%) και ακολουθούν η Περιφέρεια Ηπείρου (48%, αύξηση επίσης μεγαλύτερη από τις αντίστοιχες της Ζώνης IV και της Χώρας) και η Περιφέρεια Θεσσαλίας (40,18%), ενώ η Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας παρουσιάζει τη μικρότερη αύξηση (7,14%).

Αντιθέτως, την περίοδο 2009-2013 οι αφίξεις στη Ζώνη IV σημειώνουν σημαντική μείωση, της τάξης του 9,50%, σε αντίθεση με τη Χώρα, όπου οι αφίξεις παρουσιάζουν πολύ μικρή αύξηση (0,17%). Την ίδια περίοδο, σε όλες τις Περιφέρειες της Ζώνης IV επίσης σημειώνεται μείωση στις αφίξεις. Η μεγαλύτερη μείωση σημειώνεται στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας (-35%) και ακολουθεί η Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης (-14,06%), ενώ η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας παρουσιάζει τη μικρότερη μείωση (-3,24%). Επισημαίνεται ότι η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας είναι η μοναδική Περιφέρεια που εμφανίζει αρνητική μεταβολή μικρότερη από την αντίστοιχη μεταβολή της Ζώνης IV.

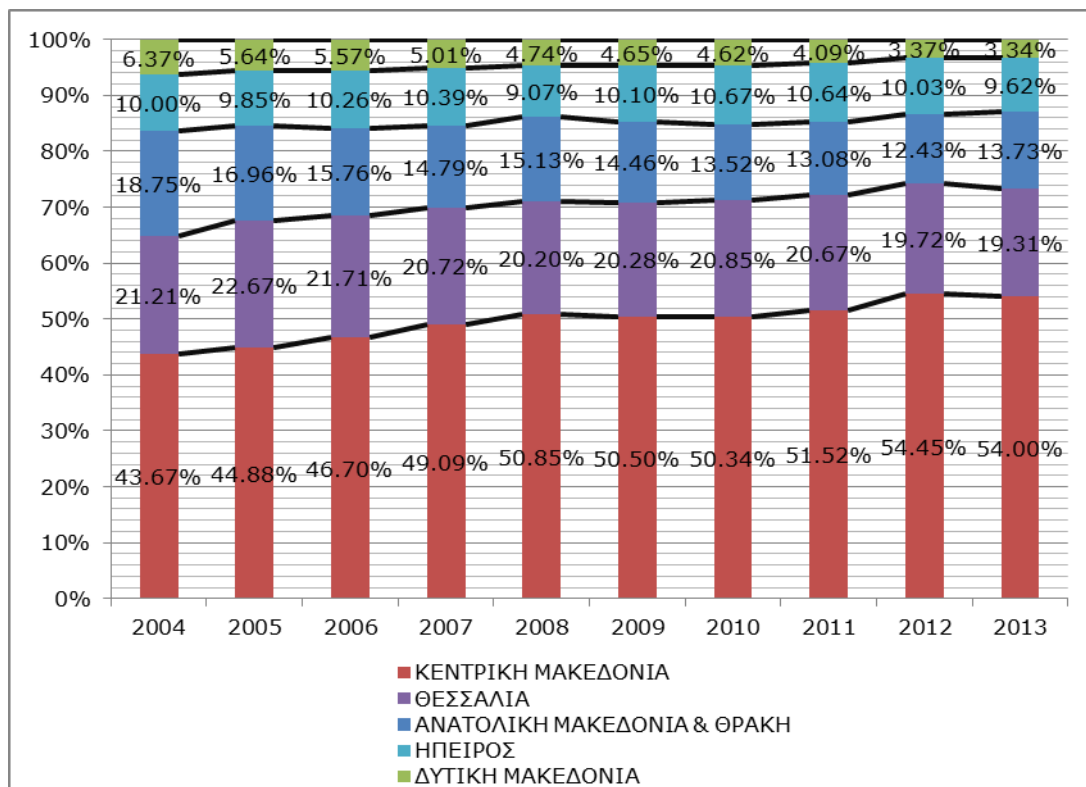
Πίνακας 1. Αφίξεις στα συλλογικά τουριστικά καταλύματα (*) στη Ζώνη IV και ανά Περιφέρεια (2004-2013)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Μεταβολές	
											2004-2009	2009-2013
Σύνολο Χώρας	12.131.583	13.412.596	13.982.021	16.037.592	16.013.569	16.304.677	16.241.395	16.745.606	14.790.291	16.332.329	34,40%	0,17%
Ζώνη IV	2.983.012	3.476.492	3.601.014	4.105.232	4.297.343	4.372.598	4.076.343	4.061.917	3.590.009	3.957.029	46,58%	-9,50%
Ανατολική Μακεδονία & Θράκη	559.246	589.664	567.407	607.146	650.371	632.129	551.129	531.214	446.384	543.273	13,03%	-14,06%
Κεντρική Μακεδονία	1.302.659	1.560.266	1.681.539	2.015.062	2.185.239	2.208.315	2.052.006	2.092.664	1.954.631	2.136.763	69,52%	-3,24%
Δυτική Μακεδονία	189.915	196.012	200.679	205.838	203.871	203.474	188.270	166.236	120.900	132.265	7,14%	-35,00%
Θεσσαλία	632.750	788.201	781.834	850.788	868.060	886.974	849.858	839.419	707.837	763.919	40,18%	-13,87%
Ήπειρος	298.442	342.349	369.555	426.398	389.802	441.706	435.080	432.384	360.257	380.809	48,00%	-13,79%
(*) Αναφέρεται τόσο σε ξενοδοχειακά καταλύματα, όσο και σε campings												
Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ, 01/2015												

Διάγραμμα 1. Εξέλιξη των αφίξεων στη Ζώνη IV και ανά Περιφέρεια (2004-2013)

Αναλυτικά, η εξέλιξη των αφίξεων στη Ζώνη IV για την περίοδο 2004-2013 (Διάγραμμα 1) είναι άμεσα συναρτώμενη με την εξέλιξη των αφίξεων στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, λόγω του ιδιαίτερα υψηλού ποσοστού συμμετοχής της. Έτσι, την περίοδο 2004-2009, οι αφίξεις στη Ζώνη IV όπως και στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας παρουσιάζουν συνεχή αύξηση (εμφανίζοντας και στις δύο χωρικές ενότητες μέγιστη τιμή το 2009), στη συνέχεια μειώνονται συνεχώς μέχρι το 2012 και τέλος, το 2013 σημειώνουν αύξηση, στη Ζώνη IV κατά 10,22% και στην Κεντρική Μακεδονία κατά 9,32%.

Στις υπόλοιπες Περιφέρειες της Ζώνης IV, η εξέλιξη των αφίξεων για την περίοδο 2004-2013 έχει ως εξής: Στην Περιφέρεια Θεσσαλίας, οι αφίξεις παρουσιάζουν αυξομείωση τη διετία 2005-2006, στη συνέχεια αυξάνονται μέχρι το 2009 (εμφανίζοντας μέγιστη τιμή το 2009) και μετά παρουσιάζουν διαρκή μείωση μέχρι το 2012 (ιδιαίτερα μεγάλη μείωση σημειώνεται το 2012), ενώ το 2013 αυξάνονται πάλι κατά 7,92%. Στην Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης, οι αφίξεις παρουσιάζουν αυξομείωση τη διετία 2005-2006, στη συνέχεια αυξάνονται συνεχώς μέχρι το 2008 (εμφανίζοντας μέγιστη τιμή το 2008) και μετά παρουσιάζουν διαρκή μείωση μέχρι το 2012 (ιδιαίτερα μεγάλη μείωση σημειώνεται το 2012), ενώ το 2013 σημειώνουν σημαντική αύξηση κατά 21,71%. Στην Περιφέρεια Ηπείρου, οι αφίξεις παρουσιάζουν συνεχή αύξηση την περίοδο 2004-2007, στη συνέχεια μειώνονται το 2008 και αυξάνονται το 2009 (εμφανίζοντας μέγιστη τιμή το 2009) και μετά παρουσιάζουν συνεχή μείωση μέχρι το 2012, ενώ το 2013 σημειώνουν αύξηση, κατά 5,70%. Τέλος, στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας, οι αφίξεις παρουσιάζουν συνεχή αύξηση την περίοδο 2004-2007 (εμφανίζοντας μέγιστη τιμή το 2007) και στη συνέχεια μειώνονται διαρκώς μέχρι το 2012 (ιδιαίτερα μεγάλη μείωση σημειώνεται το 2012), ενώ το 2013 αυξάνονται, κατά 9,40%. Επισημαίνεται ότι οι αφίξεις στις Περιφέρειες Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης και Δυτικής Μακεδονίας από το 2010 και μετά είναι χαμηλότερες από το 2004.

Διάγραμμα 2. Εξέλιξη της συμμετοχής των Περιφερειών στις αφίξεις της Ζώνης IV (2004-2013)

Όσον αφορά τη συμμετοχή των Περιφερειών στο σύνολο της Ζώνης IV, σε όλη τη διάρκεια της περιόδου 2004-2013 το μεγαλύτερο μερίδιο (με σημαντικό ποσοστό) κατέχει η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας και ακολουθούν οι Περιφέρειες Θεσσαλίας, Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης και Ηπείρου, ενώ η Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας παρουσιάζει το μικρότερο ποσοστό συμμετοχής (Διάγραμμα 2). Το ποσοστό συμμετοχής της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας στη Ζώνη IV εμφανίζει μικρότερη τιμή το 2004 (43,67%) και παρουσιάζει συνεχή αύξηση την περίοδο 2004-2008, πολύ μικρή μείωση τη διετία 2009-2010, νέα συνεχή αύξηση μέχρι το 2012 (που εμφανίζει και τη μέγιστη τιμή του: 54,45%) και πολύ μικρή μείωση το 2013 (σε 54%). Το ποσοστό συμμετοχής της Περιφέρειας Θεσσαλίας σημειώνει αύξηση το 2005 (που εμφανίζει και τη μέγιστη τιμή του: 22,67%), συνεχή μείωση την τριετία 2006-2008, πολύ μικρή αύξηση τα δύο επόμενα χρόνια, ενώ από το 2010 και μετά μειώνεται συνεχώς (μάλιστα το 2013 εμφανίζει τη μικρότερη τιμή του: 19,31%). Το ποσοστό συμμετοχής της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης εμφανίζει μέγιστη τιμή το 2004 (18,75%) και παρουσιάζει συνεχή μείωση την περίοδο 2004-2007, μικρή αύξηση το 2008, νέα συνεχή μείωση μέχρι το 2012 (που εμφανίζει και τη μικρότερη τιμή του: 12,43%) και αύξηση το 2013. Το ποσοστό συμμετοχής της Περιφέρειας Ηπείρου σημειώνει μείωση το 2005, μικρή συνεχή αύξηση τη διετία 2006-2007, μείωση το 2008 (που εμφανίζει και τη μικρότερη τιμή του: 9,07%), συνεχή αύξηση τη διετία 2009-2010 (εμφανίζοντας μάλιστα το 2010 τη μέγιστη τιμή του: 10,67%), ενώ από το 2010 και μετά μειώνεται συνεχώς. Το ποσοστό της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας παρουσιάζει συνεχή μείωση σε όλη τη διάρκεια της εξεταζόμενης περιόδου (από 6,37% το 2004 σε 3,34% το 2013).

4.1.2. Διανυκτερεύσεις

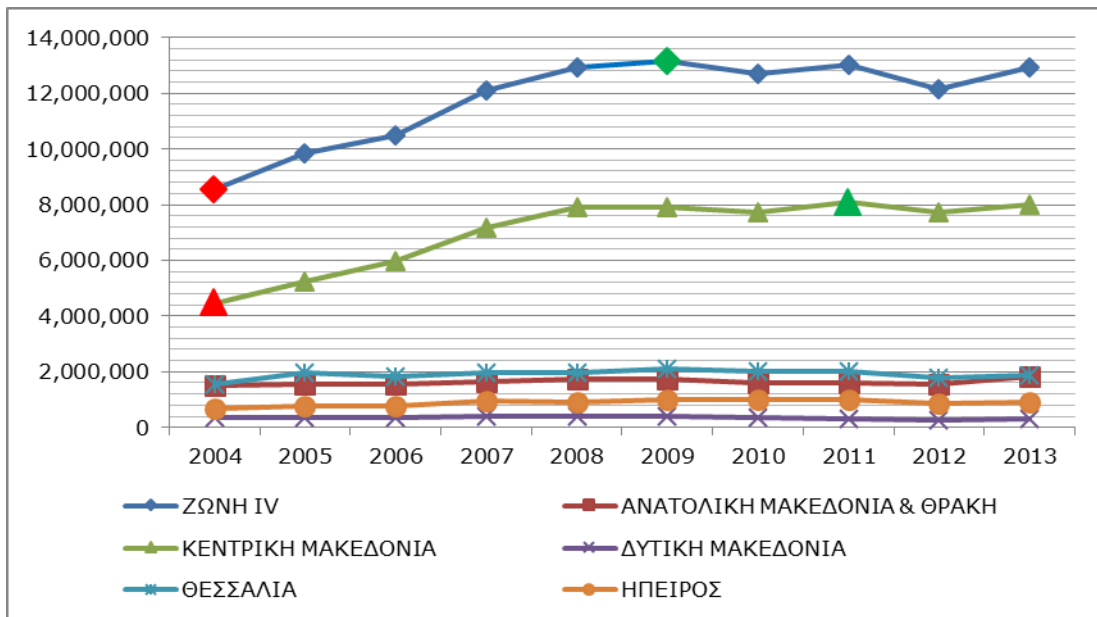
Στον Πίνακα 2 παρουσιάζεται ο αριθμός των διανυκτερεύσεων στα τουριστικά καταλύματα στο σύνολο της Ζώνης IV, ανά Περιφέρεια και στο σύνολο της Χώρας για την περίοδο 2004-2013, καθώς και οι μεταβολές των περιόδων 2004-2009 και 2009-2013, στο Διάγραμμα 3 παρουσιάζεται η εξέλιξη των διανυκτερεύσεων στη Ζώνη IV και ανά Περιφέρεια για την περίοδο 2004-2013 και στο Διάγραμμα 4 παρουσιάζεται η εξέλιξη της συμμετοχής των Περιφερειών στις διανυκτερεύσεις της Ζώνης IV για την περίοδο 2004-2013.

Την περίοδο 2004-2009, οι διανυκτερεύσεις στο σύνολο της Ζώνης IV παρουσιάζουν ιδιαίτερα μεγάλη αύξηση (53,87%), η οποία μάλιστα είναι σημαντικά μεγαλύτερη από την αντίστοιχη αύξηση της Χώρας (25,63%) (Πίνακας 2). Παρομοίως, την περίοδο αυτή, σε όλες τις Περιφέρειες της Ζώνης IV σημειώνεται αύξηση στις διανυκτερεύσεις. Η μεγαλύτερη αύξηση, πολύ μεγαλύτερη μάλιστα από τις αντίστοιχες αυξήσεις της Ζώνης IV και της Χώρας, παρατηρείται στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας (76,35%) και ακολουθούν οι Περιφέρειες Ηπείρου (51,09%) και Θεσσαλίας (37,07%), ενώ η Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας παρουσιάζει τη μικρότερη αύξηση (8,43%).

Την περίοδο 2009-2013, όμως, οι διανυκτερεύσεις στη Ζώνη IV σημειώνουν μείωση, της τάξης του 1,76%, σε αντίθεση με τη Χώρα, όπου οι διανυκτερεύσεις αυξάνονται κατά 8,28%. Την ίδια περίοδο, σε τρεις Περιφέρειες (Δυτική Μακεδονία, Ήπειρος και Θεσσαλία) επίσης παρατηρείται μείωση στις διανυκτερεύσεις, η οποία είναι σημαντικά μεγαλύτερη από την αντίστοιχη μείωση της Ζώνης IV. Ειδικότερα, η μεγαλύτερη μείωση σημειώνεται στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας (-17,32%) και ακολουθούν η Περιφέρεια Ηπείρου (-11,48%) και η Περιφέρεια Θεσσαλίας (-10,67%). Αντιθέτως, στις άλλες δύο Περιφέρειες (Ανατολική Μακεδονία & Θράκη και Κεντρική Μακεδονία), την περίοδο 2009-2013, σημειώνεται αύξηση στις διανυκτερεύσεις, κατά 3,83% και 1,38%, αντίστοιχα.

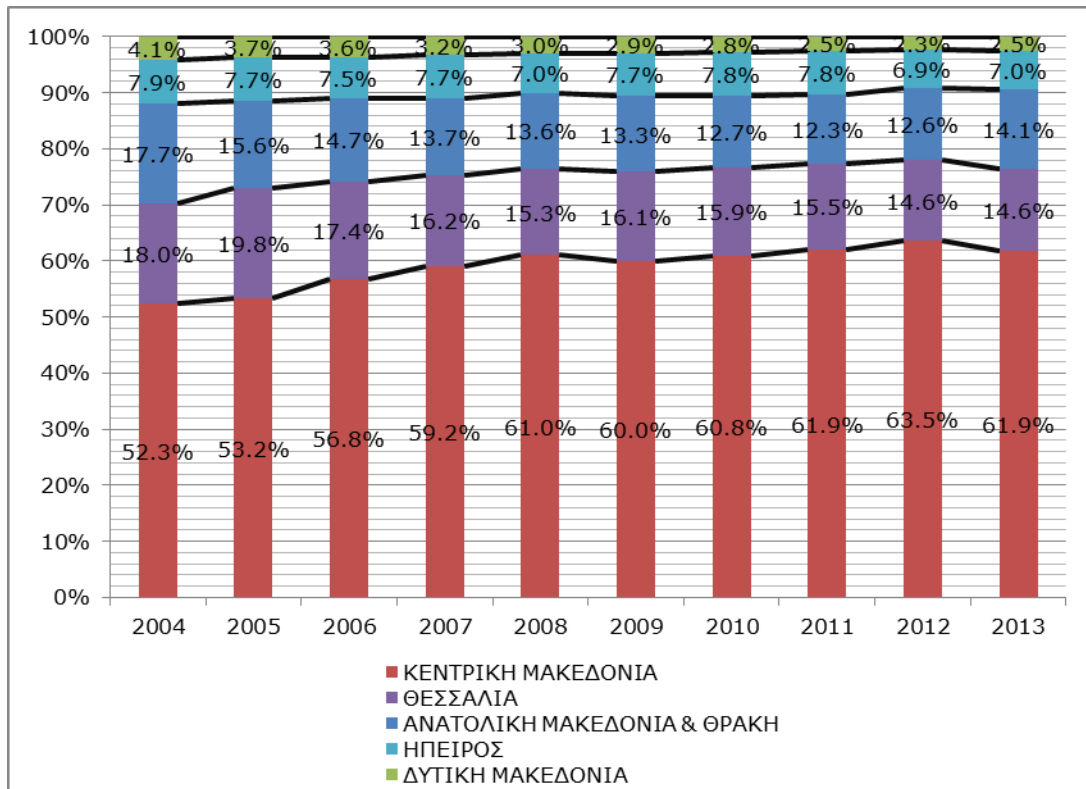
Πίνακας 2. Διανυκτερεύσεις στα συλλογικά τουριστικά καταλύματα (*) στη Ζώνη IV και ανά Περιφέρεια (2004-2013)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Μεταβολές	
											2004-2009	2009-2013
Σύνολο Χώρας	52.554.021	55.264.093	57.796.551	65.420.236	65.624.563	66.022.270	66.800.371	70.847.874	64.384.429	71.491.458	25,63%	8,28%
Ζώνη IV	8.550.566	9.853.490	10.498.235	12.092.415	12.926.447	13.156.378	12.683.959	13.031.383	12.131.824	12.924.357	53,87%	-1,76%
Ανατολική Μακεδονία & Θράκη	1.509.539	1.536.703	1.543.865	1.654.973	1.759.226	1.754.483	1.608.332	1.601.647	1.532.316	1.821.696	16,23%	3,83%
Κεντρική Μακεδονία	4.475.094	5.246.823	5.966.191	7.153.293	7.891.536	7.891.793	7.715.656	8.070.541	7.707.423	8.000.658	76,35%	1,38%
Δυτική Μακεδονία	353.470	366.190	375.566	389.331	392.241	383.269	358.772	324.628	284.180	316.904	8,43%	-17,32%
Θεσσαλία	1.540.565	1.949.851	1.828.356	1.957.952	1.983.379	2.111.634	2.016.096	2.022.445	1.768.353	1.886.401	37,07%	-10,67%
Ήπειρος	671.898	753.923	784.257	936.866	900.065	1.015.199	985.103	1.012.122	839.552	898.698	51,09%	-11,48%
(*) Αναφέρεται τόσο σε ξενοδοχειακά καταλύματα, όσο και σε campings												
Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ, 01/2015												

Διάγραμμα 3. Εξέλιξη των διανυκτερεύσεων στη Ζώνη IV και ανά Περιφέρεια (2004-2013)

Αναλυτικά, η εξέλιξη των διανυκτερεύσεων στη Ζώνη IV για την περίοδο 2004-2013 (Διάγραμμα 3), όπως και στις αφίξεις, είναι συνυφασμένη με την εξέλιξη των διανυκτερεύσεων στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, λόγω του ιδιαίτερα υψηλού ποσοστού συμμετοχής της. Έτσι, την περίοδο 2004-2009, οι διανυκτερεύσεις στη Ζώνη IV, όπως και στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, παρουσιάζουν συνεχή αύξηση και στη συνέχεια παρουσιάζουν διαδοχικές μειώσεις και αυξήσεις (μείωση το 2010, αύξηση το 2011, μείωση το 2012, αύξηση το 2013). Επισημαίνεται ότι οι διανυκτερεύσεις στη Ζώνη IV και στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας διαφοροποιούνται ως προς το έτος εμφάνισης της μέγιστης τιμής τους, ήτοι το 2009 για τη Ζώνη IV και το 2011 για την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας.

Στις υπόλοιπες Περιφέρειες της Ζώνης IV η εξέλιξη των διανυκτερεύσεων για την περίοδο 2004-2013, έχει ως εξής: Στην Περιφέρεια Θεσσαλίας, οι διανυκτερεύσεις παρουσιάζουν διαδοχικά αυξομειώσεις την τριετία 2005-2007, μετά αυξάνονται συνεχώς μέχρι το 2009 (εμφανίζοντας μέγιστη τιμή το 2009) και στη συνέχεια, όπως και το σύνολο της Ζώνης IV, παρουσιάζουν διαδοχικές μειώσεις και αυξήσεις (σημαντική είναι η μείωση που σημειώνεται το 2012). Στην Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης, οι διανυκτερεύσεις παρουσιάζουν συνεχή αύξηση μέχρι το 2008 (εμφανίζοντας μέγιστη τιμή το 2008) και μετά παρουσιάζουν διαρκή μείωση μέχρι το 2012, ενώ το 2013 σημειώνουν σημαντική αύξηση, κατά 18,89%. Στην Περιφέρεια Ηπείρου, οι διανυκτερεύσεις παρουσιάζουν συνεχή αύξηση την περίοδο 2004-2007 και στη συνέχεια παρουσιάζουν διαδοχικές μειώσεις και αυξήσεις (εμφανίζοντας μέγιστη τιμή το 2009 και ιδιαίτερα μεγάλη μείωση το 2012). Τέλος, στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας, οι διανυκτερεύσεις παρουσιάζουν συνεχή αύξηση την περίοδο 2004-2008 (εμφανίζοντας μέγιστη τιμή το 2008) και στη συνέχεια μειώνονται διαρκώς μέχρι το 2012 (σημαντική είναι η μείωση το 2012), ενώ το 2013 σημειώνουν αύξηση, κατά 11,52%. Επισημαίνεται ότι οι διανυκτερεύσεις στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας από το 2011 και μετά είναι χαμηλότερες από το 2004.

Διάγραμμα 4. Εξέλιξη της συμμετοχής των Περιφερειών στις διανυκτερεύσεις της Ζώνης IV (2004-2013)

Όσον αφορά τη συμμετοχή των Περιφερειών στο σύνολο της Ζώνης IV, όπως και στις αφίξεις, σε όλη τη διάρκεια της περιόδου 2004-2013, επικρατεί η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας (με ποσοστό σταθερά μεγαλύτερο του 50%) και ακολουθούν οι Περιφέρειες Θεσσαλίας, Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης και Ηπείρου, ενώ η Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας παρουσιάζει το μικρότερο ποσοστό συμμετοχής (Διάγραμμα 4). Το ποσοστό συμμετοχής της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας στη Ζώνη IV εμφανίζει μικρότερη τιμή το 2004 (52,3%) και παρουσιάζει συνεχή αύξηση την περίοδο 2004-2008, μείωση το 2009, νέα συνεχή αύξηση μέχρι το 2012 (που εμφανίζει και τη μέγιστη τιμή του: 63,5%) και μείωση το 2013 (σε 61,9%). Το ποσοστό συμμετοχής της Περιφέρειας Θεσσαλίας σημειώνει αύξηση το 2005 (που εμφανίζει και τη μέγιστη τιμή του: 19,8%) και μετά συνεχή μείωση μέχρι το 2008, αύξηση το 2009, νέα συνεχή μείωση μέχρι το 2012 ενώ το 2013 παραμένει σταθερό (μάλιστα τα έτη 2012 και 2013 εμφανίζει τη μικρότερη τιμή του: 14,61%). Το ποσοστό συμμετοχής της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης εμφανίζει μέγιστη τιμή το 2004 (17,7%) και παρουσιάζει συνεχή μείωση μέχρι το 2011 (που εμφανίζει και τη μικρότερη τιμή του: 12,3%), ενώ στη συνέχεια τα δύο επόμενα χρόνια παρουσιάζει αύξηση (σε 12,6% το 2012 και σε 14,1% το 2013). Το ποσοστό συμμετοχής της Περιφέρειας Ηπείρου εμφανίζει μέγιστη τιμή το 2004 (7,9%) και παρουσιάζει συνεχή μείωση την περίοδο 2004-2008, αύξηση την τριετία 2009-2011, μείωση το 2012 (που εμφανίζει και τη μικρότερη τιμή του: 6,9%) και πολύ μικρή αύξηση το 2013 (σε 7%). Τέλος, το ποσοστό συμμετοχής της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας παρουσιάζει συνεχή μείωση την περίοδο 2004-2012 (από 4,1% το 2004 σε 2,3% το 2013) και πολύ μικρή αύξηση το 2013 (σε 2,5%).

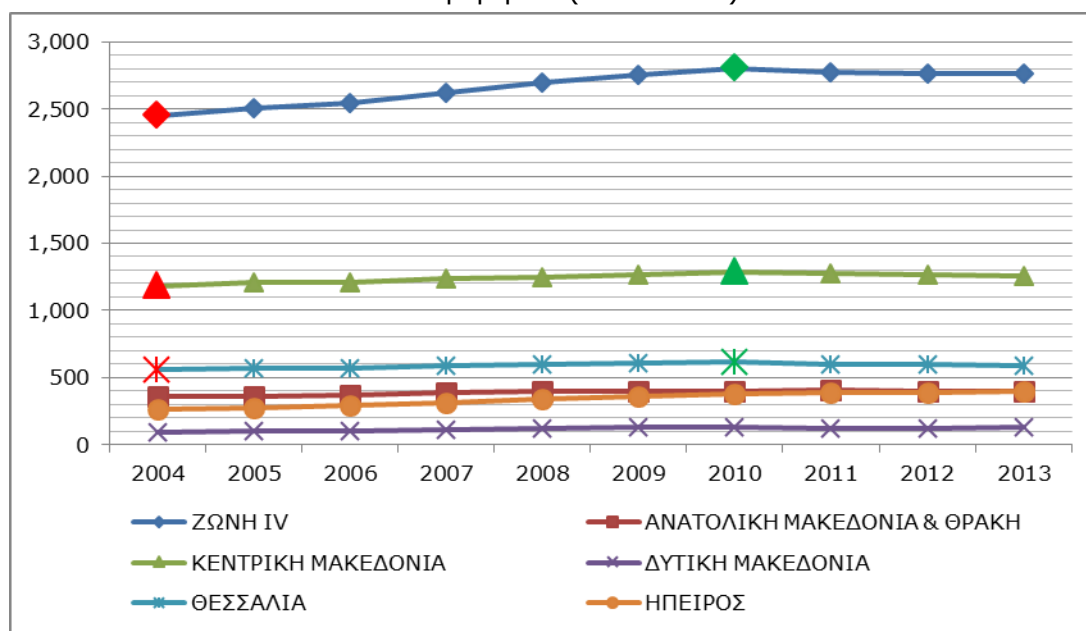
4.1.3. Δυναμικό τουριστικών καταλυμάτων

Στον Πίνακα 3 παρουσιάζεται ο αριθμός των τουριστικών καταλυμάτων στο σύνολο της Ζώνης IV, ανά Περιφέρεια και στο σύνολο της Χώρας για την περίοδο 2004-2013, καθώς και οι μεταβολές των περιόδων 2004-2009 και 2009-2013, στο Διάγραμμα 5 παρουσιάζεται η εξέλιξη του αριθμού καταλυμάτων στη Ζώνη IV και ανά Περιφέρεια για την περίοδο 2004-2013 και στο Διάγραμμα 6 παρουσιάζεται η εξέλιξη της συμμετοχής των Περιφερειών στον αριθμό καταλυμάτων της Ζώνης IV για την περίοδο 2004-2013.

Την περίοδο 2004-2009, ο αριθμός των τουριστικών καταλυμάτων στο σύνολο της Ζώνης IV παρουσιάζει σημαντική αύξηση (12,24%), η οποία είναι μεγαλύτερη από την αντίστοιχη αύξηση της Χώρας (7,02%) (Πίνακας 3). Παρομοίως, την περίοδο αυτή, σε όλες τις Περιφέρειες της Ζώνης IV σημειώνεται αύξηση στον αριθμό των τουριστικών καταλυμάτων. Η μεγαλύτερη αύξηση, πολύ μεγαλύτερη μάλιστα από τις αντίστοιχες αυξήσεις της Ζώνης IV και της Χώρας, παρατηρείται στις Περιφέρειες Ηπείρου (36,78%) και Δυτικής Μακεδονίας (35,48%), ενώ η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας παρουσιάζει τη μικρότερη αύξηση (6,76%).

Την περίοδο 2009-2013, ο αριθμός των τουριστικών καταλυμάτων στη Ζώνη IV και στη Χώρα σημειώνει πολύ μικρή αύξηση (0,36% και 0,97%, αντίστοιχα). Όσον αφορά τις Περιφέρειες της Ζώνης IV, την περίοδο αυτή η Περιφέρεια Ηπείρου συνεχίζει να παρουσιάζει σημαντική αύξηση καταλυμάτων (10,64%), μικρότερης έντασης όμως. Μικρή αύξηση εμφανίζει επίσης η Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης (1,53%). Αντιθέτως, στις υπόλοιπες Περιφέρειες ο αριθμός καταλυμάτων μειώνεται την περίοδο 2009-2013. Η μεγαλύτερη μείωση παρατηρείται στην Περιφέρεια Θεσσαλίας (-4,09%), ενώ στις Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας και Δυτικής Μακεδονίας οι μειώσεις είναι πολύ μικρές (-0,63% και -0,79%, αντίστοιχα) και σε απόλυτους αριθμούς όχι ιδιαίτερα σημαντικές.

Διάγραμμα 5. Εξέλιξη του αριθμού καταλυμάτων στη Ζώνη IV και ανά Περιφέρεια (2004-2013)

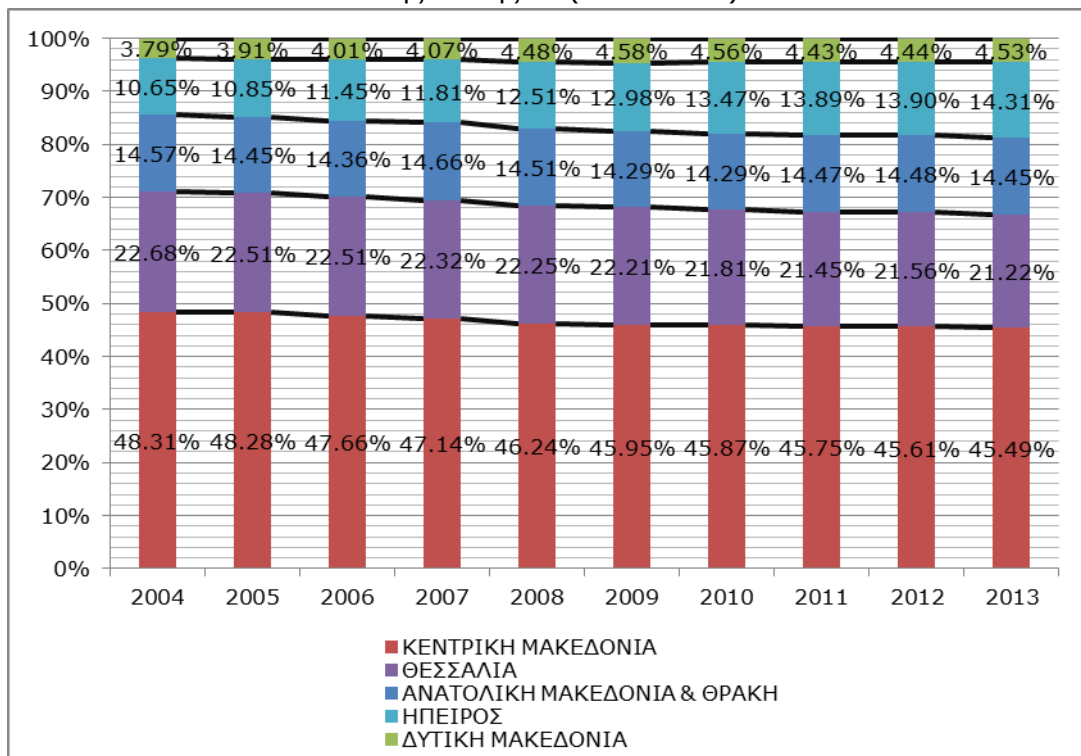

Πίνακας 3. Αριθμός τουριστικών καταλυμάτων (*) στη Ζώνη IV και ανά Περιφέρεια (2004-2013)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Μεταβολές	
											2004-2009	2009-2013
Σύνολο Χώρας	9.230	9.377	9.444	9.531	9.385	9.878	10.046	9.947	9.955	9.974	7,02%	0,97%
Ζώνη IV	2.451	2.506	2.541	2.626	2.701	2.751	2.806	2.778	2.769	2.761	12,24%	0,36%
Ανατολική Μακεδονία & Θράκη	357	362	365	385	392	393	401	402	401	399	10,08%	1,53%
Κεντρική Μακεδονία	1.184	1.210	1.211	1.238	1.249	1.264	1.287	1.271	1.263	1.256	6,76%	-0,63%
Δυτική Μακεδονία	93	98	102	107	121	126	128	123	123	125	35,48%	-0,79%
Θεσσαλία	556	564	572	586	601	611	612	596	597	586	9,89%	-4,09%
Ήπειρος	261	272	291	310	338	357	378	386	385	395	36,78%	10,64%
(*) Αναφέρεται τόσο σε ξενοδοχειακά καταλύματα, όσο και σε campings												
Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ, 01/2015												

Αναλυτικά, η εξέλιξη του αριθμού καταλυμάτων στη Ζώνη IV για την περίοδο 2004-2013 (Διάγραμμα 5), εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την εξέλιξη του αριθμού καταλυμάτων στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, λόγω του σημαντικού ποσοστού συμμετοχής της. Έτσι, ο αριθμός καταλυμάτων στη Ζώνη IV, όπως και στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, παρουσιάζει συνεχή αύξηση την περίοδο 2004-2010, (εμφανίζοντας μέγιστη τιμή και στα δυο χωρικά σύνολα το 2010) ενώ στη συνέχεια παρουσιάζει συνεχή μείωση. Όσον αφορά τις υπόλοιπες Περιφέρειες της Ζώνης IV, η εξέλιξη του αριθμού καταλυμάτων για την περίοδο 2004-2013, στην πλειονότητά τους δεν παρουσιάζει ιδιαίτερα σημαντικές διαφορές από την εξέλιξη που αναφέρθηκε παραπάνω και έχει ως εξής: Στις Περιφέρειες Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης, Θεσσαλίας και Δυτικής Μακεδονίας, ο αριθμός καταλυμάτων επίσης αυξάνεται συνεχώς μέχρι το 2010 (που εμφανίζει και τη μέγιστη τιμή και στις τρεις Περιφέρειες) και στη συνέχεια στην Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης παρουσιάζει συνεχή μείωση, ενώ στις Περιφέρειες Θεσσαλίας και Δυτικής Μακεδονίας παρουσιάζει μικρές αυξομειώσεις. Εξαιρεση αποτελεί η Περιφέρεια Ηπείρου, στην οποία ο αριθμός καταλυμάτων παρουσιάζει συνεχή αύξηση, σε όλη τη διάρκεια της περιόδου 2004-2013.

Διάγραμμα 6. Εξέλιξη της συμμετοχής των Περιφερειών στον αριθμό καταλυμάτων της Ζώνης IV (2004-2013)

Όσον αφορά τη συμμετοχή των Περιφερειών στο σύνολο της Ζώνης IV, σε όλη τη διάρκεια της περιόδου 2004-2013, επικρατεί η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας και ακολουθούν οι Περιφέρειες Θεσσαλίας, Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης και Ηπείρου, ενώ η Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας παρουσιάζει το μικρότερο ποσοστό συμμετοχής (Διάγραμμα 6). Τα ποσοστά συμμετοχής των Περιφερειών Κεντρικής Μακεδονίας και Θεσσαλίας στη Ζώνη IV, σε όλη τη διάρκεια της περιόδου 2004-2013, μειώνονται σταδιακά (από 48,31% και 22,68% αντίστοιχα το 2004 σε 45,49%

και 21,22%, αντίστοιχα το 2013) προς όφελος κυρίως της Περιφέρειας Ηπείρου, το ποσοστό συμμετοχής της οποίας παρουσιάζει συνεχή αύξηση (από 10,65% το 2004 σε 14,31% το 2013). Όσον αφορά τις άλλες δύο Περιφέρειες, το ποσοστό συμμετοχής της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης εμφανίζει μέγιστη τιμή το 2004 (14,57%) και κατά τη διάρκεια της περιόδου 2004-2013 παρουσιάζει ορισμένες μικρές αυξομειώσεις, καταλήγοντας σε 14,45% το 2013, ενώ το ποσοστό της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας εμφανίζει ελάχιστη τιμή το 2004 και παρουσιάζει συνεχή αύξηση μέχρι το 2009 (που εμφανίζει και τη μέγιστη τιμή του: 4,58%) και μετά μείωση μέχρι το 2011 ενώ στη συνέχεια αυξάνεται, καταλήγοντας το 2013 σε 4,53%.

4.1.4. Πληρότητα τουριστικών καταλυμάτων

Στον Πίνακα 4 παρουσιάζονται τα ποσοστά πληρότητας των κλινών που λειτουργούν στο σύνολο της Ζώνης IV, ανά Περιφέρεια και στο σύνολο της Χώρας για την περίοδο 2004-2013, καθώς και οι μεταβολές των περιόδων 2004-2009 και 2009-2013 ενώ στο Διάγραμμα 7 παρουσιάζεται η εξέλιξη της πληρότητας στη Ζώνη IV και ανά Περιφέρεια για την περίοδο 2004-2013.

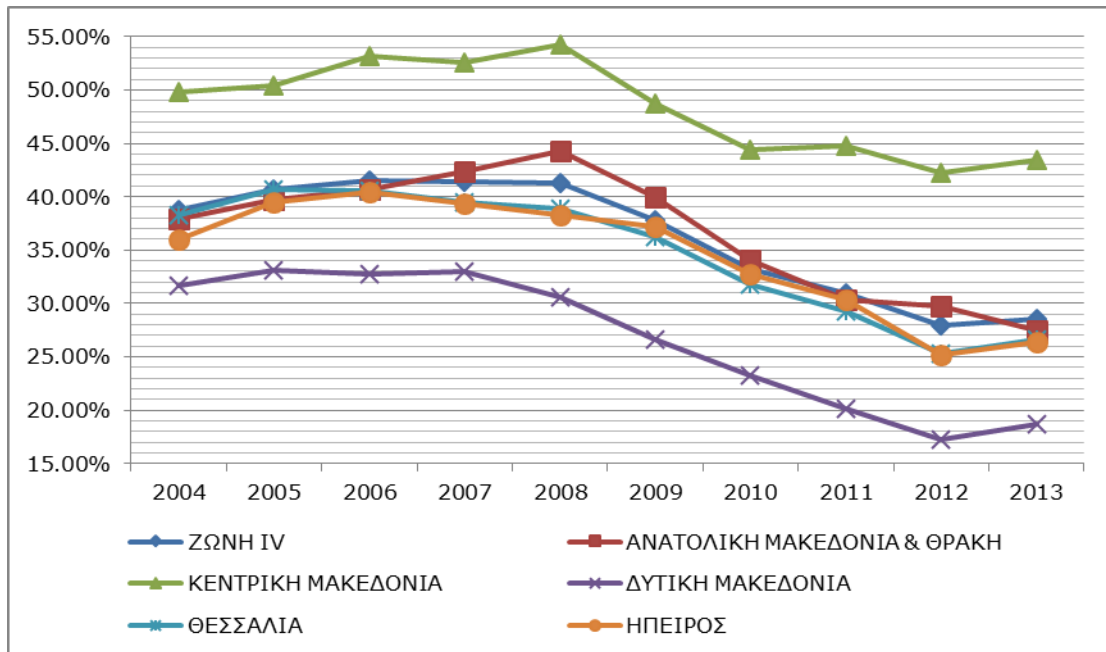
Σχετικά, με τα ποσοστά πληρότητας των κλινών που λειτουργούν, την περίοδο 2004-2013, η Ζώνη IV εμφανίζει σταθερά χαμηλότερα ποσοστά σε σύγκριση με το σύνολο της Χώρας. Σε επίπεδο Περιφερειών, σε όλη τη διάρκεια της περιόδου 2004-2013, η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας διαθέτει τα υψηλότερα ποσοστά πληρότητας (υψηλότερα μάλιστα από τα αντίστοιχα ποσοστά της Ζώνης IV) ενώ τα χαμηλότερα ποσοστά εμφανίζει η Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας.

Την περίοδο 2004-2009, η πληρότητα των τουριστικών καταλυμάτων στη Ζώνη IV (όπως και στο σύνολο της Χώρας) παρουσιάζει αρνητική μεταβολή (-2,51%), η οποία είναι μικρότερη όμως από την αντίστοιχη αρνητική μεταβολή της Χώρας (-8,07%). Την ίδια περίοδο, τρεις Περιφέρειες (Δυτική Μακεδονία, Θεσσαλία και Κεντρική Μακεδονία) επίσης παρουσιάζουν αρνητικές μεταβολές. Η μεγαλύτερη αρνητική μεταβολή (μεγαλύτερη από τις αντίστοιχες μεταβολές της Ζώνης IV και της Χώρας) παρατηρείται στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας (-15,99%) και ακολουθούν η Περιφέρεια Θεσσαλίας (-5,45%) και η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας (-2,14%). Αντιθέτως, οι άλλες δύο Περιφέρειες (Ανατολική Μακεδονία & Θράκη και Ήπειρος) παρουσιάζουν, την περίοδο αυτή, θετικές μεταβολές (5,67% και 3,35% αντίστοιχα).

Την περίοδο 2009-2013, η πληρότητα των τουριστικών καταλυμάτων στη Ζώνη IV και στο σύνολο της Χώρας εξακολουθεί να παρουσιάζει αρνητική μεταβολή, μεγαλύτερης έντασης μάλιστα. Σε σύγκριση με την προηγούμενη περίοδο (2004-2009), η αρνητική μεταβολή της Ζώνης IV (-24,43%) παρουσιάζει πολύ μεγάλη αύξηση και είναι σημαντικά μεγαλύτερη από την αντίστοιχη αρνητική μεταβολή της Χώρας (-11,55%). Παρομοίως, την περίοδο αυτή, όλες οι Περιφέρειες της Ζώνης IV παρουσιάζουν αρνητικές μεταβολές. Η μεγαλύτερη αρνητική μεταβολή παρατηρείται στην Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης (-31,25%) και ακολουθούν η Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας (-29,70%) και η Περιφέρεια Ηπείρου (-29,03%), ενώ η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας εμφανίζει τη μικρότερη αρνητική μεταβολή (-10,88%) και είναι η μόνη Περιφέρεια με αρνητική μεταβολή μικρότερη από τις αντίστοιχες μεταβολές της Ζώνης IV και της Χώρας.

Πίνακας 4. Πληρότητα τουριστικών καταλυμάτων (*) στη Ζώνη IV και ανά Περιφέρεια (2004-2013)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Μεταβολές	
											2004-2009	2009-2013
Σύνολο Χώρας	55,59%	58,57%	59,80%	57,00%	56,70%	51,10%	48,10%	48,30%	43,20%	45,20%	-8,07%	-11,55%
Ζώνη IV	38,71%	40,69%	41,54%	41,34%	41,26%	37,74%	33,24%	30,98%	27,94%	28,52%	-2,51%	-24,43%
Ανατολική Μακεδονία & Θράκη	37,86%	39,76%	40,70%	42,30%	44,30%	40,00%	34,1%	30,40%	29,80%	27,50%	5,67%	-31,25%
Κεντρική Μακεδονία	49,77%	50,43%	53,20%	52,60%	54,20%	48,70%	44,40%	44,80%	42,20%	43,40%	-2,14%	-10,88%
Δυτική Μακεδονία	31,66%	33,12%	32,80%	33,00%	30,60%	26,60%	23,20%	20,10%	17,20%	18,70%	-15,99%	-29,70%
Θεσσαλία	38,29%	40,69%	40,60%	39,50%	38,90%	36,20%	31,80%	29,30%	25,30%	26,60%	-5,45%	-26,52%
Ήπειρος	35,99%	39,46%	40,40%	39,30%	38,30%	37,20%	32,70%	30,30%	25,20%	26,40%	3,35%	-29,03%
(*) Ξενοδοχεία και ομοειδή καταλύματα												
Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ, 01/2015												

Διάγραμμα 7. Εξέλιξη της πληρότητας τουριστικών καταλυμάτων στη Ζώνη IV και ανά Περιφέρεια (2004-2013)

Αναλυτικά, η εξέλιξη της πληρότητας των τουριστικών καταλυμάτων στη Ζώνη IV για την περίοδο 2004-2013 (Διάγραμμα 7) έχει ως εξής: Το ποσοστό πληρότητας παρουσιάζει αύξηση μέχρι το 2006 (που εμφανίζει και τη μέγιστη τιμή του) και στη συνέχεια μειώνεται συνεχώς μέχρι το 2012 (που εμφανίζει και την ελάχιστη τιμή του), ενώ το 2013 σημειώνει μικρή αύξηση, κατά 2,08%.

Όσον αφορά τις Περιφέρειες της Ζώνης IV, η εξέλιξη της πληρότητας καταλυμάτων δεν διαφοροποιείται ιδιαίτερα και έχει ως εξής: Στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, το ποσοστό πληρότητας παρουσιάζει αύξηση μέχρι το 2006, τα δύο επόμενα χρόνια μειώνεται και αυξάνεται διαδοχικά (εμφανίζοντας μέγιστη τιμή το 2008) και στη συνέχεια μειώνεται συνεχώς μέχρι το 2012 (που εμφανίζει και την ελάχιστη τιμή του), ενώ το 2013 σημειώνει μικρή αύξηση, κατά 2,84%. Στην Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης, το ποσοστό πληρότητας παρουσιάζει συνεχή αύξηση την περίοδο 2004-2008 (εμφανίζοντας μέγιστη τιμή το 2008) και στη συνέχεια μειώνεται συνεχώς (εμφανίζοντας ελάχιστη τιμή το 2013). Στην Περιφέρεια Θεσσαλίας, το ποσοστό πληρότητας παρουσιάζει αύξηση το 2005 (που εμφανίζει και τη μέγιστη τιμή του) και στη συνέχεια μειώνεται συνεχώς μέχρι το 2012 (που εμφανίζει και την ελάχιστη τιμή του), ενώ το 2013 σημειώνει αύξηση, κατά 5,14%. Στην Περιφέρεια Ηπείρου, το ποσοστό πληρότητας παρουσιάζει αύξηση μέχρι το 2006 (που εμφανίζει και τη μέγιστη τιμή του) και στη συνέχεια μειώνεται συνεχώς μέχρι το 2012 (που εμφανίζει και την ελάχιστη τιμή του), ενώ το 2013 σημειώνει αύξηση, κατά 4,76%. Τέλος, στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας το ποσοστό πληρότητας παρουσιάζει διαδοχικά αυξομειώσεις την τριετία 2005-2007 (εμφανίζοντας μέγιστη τιμή το 2005) και στη συνέχεια μειώνεται συνεχώς μέχρι το 2012 (που εμφανίζει και την ελάχιστη τιμή του), ενώ το 2013 παρουσιάζει σημαντική αύξηση, κατά 8,72%.

4.2. Κατανομή της τουριστικής κίνησης ανά Νομό της Ζώνης IV

Παρακάτω εξετάζεται η τουριστική κίνηση (αφίξεις, διανυκτερεύσεις, δυναμικό και πληρότητα τουριστικών καταλυμάτων) ανά Νομό (Περιφερειακή Ενότητα) της Ζώνης IV για την περίοδο 2004-2013. Στη Ζώνη IV περιλαμβάνονται 24 Νομοί, οι οποίοι βάσει του Σχεδίου Καλλικράτης συνιστούν από διοικητική άποψη τις αντίστοιχες Περιφερειακές Ενότητες.

4.2.1. Αφίξεις

Στον Πίνακα 5 παρουσιάζεται ο αριθμός των αφίξεων ανά Νομό της Ζώνης IV, καθώς και οι μεταβολές των περιόδων 2004-2009 και 2009-2013.

Για το σύνολο της περιόδου 2004-2013, πρώτος σε αριθμό αφίξεων είναι ο Νομός Θεσσαλονίκης, ο οποίος συγκεντρώνει το 23,09% των συνολικών αφίξεων της Ζώνης IV. Ακολουθούν οι Νομοί Χαλκιδικής (17,29%) και Μαγνησίας (9,84%), ενώ στις τελευταίες θέσεις κατατάσσονται οι Νομοί Γρεβενών (0,45%) και Κιλκίς (0,30%). Συνολικά την περίοδο 2004-2013 παρατηρούνται ορισμένες μεταβολές στην κατάταξη των Νομών με βάση τον αριθμό αφίξεων, αν και οι προαναφερόμενοι τρεις πρώτοι Νομοί διατηρούν την ίδια θέση σε όλη τη διάρκεια της περιόδου.

Σχετικά με τη μεταβολή των αφίξεων, την περίοδο 2004-2009, όλοι οι Νομοί της Ζώνης IV εμφανίζουν αυξητική πορεία, με μοναδική εξαίρεση το Νομό Κοζάνης, στον οποίο οι αφίξεις μειώνονται κατά 2,9% (Πίνακας 5). Η μεγαλύτερη και πιο εντυπωσιακή αύξηση σημειώνεται στο Νομό Χαλκιδικής (146,65%), ενώ ιδιαίτερα σημαντική αύξηση (μεγαλύτερη από την αντίστοιχη αύξηση της Ζώνης IV) παρουσιάζουν επίσης οι Νομοί Θεσπρωτίας (93,59%), Σερρών (81,84%), Γρεβενών (71,25%), Πρέβεζας (69,27%), Πέλλας (67,93%), Τρικάλων (54,14%) και Θεσσαλονίκης (46,65%). Τα χαμηλότερα ποσοστά αύξησης παρατηρούνται στους Νομούς Κιλκίς (1,55%) και Καστοριάς (1,28%).

Την περίοδο 2009-2013, οι Νομοί που εμφανίζουν αύξηση αφίξεων είναι οι Νομοί Καβάλας (12,56%), Κιλκίς (5,87%) και Θεσσαλονίκης (4,87%). Όλοι οι υπόλοιποι Νομοί σημειώνουν αρνητικές μεταβολές, με πιο εντυπωσιακή αυτή του Νομού Γρεβενών (-96,83%) που την περίοδο αυτή εμφανίζει τη μεγαλύτερη μείωση. Ακολουθούν, με επίσης μεγάλη αρνητική μεταβολή, οι Νομοί Ξάνθης (-45,77%), Άρτας (-38,05%), Ημαθίας (-37,17%) και Κοζάνης (-36,05%). Τη μικρότερη αρνητική τάση εμφανίζουν οι Νομοί Καρδίτσας (-3,16%) και Θεσπρωτίας (-3,49%). Μείωση στον αριθμό των αφίξεων μικρότερη από την αντίστοιχη μείωση της Ζώνης IV εμφανίζουν οι Νομοί Ιωαννίνων (-8,29%), Πιερίας (-7,48%), Χαλκιδικής (-6,99%), Θεσπρωτίας (-3,49%) και Καρδίτσας (-3,16%).

Πίνακας 5. Αφίξεις στα συλλογικά τουριστικά καταλύματα (*) ανά Νομό της Ζώνης IV (2004-2013)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Μεταβολές	
											2004-2009	2009-2013
Σύνολο Χώρας	12.131.583	13.412.596	13.982.021	16.037.592	16.013.569	16.304.677	16.241.395	16.745.606	14.790.291	16.332.329	34,40%	0,17%
Ζώνη IV	2.983.012	3.476.492	3.601.014	4.105.232	4.297.343	4.372.598	4.076.343	4.061.917	3.590.009	3.957.029	46,58%	-9,50%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ - ΘΡΑΚΗΣ												
Δράμα	38.780	40.633	36.888	40.164	46.459	44.467	42.101	35.179	30.064	33.010	14,66%	-25,77%
Καβάλα	208.557	212.276	203.802	222.523	237.866	223.500	177.666	195.945	181.907	251.568	7,16%	12,56%
Έβρος	160.594	169.560	170.469	169.412	173.538	173.068	171.148	164.361	137.453	145.715	7,77%	-15,80%
Ξάνθη	78.921	81.020	81.632	88.704	99.538	96.388	75.326	64.364	37.823	52.468	22,13%	-45,57%
Ροδόπη	72.394	86.175	74.616	86.343	92.970	94.706	84.888	71.365	59.137	60.512	30,82%	-36,11%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ												
Ημαθία	49.699	53.750	61.691	54.169	62.735	59.759	56.129	51.103	43.899	37.548	20,24%	-37,17%
Θεσσαλονίκη	653.938	802.977	866.981	946.192	937.112	958.991	894.948	933.476	894.738	1.005.673	46,65%	4,87%
Κιλκίς	12.321	9.569	9.945	9.316	10.357	12.512	13.261	14.115	11.499	13.246	1,55%	5,87%
Πέλλα	34.202	38.161	35.829	47.086	54.826	57.435	54.600	54.622	44.575	44.410	67,93%	-22,68%
Πιερία	169.584	147.401	145.084	183.985	214.858	207.149	207.233	199.321	160.274	191.654	22,15%	-7,48%
Σέρρες	49.361	48.098	50.459	63.865	78.332	89.756	80.165	80.955	73.402	79.062	81,84%	-11,91%
Χαλκιδική	333.554	460.310	511.550	710.449	827.019	822.713	745.670	759.072	726.244	765.170	146,65%	-6,99%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ												
Γρεβενά	17.954	19.899	19.622	21.630	27.771	30.747	22.737	11.813	1.577	975	71,25%	-96,83%
Καστοριά	72.381	79.724	83.936	79.040	72.838	73.311	71.572	72.585	63.973	62.431	1,28%	-14,84%
Κοζάνη	60.272	55.170	55.599	61.801	58.486	58.470	54.265	46.553	34.551	37.391	-2,99%	-36,05%
Φλώρινα	39.308	41.219	41.522	43.367	44.776	40.946	39.696	35.285	20.799	31.468	4,17%	-23,15%

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Μεταβολές	
											2004-2009	2009-2013
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ												
Καρδίτσα	48.279	59.026	59.832	57.634	63.825	66.139	64.898	62.182	64.116	64.047	36,99%	-3,16%
Λάρισα	93.677	113.604	114.745	131.483	110.830	132.576	127.382	124.838	103.113	108.855	41,52%	-17,89%
Μαγνησία	320.989	381.287	366.994	387.879	403.804	426.516	404.812	402.103	344.179	353.361	32,88%	-17,15%
Τρίκαλα	169.805	234.284	240.263	273.792	289.601	261.743	252.766	250.296	196.429	237.656	54,14%	-9,20%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ												
Άρτα	32.468	35.213	42.778	44.454	41.238	45.867	41.026	32.483	27.394	28.416	41,27%	-38,05%
Θεσπρωτία	28.766	14.454	18.192	50.867	50.407	55.687	62.486	59.047	53.600	53.742	93,59%	-3,49%
Ιωάννινα	177.132	202.943	220.795	238.854	210.385	238.463	237.991	247.177	206.894	218.699	34,62%	-8,29%
Πρέβεζα	60.076	89.739	87.790	92.223	87.772	101.689	93.577	93.677	72.369	79.952	69,27%	-21,38%
(*) Αναφέρεται τόσο σε ξενοδοχειακά καταλύματα, όσο και σε campings												
Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ, 01/2015												

4.2.2. Διανυκτερεύσεις

Στον Πίνακα 6 παρουσιάζεται ο αριθμός των διανυκτερεύσεων ανά Νομό της Ζώνης IV, καθώς και οι μεταβολές των περιόδων 2004-2009 και 2009-2013.

Για το σύνολο της περιόδου 2004-2013, πρώτος σε αριθμό διανυκτερεύσεων είναι ο Νομός Χαλκιδικής, ο οποίος συγκεντρώνει το 33% των συνολικών διανυκτερεύσεων της Ζώνης IV. Ακολουθούν οι Νομοί Θεσσαλονίκης και Μαγνησίας (με ποσοστά συμμετοχής 15,76% και 10,39%, αντίστοιχα), ενώ στις τελευταίες θέσεις κατατάσσονται οι Νομοί Κιλκίς και Γρεβενών (με ποσοστά συμμετοχής 0,04% και 0,05%, αντίστοιχα), οι οποίοι συγκεντρώνουν και τα χαμηλότερα ποσοστά αφίξεων κατά την περίοδο αυτή. Συνολικά την περίοδο 2004-2013 παρατηρούνται ορισμένες μεταβολές στην κατάταξη των Νομών με βάση τον αριθμό διανυκτερεύσεων, αν και οι προαναφερόμενοι τρεις πρώτοι Νομοί διατηρούν την ίδια θέση σε όλη τη διάρκεια της περιόδου.

Σχετικά με τη μεταβολή των διανυκτερεύσεων, την περίοδο 2004-2009, η πλειονότητα των Νομών της Ζώνης IV παρουσιάζει αυξητική πορεία, με εξαίρεση τους Νομούς Κοζάνης και Έβρου, στους οποίους οι διανυκτερεύσεις σημειώνουν μικρή μείωση, κατά 1,12% και 0,96%, αντίστοιχα (Πίνακας 6). Η μεγαλύτερη και πιο εντυπωσιακή αύξηση, όπως και στις αφίξεις, σημειώνεται στο Νομό Χαλκιδικής (111,12%), ενώ ιδιαίτερα σημαντική αύξηση (μεγαλύτερη από την αντίστοιχη αύξηση της Ζώνης IV) παρουσιάζουν επίσης οι Νομοί Πέλλας (75,55%), Πρέβεζας (72,95%), Ροδόπης (67,70%), Θεσπρωτίας (59,67%), Σερρών (58,03%), Γρεβενών (57,18%) και Τρικάλων (54,62%). Τα χαμηλότερα ποσοστά αύξησης παρατηρούνται στους Νομούς Ξάνθης (5,44%), Καστοριάς (5,20%) και Φλώρινας (6,42%).

Την περίοδο 2009-2013, 7 Νομοί (Καβάλας, Έβρου, Θεσσαλονίκης, Πιερίας, Χαλκιδικής, Κοζάνης και Θεσπρωτίας) παρουσίασαν αύξηση στον αριθμό διανυκτερεύσεων, με τη μεγαλύτερη αύξηση να σημειώνεται στους Νομούς Καβάλας και Έβρου (13,70% και 10,66%, αντίστοιχα) και τη μικρότερη στο Νομό Θεσσαλονίκης (1,61%). Σε όλους τους υπόλοιπους Νομούς της Ζώνης IV οι διανυκτερεύσεις παρουσιάζουν αρνητική μεταβολή, μεγαλύτερη από την αντίστοιχη αρνητική μεταβολή της Ζώνης IV. Η μεγαλύτερη μείωση, όπως και στις αφίξεις, παρατηρείται στο Νομό Γρεβενών (-96,11%), ενώ ιδιαίτερα μεγάλη μείωση σημειώνουν επίσης οι Νομοί Ημαθίας (-40,11%), Άρτας (-40,06%), Ξάνθης (-37,23%) και Κιλκίς (-31,36%). Τη μικρότερη αρνητική μεταβολή εμφανίζουν οι Νομοί Ιωαννίνων (-5,02%) και Τρικάλων (-5,73%).

Πίνακας 6. Διανυκτερεύσεις στα συλλογικά τουριστικά καταλύματα (*) ανά Νομό της Ζώνης IV (2004-2013)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Μεταβολές	
											2004-2009	2009-2013
Σύνολο Χώρας	52.554.021	55.264.093	57.796.551	65.420.236	65.624.563	66.022.270	66.800.371	70.847.874	64.384.429	71.491.458	25,63%	8,28%
Ζώνη IV	8.550.566	9.853.490	10.498.235	12.092.415	12.926.447	13.156.378	12.683.959	13.031.383	12.131.824	12.924.357	53,87%	-1,76%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ - ΘΡΑΚΗΣ												
Δράμα	69.210	72.420	75.365	74.267	86.979	85.323	81.342	66.740	69.152	80.135	23,28%	-6,08%
Καβάλα	754.534	787.479	769.107	841.616	914.254	890.833	820.037	858.469	788.742	1.012.917	18,06%	13,70%
Έβρος	391.247	377.441	382.248	401.242	390.073	387.510	390.565	392.258	416.498	428.833	-0,96%	10,66%
Ξάνθη	165.667	135.402	143.444	158.737	181.302	174.685	153.146	130.728	92.525	109.647	5,44%	-37,23%
Ροδόπη	128.881	163.961	173.701	179.111	186.618	216.132	163.242	153.452	165.399	190.164	67,70%	-12,01%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ												
Ημαθία	89.978	101.193	125.832	112.901	122.222	116.954	108.789	105.461	90.391	70.049	29,98%	-40,11%
Θεσσαλονίκη	1.336.392	1.632.381	1.721.490	1.969.935	1.963.846	2.035.864	1.872.506	1.970.545	2.002.431	2.068.736	52,34%	1,61%
Κιλκίς	32.812	26.501	25.875	22.685	26.678	37.269	29.383	29.196	22.594	25.583	13,58%	-31,36%
Πέλλα	65.347	68.469	66.662	85.598	107.138	114.717	106.679	110.250	86.101	83.104	75,55%	-27,56%
Πιερία	746.306	698.364	689.363	867.638	1.088.410	991.083	1.044.249	1.017.062	860.630	1.053.903	32,80%	6,34%
Σέρρες	108.856	103.461	105.525	126.433	155.979	172.025	155.160	160.913	146.451	150.195	58,03%	-12,69%
Χαλκιδική	2.095.403	2.616.454	3.231.444	3.968.103	4.427.263	4.423.881	4.398.890	4.677.114	4.498.825	4.549.088	111,12%	2,83%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ												
Γρεβενά	35.266	39.368	40.243	42.264	58.477	55.431	42.714	22.237	3.437	2.154	57,18%	-96,11%
Καστοριά	127.167	138.821	151.934	146.303	136.705	133.779	131.330	132.793	120.779	117.880	5,20%	-11,88%
Κοζάνη	122.557	115.606	116.578	130.231	125.434	121.186	109.075	107.388	116.718	133.132	-1,12%	9,86%
Φλώρινα	68.480	72.395	66.811	70.533	71.625	72.873	75.653	62.210	43.246	63.738	6,42%	-12,54%

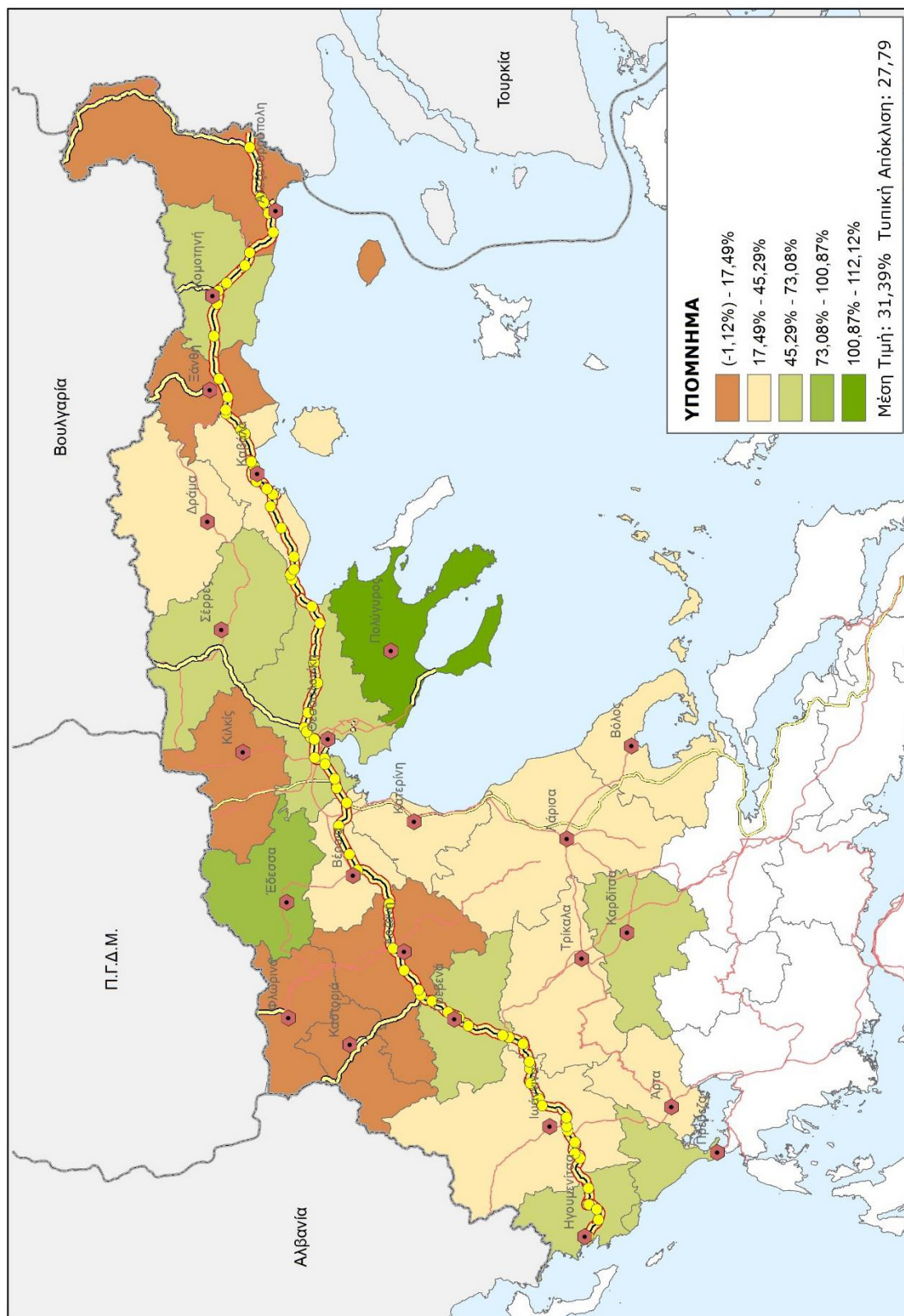
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Μεταβολές	
											2004-2009	2009-2013
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ												
Καρδίτσα	109.274	128.094	126.459	126.576	138.373	139.036	131.938	121.782	120.881	120.878	27,24%	-13,06%
Λάρισα	200.916	231.063	218.816	244.591	211.170	244.971	251.181	232.169	203.659	213.905	21,93%	-12,68%
Μαγνησία	998.982	1.271.994	1.146.684	1.213.737	1.239.994	1.369.855	1.293.279	1.335.168	1.166.126	1.214.340	37,13%	-11,35%
Τρίκαλα	231.393	318.700	336.397	373.048	393.842	357.772	339.698	333.326	277.687	337.278	54,62%	-5,73%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ												
Άρτα	64.053	62.063	79.668	82.663	77.111	81.695	73.128	59.181	49.273	48.964	27,54%	-40,06%
Θεσπρωτία	83.020	38.363	48.361	120.265	125.290	132.559	143.733	136.941	127.276	138.889	59,67%	4,78%
Ιωάννινα	319.728	352.461	396.449	427.433	390.343	446.236	454.244	469.831	405.857	423.846	39,57%	-5,02%
Πρέβεζα	205.097	301.036	259.779	306.505	307.321	354.709	313.998	346.169	257.146	286.999	72,95%	-19,09%
(*) Αναφέρεται τόσο σε ξενοδοχειακά καταλύματα, όσο και σε campings												
Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ, 01/2015												

Στον Χάρτη 6 παρουσιάζεται μια ταξινόμηση των Νομών της Ζώνης IV ως προς τη μέση τιμή της μεταβολής των διανυκτερεύσεων, κατά την περίοδο 2004-2009, και την τυπική απόκλιση από αυτήν. Η ταξινόμηση των 24 Νομών της Ζώνης IV γίνεται σε 5 ομάδες, από τις οποίες η μία έχει τιμές αρνητικότερες από την ομάδα με τη μέση τιμή και οι τρεις έχουν τιμές θετικότερες. Όπως προκύπτει, 9 Νομοί κατατάσσονται στην ίδια ομάδα με τη μέση τιμή, 6 Νομοί έχουν αρνητικότερες μεταβολές από την παραπάνω ομάδα και 9 έχουν θετικότερες μεταβολές. Ειδικότερα, ο Νομός Χαλκιδικής έχει τη θετικότερη μεταβολή για την εξεταζόμενη περίοδο και ταξινομείται μόνος του στην ομάδα με τις ακραίες θετικές τιμές, καθώς αποκλίνει περισσότερο από τη μέση τιμή αλλά και από τους υπόλοιπους 8 Νομούς με θετικότερη μεταβολή, από τους οποίους ένας (Νομός Πέλλας) ταξινομείται στην αμέσως προηγούμενη ομάδα με θετικότερες της μέσης τιμής και οι άλλοι 7 (Νομοί Θεσπρωτίας, Πρέβεζας, Καρδίτσας, Γρεβενών, Θεσσαλονίκης, Σερρών και Ροδόπης) ταξινομούνται στην ομάδα που αποκλίνει λιγότερο από την ομάδα της μέσης τιμής. Τέλος, στην ομάδα που παρουσιάζει τιμές αρνητικότερες από την ομάδα της μέσης τιμής κατατάσσονται οι Νομοί Καστοριάς, Φλώρινας, Κοζάνης, Κιλκίς, Ξάνθης και Αλεξανδρούπολης.

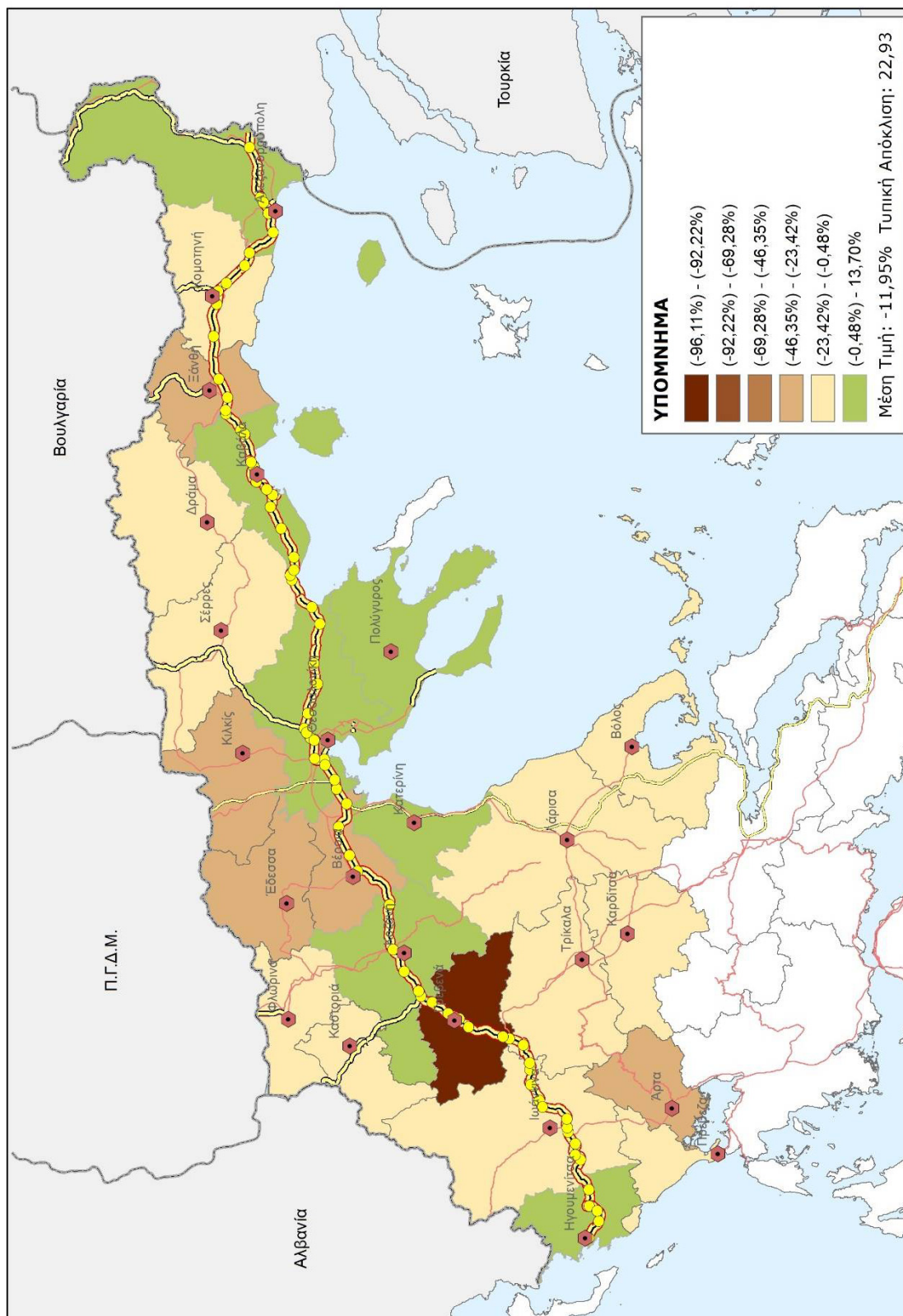
Στον Χάρτη 7 παρουσιάζεται η αντίστοιχη ταξινόμηση για την περίοδο 2009-2013. Η ταξινόμηση των 24 Νομών της Ζώνης IV γίνεται σε 6 ομάδες, από τις οποίες οι τέσσερις έχουν τιμές αρνητικότερες από την ομάδα με τη μέση τιμή και η μία έχει θετικότερες τιμές. Όπως προκύπτει 11 Νομοί κατατάσσονται στην ίδια ομάδα με τη μέση τιμή, 6 Νομοί έχουν αρνητικότερες μεταβολές από την παραπάνω ομάδα και 7 έχουν θετικότερες μεταβολές. Ειδικότερα, ο Νομός Γρεβενών έχει την αρνητικότερη μεταβολή για την εξεταζόμενη περίοδο και ταξινομείται μόνος του στην ομάδα με τις ακραίες αρνητικές τιμές καθώς αποκλίνει περισσότερο από τη μέση τιμή αλλά και από τους υπόλοιπους 5 Νομούς με αρνητικότερη μεταβολή (Άρτας, Ημαθίας, Πέλλας, Κιλκίς και Ξάνθης), οι οποίοι ταξινομούνται όλοι μαζί στην ομάδα που αποκλίνει λιγότερο από την ομάδα της μέσης τιμής. Στην ομάδα που παρουσιάζει τιμές θετικότερες από την ομάδα της μέσης τιμής κατατάσσονται οι Νομοί Θεσπρωτίας, Κοζάνης, Πιερίας, Θεσσαλονίκης, Χαλκιδικής, Καβάλας και Αλεξανδρούπολης.

Τέλος, στον Χάρτη 8 παρουσιάζεται η αντίστοιχη ταξινόμηση συνολικά για την περίοδο 2004-2013. Η ταξινόμηση των 24 Νομών της Ζώνης IV γίνεται σε 6 ομάδες, από τις οποίες οι τρεις έχουν τιμές αρνητικότερες από την ομάδα με τη μέση τιμή και οι δυο έχουν θετικότερες τιμές. Όπως προκύπτει, 10 Νομοί κατατάσσονται στην ίδια ομάδα με τη μέση τιμή, 7 Νομοί έχουν αρνητικότερες μεταβολές από την παραπάνω ομάδα και 7 έχουν θετικότερες μεταβολές. Ειδικότερα, ο Νομός Γρεβενών έχει πάλι την αρνητικότερη μεταβολή για την εξεταζόμενη περίοδο και ταξινομείται μόνος του στην ομάδα με τις ακραίες αρνητικές τιμές καθώς αποκλίνει περισσότερο από τη μέση τιμή αλλά και από τους υπόλοιπους 6 Νομούς με αρνητικότερη μεταβολή (Άρτας, Καστοριάς, Φλώρινας, Ημαθίας, Κιλκίς και Ξάνθης), οι οποίοι ταξινομούνται όλοι μαζί στην ομάδα που αποκλίνει λιγότερο από την ομάδα της μέσης τιμής. Στην ομάδα με τις ακραία θετικές τιμές κατατάσσεται ο Νομός Χαλκιδικής ενώ στην προηγούμενη ομάδα με θετικότερες της μέσης τιμής κατατάσσονται οι Νομοί Θεσπρωτίας, Πρέβεζας, Καρδίτσας, Πιερίας, Θεσσαλονίκης, και Ροδόπης.

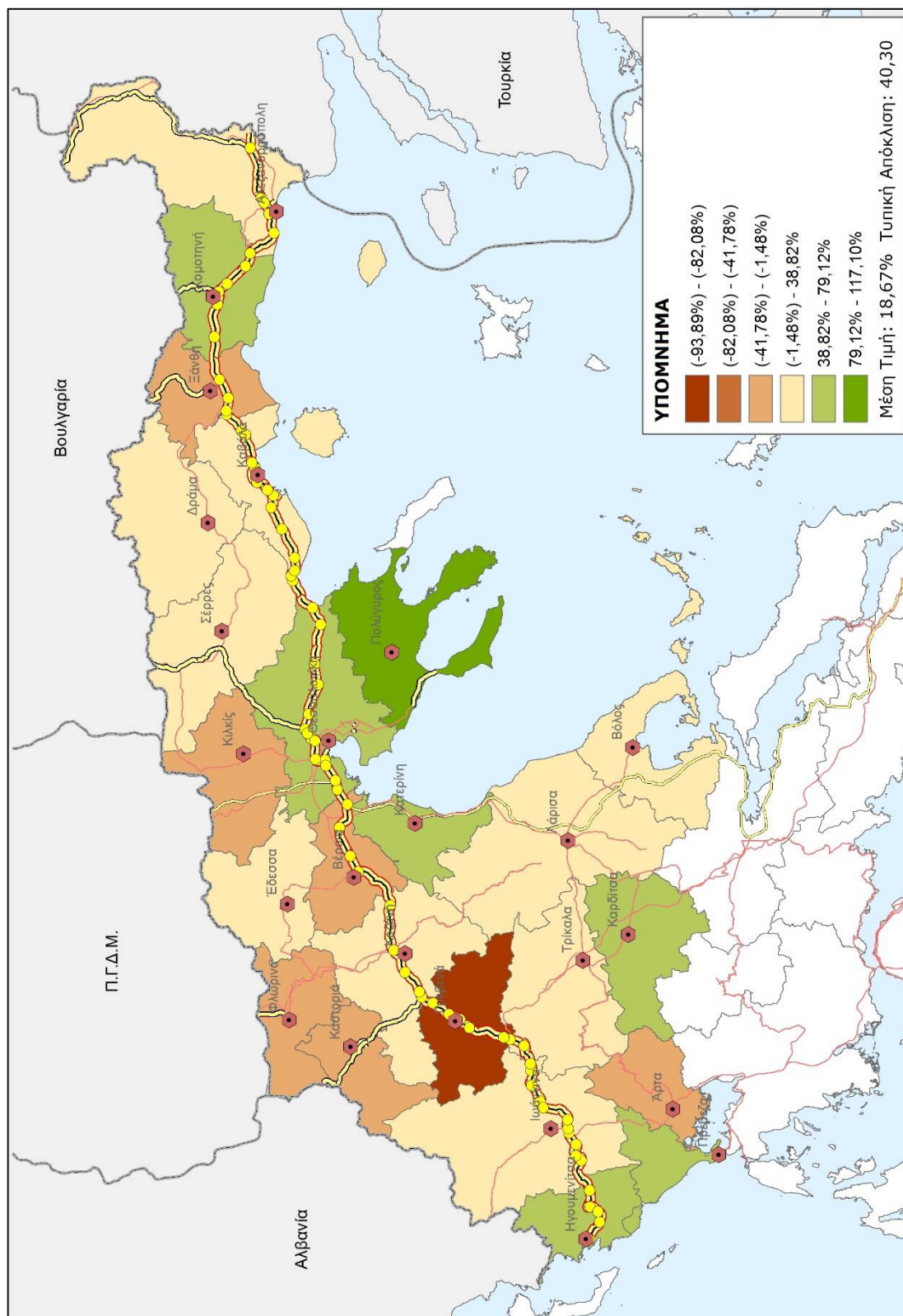
Χάρτης 6. Ποσοστιαία μεταβολή διανυκτερεύσεων ανά Νομό της Ζώνης IV, 2004-2009

Χάρτης 7. Ποσοστιαία μεταβολή διανυκτερεύσεων ανά Νομό της Ζώνης IV, 2009-2013

Χάρτης 8. Ποσοστιαία μεταβολή διανυκτερεύσεων ανά Νομό της Ζώνης IV, 2004-2013

4.2.3. Δυναμικό τουριστικών καταλυμάτων

Στον Πίνακα 7 παρουσιάζεται ο αριθμός των τουριστικών καταλυμάτων ανά Νομό της Ζώνης IV, καθώς και οι μεταβολές των περιόδων 2004-2009 και 2009-2013.

Για το σύνολο της περιόδου 2004-2013, τα περισσότερα τουριστικά καταλύματα συγκεντρώνονται στο Νομό Χαλκιδικής και αποτελούν το 21,12% των συνολικών τουριστικών καταλυμάτων της Ζώνης IV. Ακολουθούν οι Νομοί Μαγνησίας και Πιερίας (με ποσοστά συμμετοχής 15,93% και 15,26%, αντίστοιχα), ενώ στις τελευταίες θέσεις κατατάσσονται οι Νομοί Άρτας και Κιλκίς (με ποσοστά συμμετοχής 0,51% και 0,60%, αντίστοιχα). Συνολικά την περίοδο 2004-2013 δεν παρατηρούνται μεταβολές στην κατάταξη των Νομών με βάση τον αριθμό τουριστικών καταλυμάτων.

Την περίοδο 2004-2009, ο αριθμός των τουριστικών καταλυμάτων σε όλους τους Νομούς της Ζώνης IV παρουσιάζει αύξηση (σε πολλές περιπτώσεις σημαντικά μεγαλύτερη από τις αντίστοιχες αυξήσεις της Ζώνης IV και της Χώρας), η οποία όμως δεν συνοδεύεται πάντα από μεγάλο αριθμό καταλυμάτων σε απόλυτους αριθμούς. Η μεγαλύτερη αύξηση παρατηρείται στο Νομό Σερρών (61,90%) και ακολουθούν οι Νομοί Ιωαννίνων (60,53%) και Γρεβενών (60%), ενώ τα χαμηλότερα ποσοστά αύξησης καταγράφονται στους Νομούς Χαλκιδικής (1,60%) και Πιερίας (2,28%). Στην πλειονότητα των Νομών (εξαιρούνται οι Νομοί Καβάλας, Πιερίας, Χαλκιδικής, Λάρισας, Μαγνησίας, Άρτας και Θεσπρωτίας) η αύξηση στον αριθμό των καταλυμάτων υπερτερεί της αντίστοιχης αύξησης της Ζώνης IV.

Την περίοδο 2009-2013, αρκετοί Νομοί της Ζώνης IV σημειώνουν μείωση ως προς τον αριθμό των τουριστικών τους καταλυμάτων, με τη μεγαλύτερη μείωση να καταγράφεται στους Νομούς Φλώρινας (-14,71%) και Άρτας (-14,29%) και τη μικρότερη στους Νομούς Μαγνησίας (-2,73%) και Θεσσαλονίκης (-2,76%). Βέβαια, οι μειώσεις αυτές σε απόλυτους αριθμούς δεν είναι σημαντικές. Την περίοδο αυτή, οι Νομοί Ροδόπης, Δράμας, Πέλλας, Σερρών και Καρδίτσας παραμένουν αμετάβλητοι, ενώ τη μεγαλύτερη αύξηση σημειώνει ο Νομός Καστοριάς (18,18%). Σημαντική αύξηση παρουσιάζουν επίσης, οι Νομοί Ιωαννίνων (16,94%), Θεσπρωτίας (10,91%) και Ξάνθης (10,53%), ενώ τα χαμηλότερα ποσοστά αύξησης παρατηρούνται στους Νομούς Καβάλας (2,70%) και Πρέβεζας (2,86%).

Πίνακας 7. Αριθμός τουριστικών καταλυμάτων (*) ανά Νομό της Ζώνης IV (2004-2013)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Μεταβολές	
											2004-2009	2009-2013
Σύνολο Χώρας	9.230	9.377	9.444	9.531	9.385	9.878	10.046	9.947	9.955	9.974	7,02%	0,97%
Ζώνη IV	2.451	2.506	2.541	2.626	2.701	2.751	2.806	2.778	2.769	2.761	12,24%	0,36%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ - ΘΡΑΚΗΣ												
Δράμα	15	15	15	20	19	20	20	21	21	20	33,33%	0,00%
Καβάλα	248	246	247	256	263	259	266	266	266	266	4,44%	2,70%
Έβρος	60	64	66	69	69	71	71	70	69	68	18,33%	-4,23%
Ξάνθη	15	16	15	19	19	19	20	21	21	21	26,67%	10,53%
Ροδόπη	19	21	22	21	22	24	24	24	24	24	26,32%	0,00%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ												
Ημαθία	23	27	29	27	32	32	33	33	33	33	39,13%	3,13%
Θεσσαλονίκη	128	128	131	135	142	145	143	144	143	141	13,28%	-2,76%
Κιλκίς	13	13	13	14	14	17	19	19	19	18	30,77%	5,88%
Πέλλα	44	45	52	57	60	63	64	66	63	63	43,18%	0,00%
Πιερία	394	400	399	404	400	403	423	419	416	416	2,28%	3,23%
Σέρρες	21	22	23	31	35	34	34	34	35	34	61,90%	0,00%
Χαλκιδική	561	575	564	570	566	570	571	556	554	551	1,60%	-3,33%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ												
Γρεβενά	15	16	20	21	24	24	24	25	25	23	60,00%	-4,17%
Καστοριά	27	29	30	29	30	33	34	33	33	39	22,22%	18,18%
Κοζάνη	26	27	27	29	32	35	35	34	34	34	34,62%	-2,86%
Φλώρινα	25	26	25	28	35	34	35	31	31	29	36,00%	-14,71%

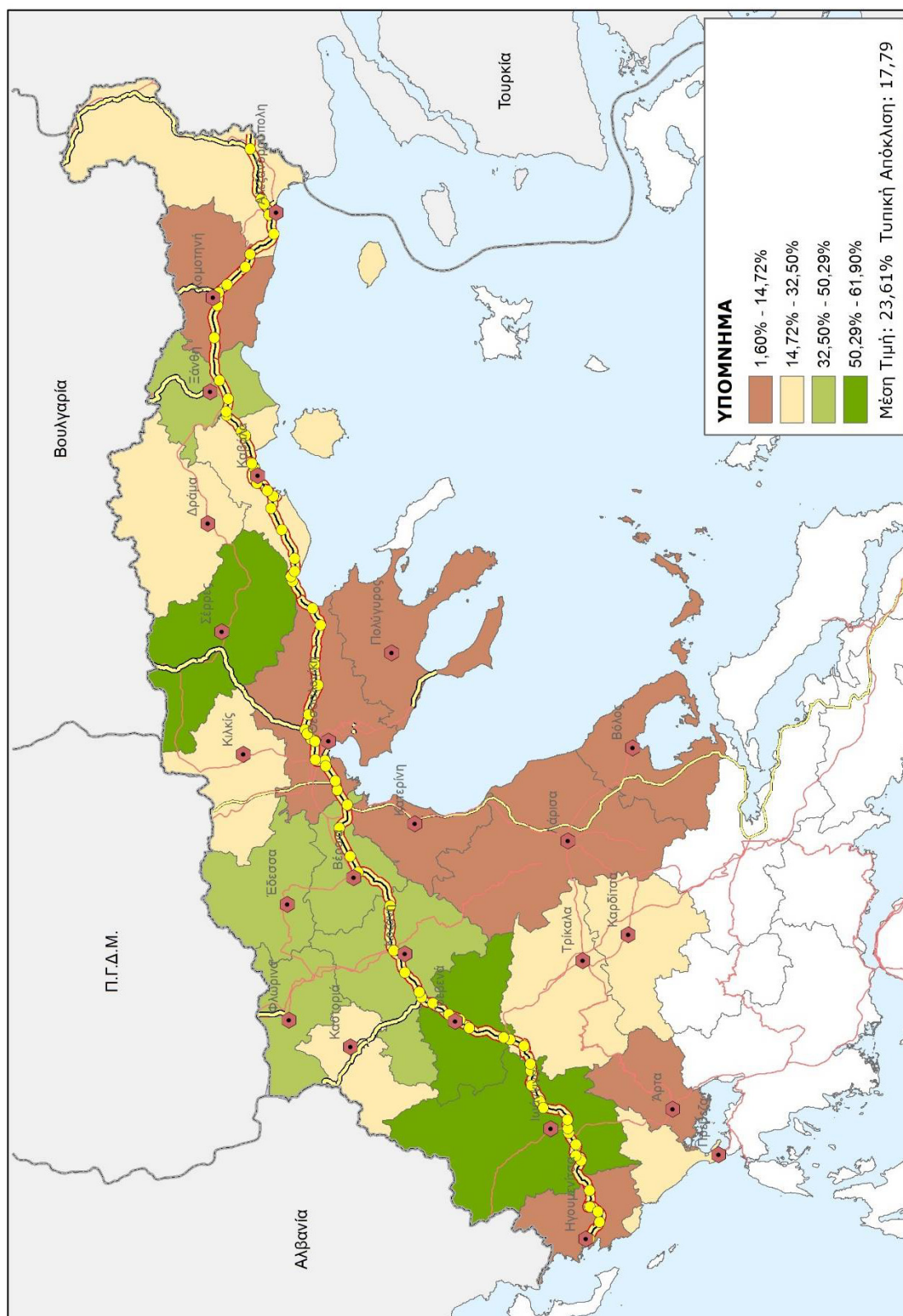
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Μεταβολές	
											2004-2009	2009-2013
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ												
Καρδίτσα	31	32	33	34	36	37	37	36	37	37	19,35%	0,00%
Λάρισα	46	50	47	49	49	49	48	47	45	43	6,52%	-12,24%
Μαγνησία	407	407	416	425	433	439	442	428	429	427	7,86%	-2,73%
Τρίκαλα	72	75	76	78	83	86	85	85	86	79	19,44%	-8,14%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ												
Άρτα	13	14	14	14	14	14	14	14	14	12	7,69%	-14,29%
Θεσπρωτία	50	49	52	53	53	55	59	62	62	61	10,00%	10,91%
Ιωάννινα	114	119	138	155	175	183	198	205	204	214	60,53%	16,94%
Πρέβεζα	84	90	87	88	96	105	107	105	105	108	25,00%	2,86%
(*) Αναφέρεται τόσο σε ξενοδοχειακά καταλύματα, όσο και σε campings												
Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ, 01/2015												

Στον Χάρτη 9 παρουσιάζεται μια ταξινόμηση των Νομών της Ζώνης IV ως προς τη μέση τιμή της μεταβολής του αριθμού τουριστικών καταλυμάτων, κατά την περίοδο 2004-2009, και την τυπική απόκλιση από αυτήν. Με βάση αυτή την ταξινόμηση, 8 Νομοί κατατάσσονται στην ίδια ομάδα με τη μέση τιμή, 8 Νομοί έχουν αρνητικότερες μεταβολές από την παραπάνω ομάδα και 8 έχουν θετικότερες μεταβολές. Οι Νομοί που παρουσιάζουν θετικότερες μεταβολές σε σχέση με τη μέση τιμή ταξινομούνται σε δύο κατηγορίες. Στην ομάδα με τις ακραία θετικές τιμές κατατάσσονται οι Νομοί Ιωαννίνων, Γρεβενών και Σερρών, ενώ στην προηγούμενη ομάδα με θετικότερες της μέσης τιμής κατατάσσονται οι Νομοί Φλώρινας, Κοζάνης, Ημαθίας, Πέλλας και Ξάνθης. Τέλος, στην ομάδα που παρουσιάζει τιμές αρνητικότερες από την ομάδα της μέσης τιμής κατατάσσονται οι Νομοί Θεσπρωτίας, Άρτας, Μαγνησίας, Λάρισας, Πιερίας, Θεσσαλονίκης, Χαλκιδικής και Ροδόπης.

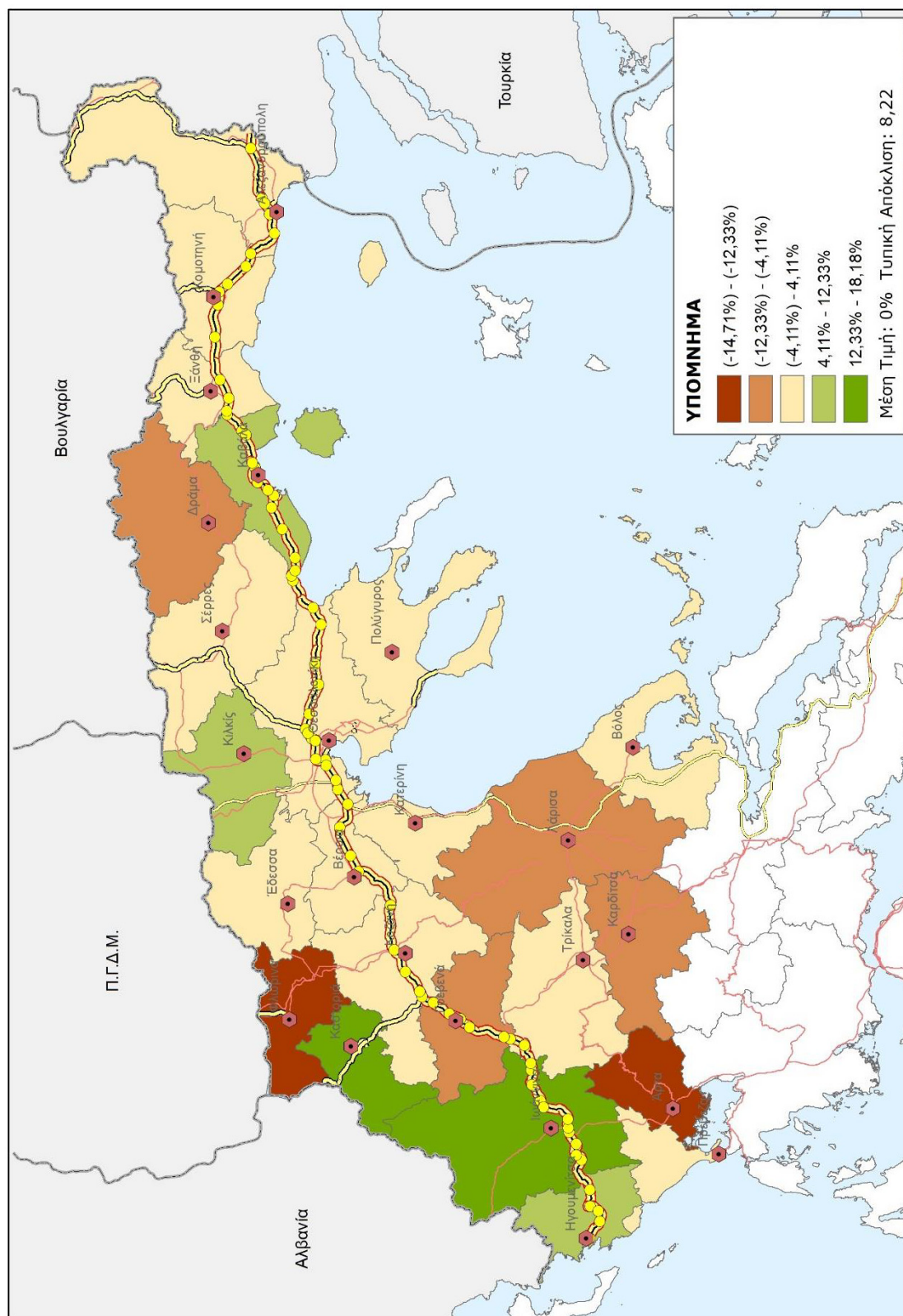
Στον Χάρτη 10 παρουσιάζεται η αντίστοιχη ταξινόμηση για την περίοδο 2009-2013. Με βάση αυτή την ταξινόμηση, 13 Νομοί κατατάσσονται στην ίδια ομάδα με τη μέση τιμή, 6 Νομοί έχουν αρνητικότερες μεταβολές από την παραπάνω ομάδα και 5 έχουν θετικότερες μεταβολές. Οι Νομοί Ιωαννίνων και Καστοριάς παρουσιάζουν τις θετικότερες μεταβολές για την εξεταζόμενη περίοδο και ταξινομούνται στην ομάδα με τις ακραίες θετικές τιμές καθώς αποκλίνουν αρκετά από τη μέση τιμή αλλά και από τους υπόλοιπους 3 Νομούς με θετικότερη μεταβολή (Θεσπρωτίας, Κιλκίς και Καβάλας), οι οποίοι ταξινομούνται όλοι μαζί σε μια ενιαία ομάδα που αποκλίνει λιγότερο από την ομάδα της μέσης τιμής. Οι Νομοί που παρουσιάζουν αρνητικότερες μεταβολές σε σχέση με την ομάδα της μέσης τιμής ταξινομούνται σε δύο κατηγορίες. Στην κατηγορία με τις ακραία αρνητικές τιμές κατατάσσονται οι Νομοί Άρτας και Φλώρινας, ενώ στην προηγούμενη κατηγορία με αρνητικότερες της μέσης τιμής κατατάσσονται οι Νομοί Γρεβενών, Καρδίτσας, Λάρισας και Δράμας.

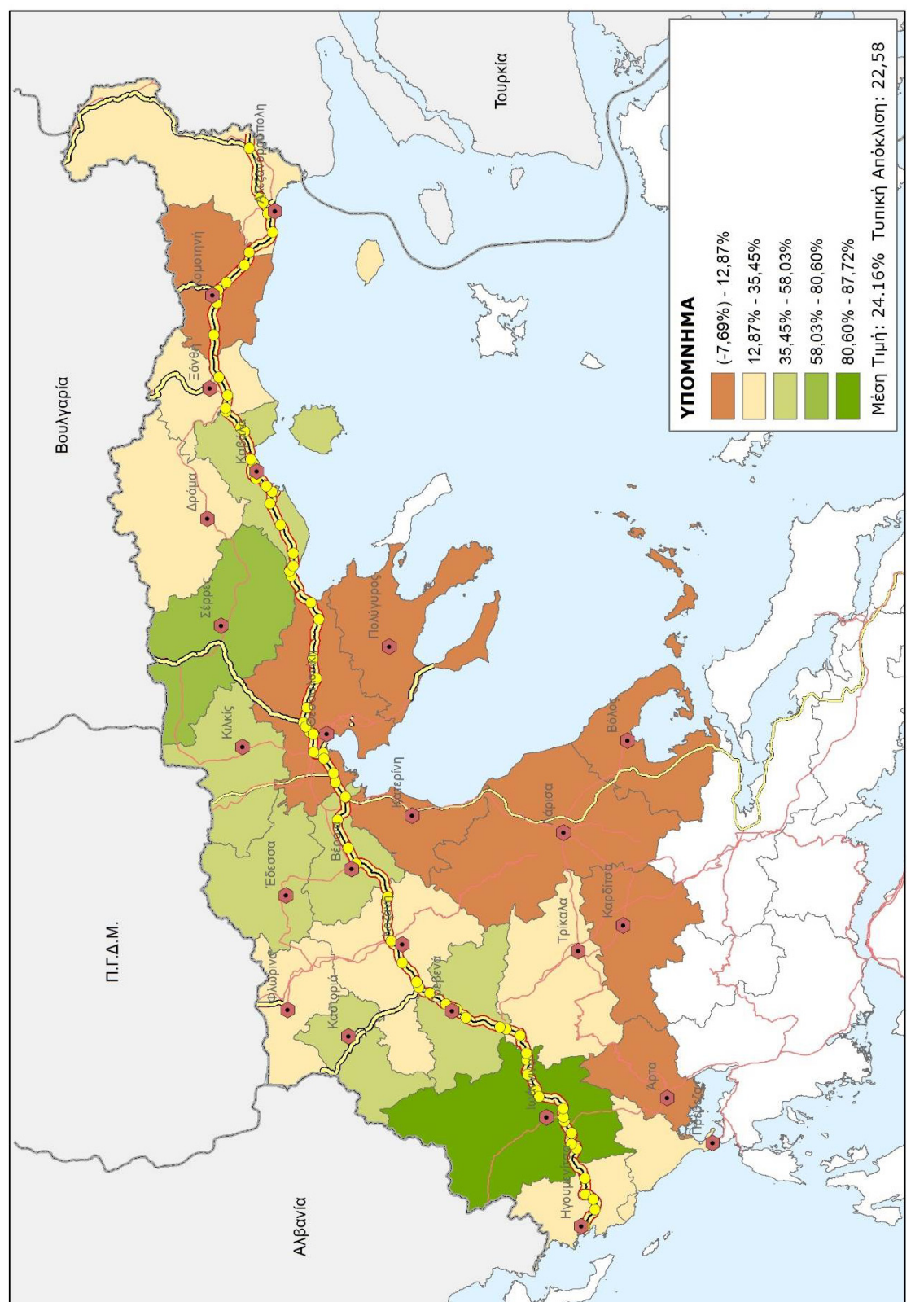
Τέλος, στον Χάρτη 11 παρουσιάζεται η αντίστοιχη ταξινόμηση συνολικά για την περίοδο 2004-2013. Η ταξινόμηση των 24 Νομών της Ζώνης VI γίνεται σε 5 ομάδες, από τις οποίες η μία έχει τιμές αρνητικότερες από την ομάδα με τη μέση τιμή και οι τρεις έχουν τιμές θετικότερες. Όπως προκύπτει, 8 Νομοί κατατάσσονται στην ίδια ομάδα με τη μέση τιμή, 8 Νομοί έχουν αρνητικότερες μεταβολές από την παραπάνω ομάδα και 8 έχουν θετικότερες μεταβολές. Ειδικότερα, ο Νομός Ιωαννίνων έχει την θετικότερη μεταβολή για την εξεταζόμενη περίοδο και ταξινομείται μόνος του στην ομάδα με τις ακραίες θετικές τιμές καθώς αποκλίνει περισσότερο από τη μέση τιμή αλλά και από τους υπόλοιπους 7 Νομούς με θετικότερη μεταβολή, από τους οποίους ένας (Νομός Σερρών) ταξινομείται στην προηγούμενη ομάδα με θετικότερες της μέσης τιμής και οι άλλοι 6 (Νομοί Γρεβενών, Καστοριάς, Ημαθίας, Πέλλας, Κιλκίς και Καβάλας) ταξινομούνται στην ομάδα που αποκλίνει λιγότερο από την ομάδα της μέσης τιμής. Τέλος, στην ομάδα που παρουσιάζει τιμές αρνητικότερες από την ομάδα της μέσης τιμής κατατάσσονται οι Νομοί Άρτας, Χαλκιδικής, Καρδίτσας, Μαγνησίας, Λάρισας, Πιερίας, Θεσσαλονίκης και Ροδόπης.

Χάρτης 9. Ποσοστιαία μεταβολή αριθμού τουριστικών καταλυμάτων ανά Νομό της Ζώνης IV, 2004-2009

Χάρτης 10. Ποσοστιαία μεταβολή αριθμού τουριστικών καταλυμάτων ανά Νομό της Ζώνης IV, 2009-2013

4.2.4. Πληρότητα τουριστικών καταλυμάτων

Στον Πίνακα 8 παρουσιάζονται τα ποσοστά πληρότητας των κλινών που λειτουργούν ανά Νομό της Ζώνης IV, η μέση πληρότητα της περιόδου 2004-2013, καθώς και οι μεταβολές των περιόδων 2004-2009 και 2009-2013.

Για το σύνολο της περιόδου 2004-2013, ο Νομός Χαλκιδικής εμφανίζει το μεγαλύτερο ποσοστό μέσης πληρότητας (60,26%), το οποίο είναι υψηλότερο από τα αντίστοιχα ποσοστά της Ζώνης IV και της Χώρας, και είναι ο μόνος Νομός της Ζώνης IV που παρουσιάζει σταθερά πληρότητα πάνω από 50%. Ακολουθούν οι Νομοί Θεσσαλονίκης (43,29%), Πιερίας (43,09%) και Καβάλας (42,67%) (με ποσοστά επίσης υψηλότερα από το αντίστοιχο ποσοστό της Ζώνης IV), ενώ στις χαμηλότερες θέσεις βρίσκονται οι Νομοί Γρεβενών (14,96%) και Κιλκίς (16,21%).

Την περίοδο 2004-2009, οι περισσότεροι Νομοί εμφανίζουν αρνητικές μεταβολές στην πληρότητα των τουριστικών καταλυμάτων, οι οποίες σε πολλές περιπτώσεις είναι σημαντικά μεγαλύτερες από την αντίστοιχη αρνητική μεταβολή της Ζώνης IV. Εξαιρέση αποτελούν οι Νομοί Έβρου (2,01%), Ροδόπης (2,37%), Θεσσαλονίκης (4,87%), Πέλλας (30,40%), Καβάλας (33,22%) και Πρέβεζας (44,37%) που σημειώνει και τη μεγαλύτερη θετική μεταβολή. Η μεγαλύτερη αρνητική μεταβολή παρατηρείται στο Νομό Δράμας (-32,44%) και ακολουθούν οι Νομοί Φλώρινας (-23,23%) και Κιλκίς (-21,52%), ενώ η μικρότερη αρνητική μεταβολή σημειώνεται στο Νομό Τρικάλων (-0,82%). Οι Νομοί που εμφανίζουν αρνητική μεταβολή μικρότερη από την αντίστοιχη αρνητική μεταβολή της Ζώνης IV είναι οι Νομοί Καστοριάς (-1,93%), Λάρισας (-2,29%) και Τρικάλων.

Την περίοδο 2009-2013, σχεδόν όλοι οι Νομοί της Ζώνης IV εμφανίζουν αρνητικές μεταβολές στην πληρότητα των τουριστικών καταλυμάτων, σε πολλές περιπτώσεις σημαντικά μεγαλύτερες από την αντίστοιχη αρνητική μεταβολή της Ζώνης IV. Εξαιρέση αποτελεί ο Νομός Κοζάνης, ο οποίος είναι ο μόνος Νομός της Ζώνης IV που την περίοδο αυτή εμφανίζει θετική μεταβολή (1,49%). Η μεγαλύτερη και πιο εντυπωσιακή αρνητική μεταβολή σημειώνεται στο Νομό Γρεβενών (-96,35%) και ακολουθούν οι Νομοί Έβρου (-54,28%) και Άρτας (-51,67%), ενώ οι μικρότερες αρνητικές μεταβολές σημειώνονται στους Νομούς Θεσσαλονίκης (-5,53%) και Χαλκιδικής (-7,25%). Οι Νομοί που εμφανίζουν αρνητική μεταβολή μικρότερη από την αντίστοιχη αρνητική μεταβολή της Ζώνης IV είναι οι Νομοί Δράμας (-15,16%), Καβάλας (-8,51%), Θεσσαλονίκης, Χαλκιδικής, Φλώρινας (-18,10%), Τρικάλων (-13,03%), Θεσπρωτίας (-10,30%) και Πρέβεζας (-24,32%).

Πίνακας 8. Πληρότητα τουριστικών καταλυμάτων (*) ανά Νομό της Ζώνης IV (2004-2013)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Μέσος όρος 2004-2013	Μεταβολές	
												2004-2009	2009-2013
Σύνολο Χώρας	55,59%	58,57%	59,80%	57,00%	56,70%	51,10%	48,10%	48,30%	43,20%	45,20%	52,36%	-8,07%	-11,55%
Ζώνη IV	38,71%	40,69%	41,54%	41,34%	41,26%	37,74%	33,24%	30,98%	27,94%	28,52%	36,20%	-2,51%	-24,43%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ - ΘΡΑΚΗΣ													
Δράμα	36,11%	33,58%	31,10%	28,30%	28,80%	24,40%	23,00%	17,70%	17,80%	20,70%	26,15%	-32,44%	-15,16%
Καβάλα	35,28%	35,55%	50,10%	50,90%	53,60%	47,00%	39,00%	38,10%	34,20%	43,00%	42,67%	33,22%	-8,51%
Έβρος	33,23%	33,34%	34,90%	34,90%	36,50%	33,90%	33,40%	24,90%	30,00%	15,50%	31,06%	2,01%	-54,28%
Ξάνθη	31,83%	32,28%	34,10%	38,10%	38,90%	35,70%	27,40%	24,40%	17,50%	21,10%	30,13%	12,18%	-40,90%
Ροδόπη	41,22%	47,70%	33,90%	39,70%	43,30%	42,20%	31,00%	29,50%	31,90%	32,30%	37,27%	2,37%	-23,46%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ													
Ημαθία	31,78%	34,16%	33,40%	32,00%	32,60%	28,30%	25,20%	24,30%	20,80%	16,10%	27,86%	-10,96%	-43,11%
Θεσσαλονίκη	43,10%	42,84%	43,00%	46,40%	46,80%	45,20%	39,60%	41,10%	42,20%	42,70%	43,29%	4,87%	-5,53%
Κιλκίς	23,83%	19,32%	19,30%	17,20%	18,80%	18,70%	13,20%	12,00%	9,30%	10,50%	16,21%	-21,52%	-43,85%
Πέλλα	21,32%	20,03%	18,60%	24,40%	27,60%	27,80%	23,40%	22,40%	16,80%	16,20%	21,86%	30,40%	-41,73%
Πιερία	46,91%	49,34%	53,30%	48,30%	53,20%	42,60%	37,50%	35,80%	29,10%	34,80%	43,09%	-9,19%	-18,31%
Σέρρες	33,79%	33,16%	31,80%	35,30%	33,20%	28,20%	24,70%	21,40%	19,10%	19,30%	28,00%	-16,55%	-31,56%
Χαλκιδική	65,25%	64,73%	69,60%	62,70%	64,40%	57,90%	55,00%	56,10%	53,20%	53,70%	60,26%	-11,27%	-7,25%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ													
Γρεβενά	20,62%	21,19%	21,60%	20,60%	23,30%	19,20%	14,10%	7,20%	1,10%	0,70%	14,96%	-6,90%	-96,35%
Καστοριά	36,81%	38,22%	40,10%	44,40%	41,70%	36,10%	30,50%	28,10%	24,00%	21,60%	34,15%	-1,93%	-40,17%
Κοζάνη	33,85%	34,81%	32,40%	32,60%	29,30%	26,80%	23,40%	22,20%	23,80%	27,20%	28,64%	-20,84%	1,49%
Φλώρινα	28,79%	32,21%	30,50%	28,70%	25,90%	22,10%	22,00%	17,70%	12,30%	18,10%	23,83%	-23,23%	-18,10%

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Μέσος όρος 2004- 2013	Μεταβολές	
												2004- 2009	2009- 2013
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ													
Καρδίτσα	39,72%	40,65%	36,90%	37,40%	36,20%	32,20%	27,70%	24,40%	22,10%	21,60%	31,89%	-18,93%	-32,92%
Λάρισα	35,51%	33,17%	31,00%	33,70%	36,20%	34,70%	30,80%	21,20%	18,50%	19,30%	29,41%	-2,29%	-44,38%
Μαγνησία	42,03%	43,93%	45,00%	42,50%	41,70%	39,80%	34,50%	33,80%	29,20%	30,00%	38,25%	-5,31%	-24,62%
Τρίκαλα	28,63%	36,17%	37,00%	36,30%	34,10%	28,40%	25,90%	24,70%	20,30%	24,70%	29,62%	-0,82%	-13,03%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ													
Άρτα	47.73%	38.69%	43.30%	44.40%	41.40%	42.00%	31.40%	24.60%	20.50%	20.30%	35.43%	-12.01%	-51.67%
Θεσπρωτία	35.43%	24.40%	31.50%	34.80%	35.30%	30.10%	30.10%	27.20%	24.10%	27.00%	29.99%	-15.05%	-10.30%
Ιωάννινα	40.12%	45.10%	46.20%	42.10%	37.00%	36.50%	32.50%	29.80%	24.70%	25.10%	35.91%	-9.01%	-31.23%
Πρέβεζα	27.92%	35.22%	33.30%	36.00%	40.60%	40.30%	34.80%	34.50%	28.20%	30.50%	34.13%	44.37%	-24.32%
(*) Ξενοδοχεία και ομοειδή καταλύματα													
Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ, 01/2015													

4.3. Κατανομή της τουριστικής κίνησης στις δυναμικότερες τουριστικά περιοχές

Παρακάτω εξετάζεται η τουριστική κίνηση, και συγκεκριμένα η εξέλιξη της συμμετοχής στις διανυκτερεύσεις και στο δυναμικό τουριστικών καταλυμάτων, των δυναμικότερων τουριστικά περιοχών της Ζώνης IV. Ειδικότερα, μελετώνται οι δυναμικότεροι τουριστικά Νομοί κάθε Περιφέρειας της Ζώνης IV. Όπως προκύπτει από τον Πίνακα 9, στον οποίο παρουσιάζεται ο μέσος όρος των διανυκτερεύσεων της περιόδου 2004-2013 ανά Νομό της Ζώνης IV, οι δυναμικότεροι τουριστικά Νομοί κάθε Περιφέρειας είναι οι ακόλουθοι: Νομοί Καβάλας, Έβρου και Ροδόπης (Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης), Νομοί Χαλκιδικής, Θεσσαλονίκης και Πιερίας (Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας), Νομοί Καστοριάς και Κοζάνης (Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας), Νομοί Ιωαννίνων και Πρέβεζας (Περιφέρεια Ηπείρου) και Νομοί Μαγνησίας και Τρικάλων (Περιφέρεια Θεσσαλίας).

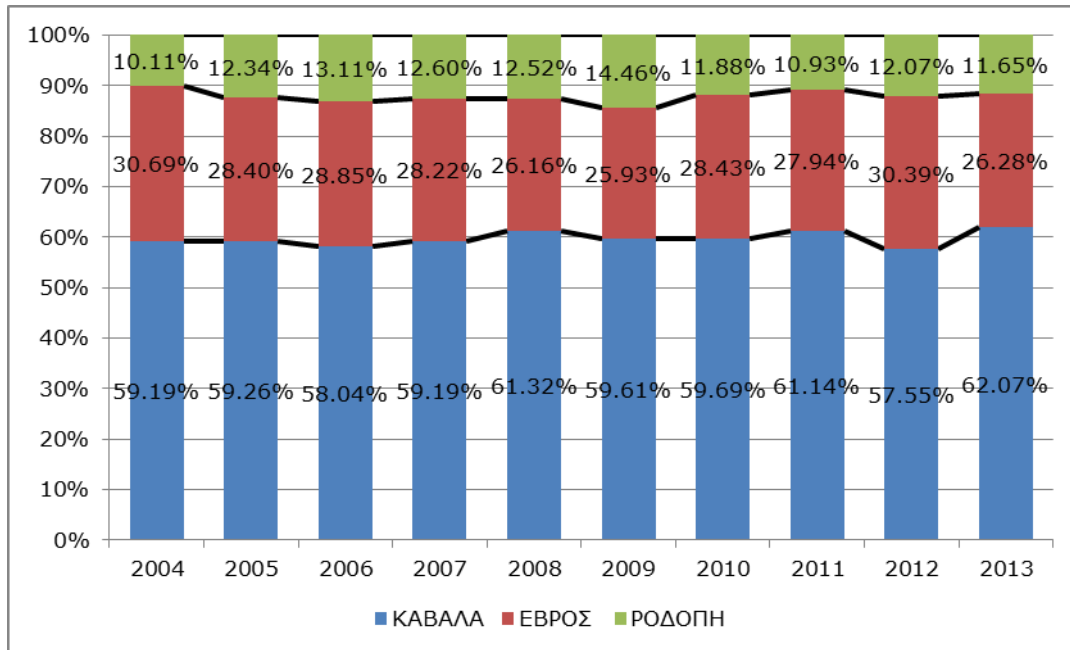
Πίνακας 9. Μέσος όρος διανυκτερεύσεων στα συλλογικά τουριστικά καταλύματα για την περίοδο 2004-2013, ανά Νομό της Ζώνης IV

Νομοί	Μέσος όρος 2004-2013
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ & ΘΡΑΚΗ	
Δράμα	76.093
Καβάλα	843.799
Έβρος	395.792
Ξάνθη	144.528
Ροδόπη	172.066
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	
Ημαθία	104.377
Θεσσαλονίκη	1.857.413
Κιλκίς	27.858
Πέλλα	89.407
Πιερία	905.701
Σέρρες	138.500
Χαλκιδική	3.888.647
ΔΥΤΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	
Γρεβενά	34.159
Καστοριά	133.749
Κοζάνη	119.791
Φλώρινα	66.756
ΘΕΣΣΑΛΙΑ	
Καρδίτσα	126.329
Λάρισα	225.244
Μαγνησία	1.225.016
Τρίκαλα	329.914

4.3.1. Διανυκτερεύσεις

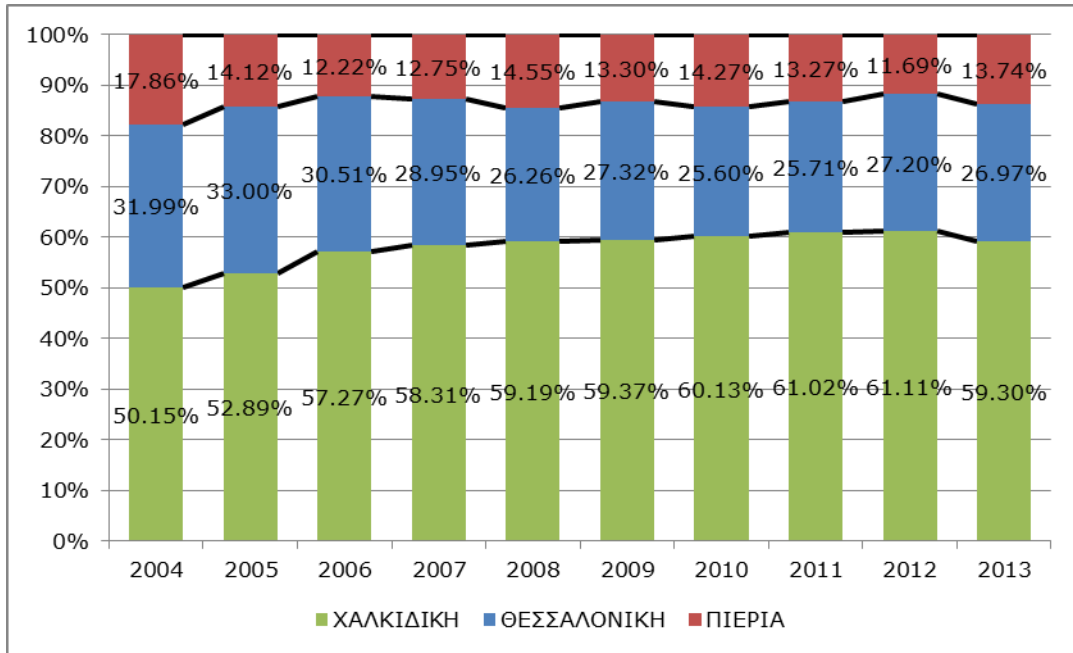
Στα Διαγράμματα που ακολουθούν (Διαγράμματα 8 έως 12) παρουσιάζεται η εξέλιξη της συμμετοχής των δυναμικότερων τουριστικά Νομών κάθε Περιφέρειας στο σύνολο των διανυκτερεύσεων τους για την περίοδο 2004-2013.

Διάγραμμα 8. Εξέλιξη της συμμετοχής των Νομών Καβάλας, Έβρου και Ροδόπης (Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης) στο σύνολο των διανυκτερεύσεων των τριών Νομών (2004-2013)

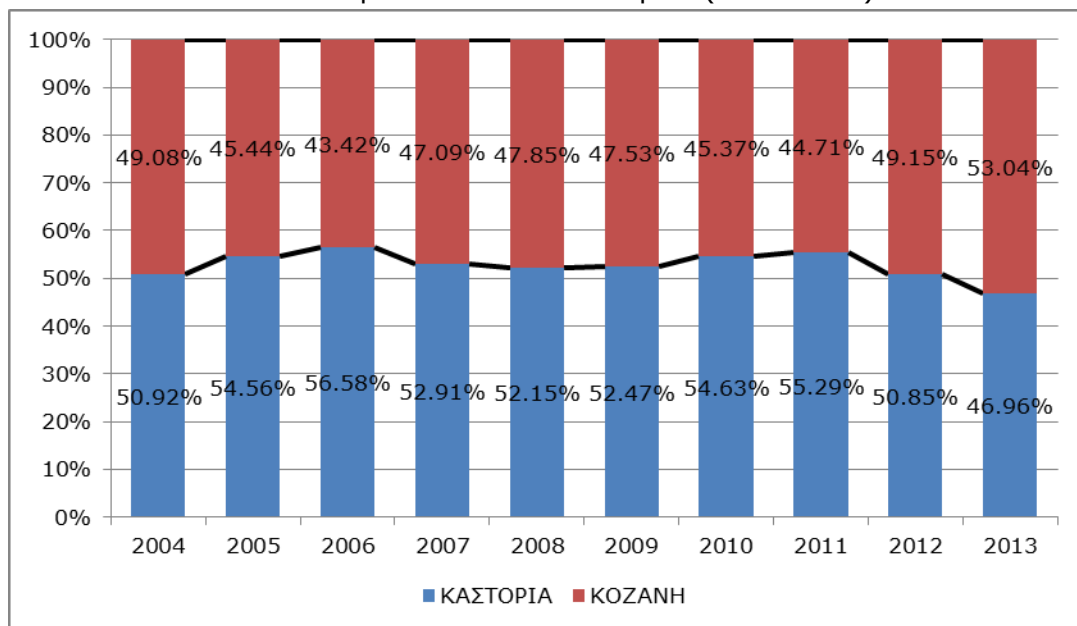
Σχετικά με τη συμμετοχή των Νομών Καβάλας, Έβρου και Ροδόπης (Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης) στις συνολικές τους διανυκτερεύσεις (Διάγραμμα 8), σε όλη τη διάρκεια της περιόδου 2004-2013, επικρατεί ο Νομός Καβάλας (με ποσοστό σταθερά μεγαλύτερο του 50%) και ακολουθούν ο Νομός Έβρου και ο Νομός Ροδόπης. Το ποσοστό συμμετοχής του Νομού Καβάλας παρουσιάζει αυξομείωση τη διετία 2005-2006, στη συνέχεια αύξηση μέχρι το 2008, μείωση το 2009, συνεχή αύξηση μέχρι το 2011, σημαντική μείωση το 2012 (που εμφανίζει και τη μικρότερη τιμή του: 57,55%) προς όφελος των άλλων δύο Νομών και κυρίως του Νομού Έβρου και μεγάλη αύξηση το 2013 (που εμφανίζει και τη μέγιστη τιμή του: 62,07%). Το ποσοστό συμμετοχής του Νομού Έβρου εμφανίζει μέγιστη τιμή το 2004 (30,69%) και παρουσιάζει μείωση το 2005 (προς όφελος του Νομού Ροδόπης), μικρή αύξηση το 2006, μετά συνεχή μείωση μέχρι το 2009 (που εμφανίζει και τη μικρότερη τιμή του: 25,93%) και στη συνέχεια διαδοχικές αυξομειώσεις μέχρι το 2013 (με ιδιαίτερα σημαντικές την αύξηση το 2012 εις βάρος του Νομού Καβάλας και τη μείωση που ακολούθησε το 2013 προς όφελος αυτή τη φορά του Νομού Καβάλας). Τέλος, το ποσοστό συμμετοχής του Νομού Ροδόπης εμφανίζει ελάχιστη τιμή το 2004 (10,11%) και παρουσιάζει συνεχή αύξηση μέχρι το 2006 και συνεχή μείωση τη διετία 2007-2008, αύξηση το 2009 (που εμφανίζει και τη μέγιστη τιμή του: 14,46%) εις βάρος του Νομού Καβάλας, νέα συνεχή μείωση τη διετία 2010-2011, ενώ τα δύο επόμενα χρόνια αυξομειώνεται.

Διάγραμμα 9. Εξέλιξη της συμμετοχής των Νομών Χαλκιδικής, Θεσσαλονίκης και Πιερίας (Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας) στο σύνολο των διανυκτερεύσεων των τριών Νομών (2004-2013)

Σχετικά με τη συμμετοχή των Νομών Χαλκιδικής, Θεσσαλονίκης, Πιερίας (Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας) στις συνολικές τους διανυκτερεύσεις (Διάγραμμα 9), σε όλη τη διάρκεια της περιόδου 2004-2013 επικρατεί ο Νομός Χαλκιδικής (με ποσοστό σταθερά μεγαλύτερο του 50%) και ακολουθούν ο Νομός Θεσσαλονίκης και ο Νομός Πιερίας. Το ποσοστό συμμετοχής του Νομού Χαλκιδικής εμφανίζει ελάχιστη τιμή το 2004 (50,15%) και παρουσιάζει συνεχή αύξηση μέχρι το 2012 (που εμφανίζει και τη μέγιστη τιμή του: 61,11%) και μείωση το 2013 προς όφελος του Νομού Πιερίας. Το ποσοστό συμμετοχής του Νομού Θεσσαλονίκης παρουσιάζει αύξηση το 2005 (που εμφανίζει και τη μέγιστη τιμή του: 33%), μετά μειώνεται συνεχώς μέχρι το 2008, τα δυο επόμενα χρόνια αυξομειώνεται (εμφανίζοντας μάλιστα το 2010 τη μικρότερη τιμή του: 25,60%) και στη συνέχεια σημειώνει συνεχή αύξηση μέχρι το 2012 και μικρή μείωση το 2013 προς όφελος του Νομού Πιερίας. Τέλος, το ποσοστό συμμετοχής του Νομού Πιερίας εμφανίζει μέγιστη τιμή το 2004 (17,86%) και μειώνεται συνεχώς μέχρι το 2006, μετά αυξάνεται σταδιακά μέχρι το 2008 εις βάρος του Νομού Θεσσαλονίκης, αυξομειώνεται τη διετία 2009-2010 και στη συνέχεια μειώνεται συνεχώς μέχρι το 2012 (που εμφανίζει και τη μικρότερη τιμή του: 11,69%) προς όφελος των άλλων δύο Νομών, ενώ το 2013 σημειώνει αύξηση εις βάρος του Νομού Χαλκιδικής.

Διάγραμμα 10. Εξέλιξη της συμμετοχής των Νομών Καστοριάς και Κοζάνης (Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας) στο σύνολο των διανυκτερεύσεων των δύο Νομών (2004-2013)

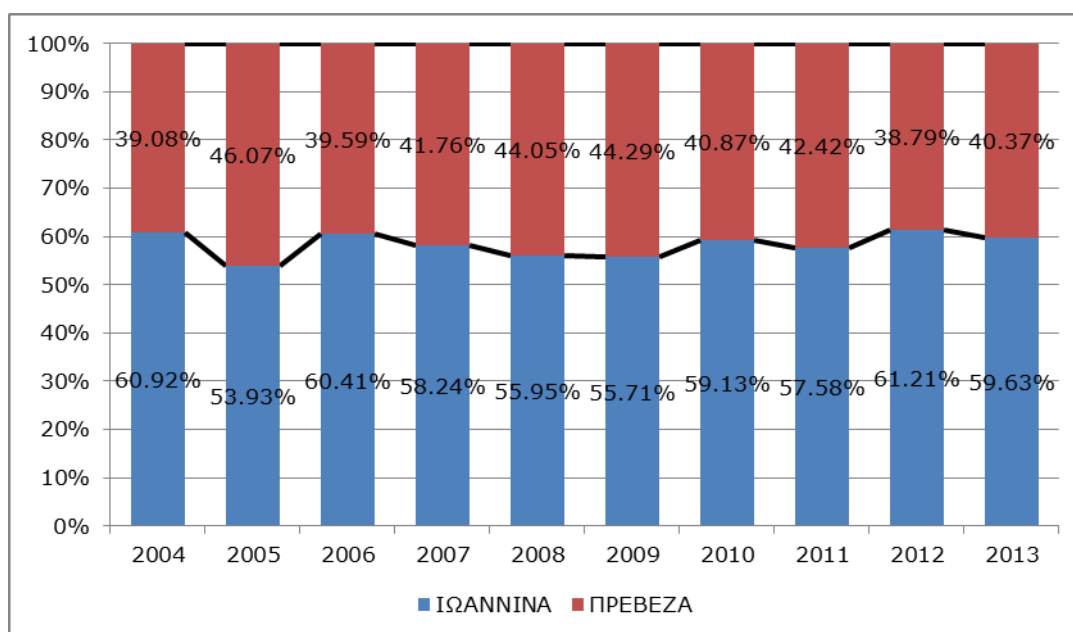

Σχετικά με τη συμμετοχή των Νομών Καστοριάς και Κοζάνης (Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας) στις συνολικές τους διανυκτερεύσεις (Διάγραμμα 10), μέχρι και το 2012 επικρατεί ο Νομός Καστοριάς ενώ το 2013 επικρατεί ο Νομός Κοζάνης. Το ποσοστό συμμετοχής του Νομού Καστοριάς παρουσιάζει αύξηση μέχρι το 2006 (που εμφανίζει και τη μέγιστη τιμή του: 56,58%) και μετά συνεχή μείωση μέχρι το 2008, στη συνέχεια αυξάνεται σταδιακά μέχρι το 2011, ενώ τα δυο επόμενα χρόνια σημειώνει ιδιαίτερα σημαντική μείωση, καταλήγοντας το 2013 σε 46,96% που είναι και η μικρότερη τιμή του. Ακριβώς αντίθετη είναι η εξέλιξη του ποσοστού συμμετοχής του Νομού Κοζάνης.

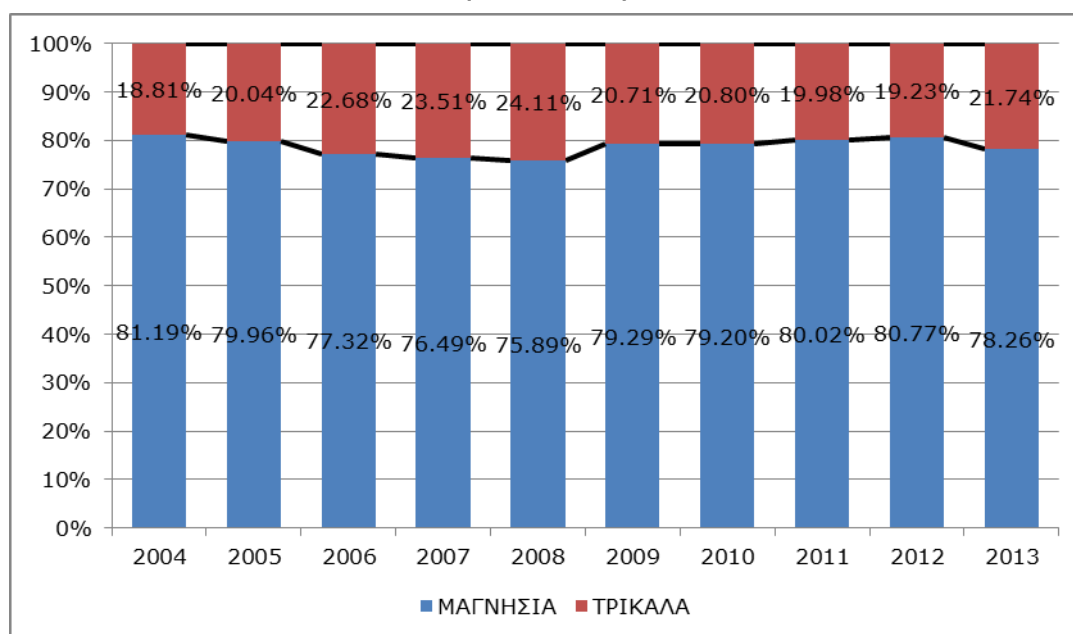
Σχετικά με τη συμμετοχή των Νομών Ιωαννίνων και Πρέβεζας (Περιφέρεια Ηπείρου) στις συνολικές τους διανυκτερεύσεις (Διάγραμμα 11), σε όλη τη διάρκεια της περιόδου 2004-2013 επικρατεί ο Νομός Ιωαννίνων. Το ποσοστό συμμετοχής του Νομού Ιωαννίνων παρουσιάζει σημαντική μείωση το 2005 (που εμφανίζει και τη μικρότερη τιμή του: 53,93%) και μεγάλη αύξηση το 2006, μετά μειώνεται συνεχώς μέχρι το 2009 και στη συνέχεια σημειώνει διαδοχικές αυξομειώσεις μέχρι το 2013 (μάλιστα το 2012 εμφανίζει τη μέγιστη τιμή του: 61,21%). Ακριβώς αντίθετη είναι η εξέλιξη του ποσοστού συμμετοχής του Νομού Πρέβεζας.

Σχετικά με τη συμμετοχή των Νομών Μαγνησίας και Τρικάλων (Περιφέρεια Θεσσαλίας) στις συνολικές τους διανυκτερεύσεις (Διάγραμμα 12), σε όλη τη διάρκεια της περιόδου 2004-2013 επικρατεί με διαφορά ο Νομός Μαγνησίας. Το ποσοστό συμμετοχής του Νομού Μαγνησίας εμφανίζει μέγιστη τιμή το 2004 (81,19%) και μειώνεται συνεχώς μέχρι το 2008 (που εμφανίζει και τη μικρότερη τιμή του: 75,89%), ενώ στη συνέχεια αυξάνεται μέχρι το 2012 και παρουσιάζει μείωση το 2013. Ακριβώς αντίθετη είναι η εξέλιξη του ποσοστού συμμετοχής του Νομού Τρικάλων.

Διάγραμμα 11. Εξέλιξη της συμμετοχής των Νομών Ιωαννίνων και Πρέβεζας (Περιφέρεια Ηπείρου) στο σύνολο των διανυκτερεύσεων των δύο Νομών (2004-2013)

Διάγραμμα 12. Εξέλιξη της συμμετοχής των Νομών Μαγνησίας και Τρικάλων (Περιφέρεια Θεσσαλίας) στο σύνολο των διανυκτερεύσεων των δύο Νομών (2004-2013)

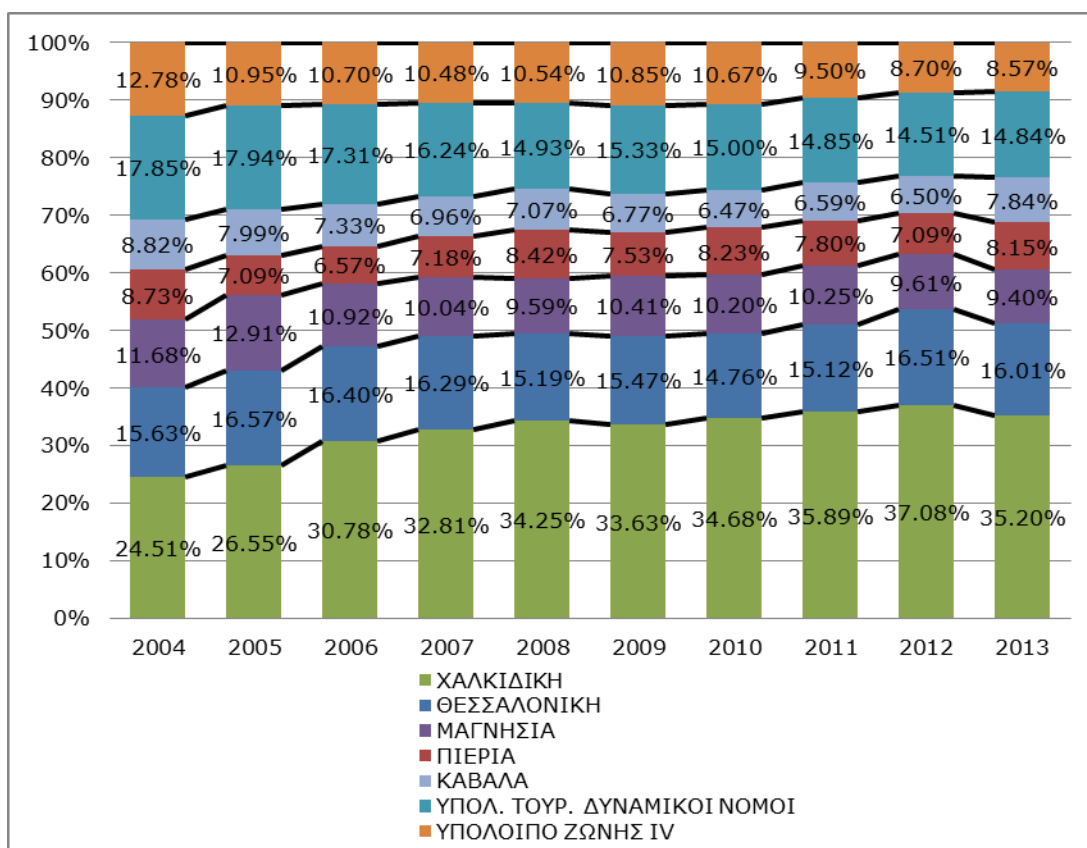

Όπως προκύπτει από τον Πίνακα 9, από τους τουριστικά δυναμικούς Νομούς που εξετάστηκαν παραπάνω, αυτοί που ξεχωρίζουν (ως προς τον αριθμό και την εξέλιξη των διανυκτερεύσεων), σε όλη τη διάρκεια της περιόδου 2004-2013, είναι οι Νομοί

Χαλκιδικής, Μαγνησίας, Πιερίας και Καβάλας που αποτελούν κατεχοχίν περιοχές παραθεριστικού-μαζικού τουρισμού και ο Νομός Θεσσαλονίκης που αποτελεί τη σημαντικότερη περιοχή αστικού τουρισμού της Ζώνης IV.

Στο Διάγραμμα 13 παρουσιάζεται η εξέλιξη της συμμετοχής των Νομών Χαλκιδικής, Θεσσαλονίκης, Μαγνησίας, Πιερίας και Καβάλας, των υπόλοιπων τουριστικά δυναμικών Νομών και του υπόλοιπου της Ζώνης IV στις συνολικές διανυκτερεύσεις της Ζώνης IV για την περίοδο 2004-2013.

Διάγραμμα 13. Εξέλιξη της συμμετοχής των Νομών Χαλκιδικής, Θεσσαλονίκης, Μαγνησίας, Πιερίας και Καβάλας, των υπόλοιπων τουριστικά δυναμικών Νομών και του υπόλοιπου της Ζώνης IV στις διανυκτερεύσεις της Ζώνης IV (2004-2013)

Σχετικά με τη συμμετοχή των Νομών Χαλκιδικής, Θεσσαλονίκης, Μαγνησίας, Πιερίας και Καβάλας, των υπόλοιπων τουριστικά δυναμικών Νομών και του υπόλοιπου της Ζώνης IV στις διανυκτερεύσεις της Ζώνης IV (Διάγραμμα 13), σε όλη τη διάρκεια της περιόδου 2004-2013, επικρατεί ο Νομός Χαλκιδικής. Το ποσοστό συμμετοχής του Νομού Χαλκιδικής στις συνολικές διανυκτερεύσεις της Ζώνης IV εμφανίζει μικρότερη τιμή το 2004 (24,51%) και παρουσιάζει συνεχή αύξηση την περίοδο 2004-2008, μείωση το 2009 προς όφελος κυρίως των υπόλοιπων τουριστικά δυναμικών Νομών και του Νομού Μαγνησίας και στη συνέχεια αυξάνεται συνεχώς μέχρι το 2012 (που εμφανίζει και τη μέγιστη τιμή του: 37,08%) εις βάρος κυρίως του υπολοίπου της Ζώνης IV και του Νομού Πιερίας, ενώ το 2013 σημειώνει μείωση (σε 35,20%) προς όφελος κυρίως των Νομών Καβάλας και Πιερίας. Το ποσοστό συμμετοχής του Νομού Θεσσαλονίκης παρουσιάζει αύξηση το 2005 (που εμφανίζει

και τη μέγιστη τιμή του: 16,57%), μετά μειώνεται συνεχώς μέχρι το 2008 (σημαντική είναι η μείωση που παρατηρείται το 2008) και στη συνέχεια αυξομειώνεται διαδοχικά τη διετία 2009-2010 (εμφανίζοντας μάλιστα το 2010 την ελάχιστη τιμή του: 14,76%) και σημειώνει αύξηση τη διετία 2011-2012 εις βάρος κυρίως του υπολοίπου της Ζώνης IV και των Νομών Πιερίας και Μαγνησίας, ενώ το 2013 παρουσιάζει μικρή μείωση (σε 16,01%). Το ποσοστό συμμετοχής του Νομού Μαγνησίας παρουσιάζει αύξηση το 2005 (που εμφανίζει και τη μέγιστη τιμή του: 12,91%), μετά μειώνεται συνεχώς μέχρι το 2008 προς όφελος του Νομού Χαλκιδικής και στη συνέχεια αυξομειώνεται διαδοχικά την τετραετία 2009-2012, ενώ το 2013 σημειώνει νέα μικρή μείωση, καταλήγοντας σε 9,40% που είναι και η ελάχιστη τιμή του. Το ποσοστό συμμετοχής του Νομού Πιερίας εμφανίζει μέγιστη τιμή το 2004 (8,73%) και μειώνεται συνεχώς μέχρι το 2006 (που εμφανίζει και την ελάχιστη τιμή του: 6,57%) προς όφελος του Νομού Χαλκιδικής, μετά αυξάνεται συνεχώς μέχρι το 2008 εις βάρος κυρίως των υπόλοιπων τουριστικά δυναμικών Νομών, τη διετία 2009-2010 μειώνεται και αυξάνεται διαδοχικά και στη συνέχεια τα δύο επόμενα χρόνια παρουσιάζει μείωση προς όφελος κυρίως των Νομών Χαλκιδικής και Θεσσαλονίκης, ενώ το 2013 σημειώνει σημαντική αύξηση (σε 8,15%) εις βάρος του Νομού Χαλκιδικής. Το ποσοστό συμμετοχής του Νομού Καβάλας εμφανίζει μέγιστη τιμή το 2004 (8,82%) και παρουσιάζει συνεχή μείωση μέχρι το 2007 προς όφελος κυρίως του Νομού Χαλκιδικής, μικρή αύξηση το 2008 και στη συνέχεια νέα μείωση μέχρι το 2010 (που εμφανίζει και την ελάχιστη τιμή του: 6,47%) προς όφελος κυρίως του Νομού Μαγνησίας και αυξομείωση τη διετία 2011-2012, ενώ το 2013 αυξάνεται σημαντικά (σε 7,84%) εις βάρος του Νομού Χαλκιδικής.

Όσον αφορά τους υπόλοιπους τουριστικά δυναμικούς Νομούς, το ποσοστό συμμετοχής τους παρουσιάζει μικρή αύξηση το 2005 (που εμφανίζει και τη μέγιστη τιμή του: 17,94%), μετά μειώνεται συνεχώς μέχρι το 2008 (ιδιαίτερα μεγάλη είναι η μείωση που σημειώνεται το 2008 προς όφελος των Νομών Πιερίας και Χαλκιδικής), εμφανίζει μικρή αύξηση το 2009 και στη συνέχεια μειώνεται διαρκώς την τριετία 2010-2012 (το 2012 εμφανίζει και την ελάχιστη τιμή του: 14,51%) προς όφελος κυρίως των Νομών Χαλκιδικής και Θεσσαλονίκης, ενώ το 2013 σημειώνει μικρή αύξηση (σε 14,84%). Τέλος, το ποσοστό συμμετοχής των υπόλοιπων Νομών της Ζώνης IV εμφανίζει μέγιστη τιμή το 2004 (12,78%) και παρουσιάζει συνεχή μείωση μέχρι το 2007 προς όφελος κυρίως των Νομών Χαλκιδικής και Θεσσαλονίκης, μικρή αύξηση τη διετία 2008-2009 και στη συνέχεια σταδιακή μείωση μέχρι το 2013, καταλήγοντας σε 8,57% που είναι και η ελάχιστη τιμή του.

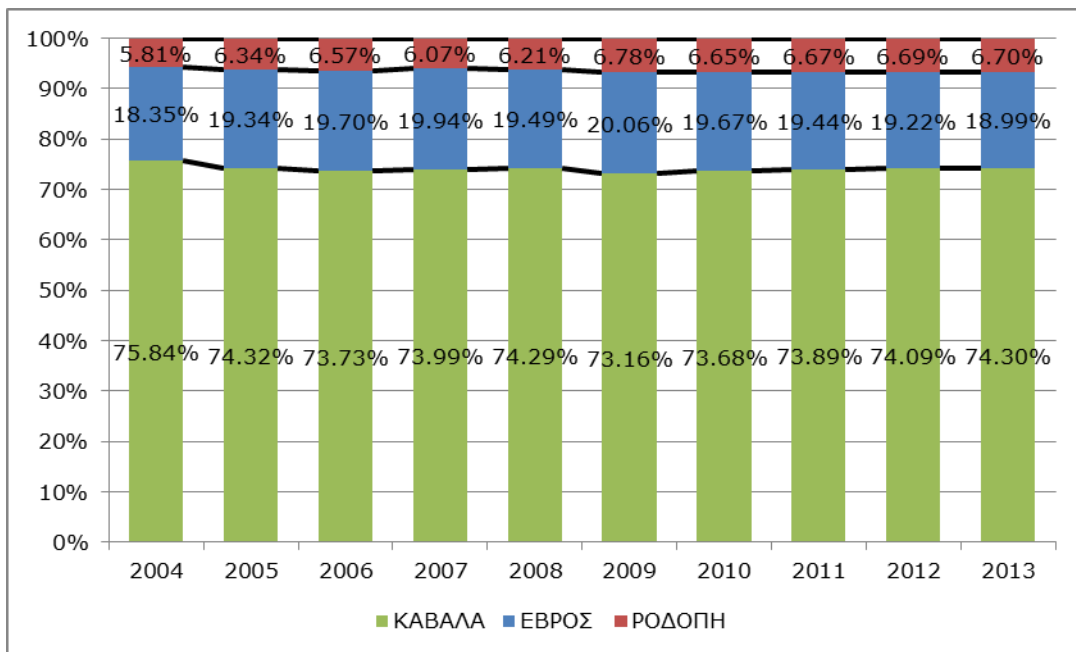
4.3.2. Δυναμικό τουριστικών καταλυμάτων

Στα Διαγράμματα που ακολουθούν (Διαγράμματα 14 έως 18) παρουσιάζεται η εξέλιξη της συμμετοχής των δυναμικότερων τουριστικά Νομών κάθε Περιφέρειας στο συνολικό αριθμό τουριστικών καταλυμάτων τους για την περίοδο 2004-2013.

Σχετικά με τη συμμετοχή των Νομών Καβάλας, Έβρου και Ροδόπης (Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης) στο συνολικό αριθμό τουριστικών καταλυμάτων τους (Διάγραμμα 14), σε όλη τη διάρκεια της περιόδου 2004-2013, επικρατεί ο Νομός Καβάλας (με ποσοστό σταθερά μεγαλύτερο του 70%) και ακολουθούν ο Νομός Έβρου και ο Νομός Ροδόπης. Το ποσοστό συμμετοχής του Νομού Καβάλας εμφανίζει μέγιστη τιμή το 2004 (75,84%) και παρουσιάζει συνεχή μείωση τη διετία

2004-2006 προς όφελος των άλλων δύο Νομών, στη συνέχεια αύξηση μέχρι το 2008, μείωση το 2009 (που εμφανίζει και τη μικρότερη τιμή του: 73,16%) και νέα συνεχή αύξηση μέχρι το 2013 εις βάρος κυρίως του Νομού Έβρου. Το ποσοστό συμμετοχής του Νομού Έβρου εμφανίζει τη μικρότερη τιμή του το 2004 (18,35%) και παρουσιάζει συνεχή αύξηση μέχρι το 2007 εις βάρος κυρίως του Νομού Καβάλας, μείωση το 2008, αυξομείωση τη διετία 2009-2010 (εμφανίζοντας μάλιστα το 2009 τη μέγιστη τιμή του: 20,06%) και μετά συνεχή μείωση μέχρι το 2013. Τέλος, το ποσοστό συμμετοχής του Νομού Ροδόπης εμφανίζει ελάχιστη τιμή το 2004 (5,81%) και παρουσιάζει συνεχή αύξηση μέχρι το 2006 εις βάρος του Νομού Καβάλας, μείωση το 2007, συνεχή αύξηση τη διετία 2008-2009 (εμφανίζοντας μάλιστα το 2009 τη μέγιστη τιμή του: 6,78%), νέα μείωση το 2010 και μετά συνεχή αύξηση μέχρι το 2013 εις βάρος του Νομού Έβρου.

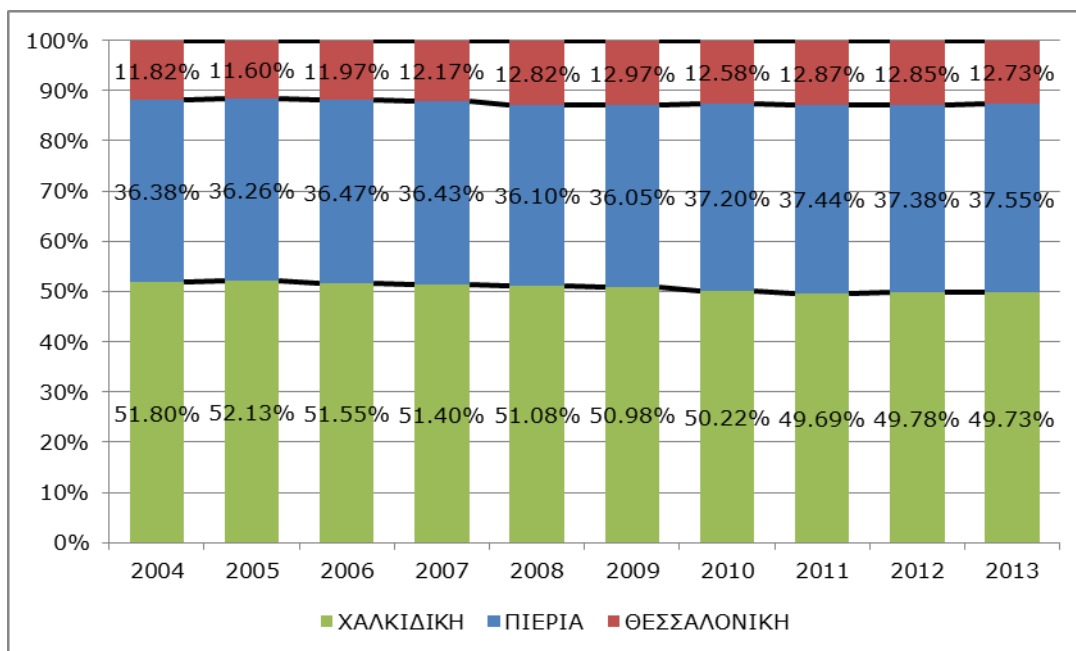
Διάγραμμα 14. Εξέλιξη της συμμετοχής των Νομών Καβάλας, Έβρου και Ροδόπης (Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης) στο συνολικό αριθμό τουριστικών καταλυμάτων των τριών Νομών (2004-2013)

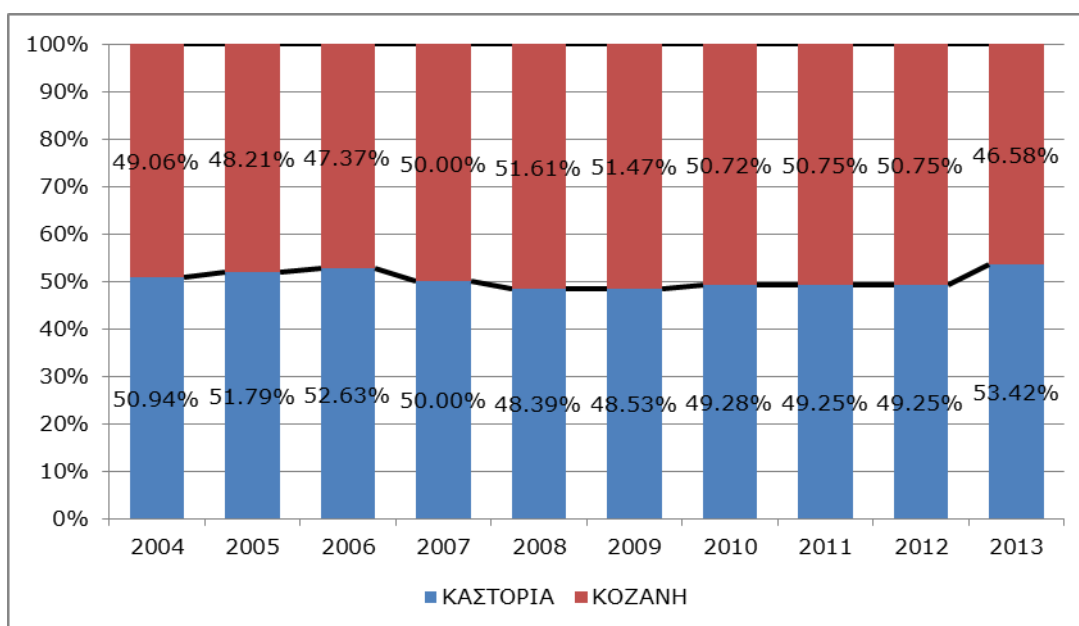
Σχετικά με τη συμμετοχή των Νομών Χαλκιδικής, Θεσσαλονίκης, Πιερίας (Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας) στο συνολικό αριθμό τουριστικών καταλυμάτων τους (Διάγραμμα 15), σε όλη τη διάρκεια της περιόδου 2004-2013, επικρατεί ο Νομός Χαλκιδικής και ακολουθούν ο Νομός Πιερίας και ο Νομός Θεσσαλονίκης. Το ποσοστό συμμετοχής του Νομού Χαλκιδικής παρουσιάζει αύξηση το 2005 (που εμφανίζει και τη μέγιστη τιμή του: 52,13%) εις βάρος των άλλων δύο Νομών και μετά μειώνεται συνεχώς μέχρι το 2011 (που εμφανίζει και την ελάχιστη τιμή του: 49,69%) προς όφελος των άλλων δύο Νομών ενώ τη διετία 2012-2013 παρουσιάζει μικρή αυξομείωση. Το ποσοστό συμμετοχής του Νομού Πιερίας σημειώνει μείωση το 2005 και αύξηση το 2006, μετά μειώνεται συνεχώς μέχρι το 2009 (που εμφανίζει και την ελάχιστη τιμή του: 36,05%) και στη συνέχεια αυξάνεται σταδιακά μέχρι το 2011, ενώ το 2012 σημειώνει μείωση και το 2013 αύξηση (εμφανίζοντας μάλιστα το 2013 την μέγιστη τιμή του: 37,55%). Το ποσοστό συμμετοχής του Νομού Θεσσαλονίκης παρουσιάζει μείωση το 2005 (που εμφανίζει και την ελάχιστη τιμή του: 11,60%) και

μετά αυξάνεται συνεχώς μέχρι το 2009 (που εμφανίζει και τη μέγιστη τιμή του: 12,97%) εις βάρος κυρίως του Νομού Χαλκιδικής, ενώ το διάστημα 2010-2013 μειώνεται και αυξάνεται διαδοχικά.

Διάγραμμα 15. Εξέλιξη της συμμετοχής των Νομών Χαλκιδικής, Θεσσαλονίκης και Πιερίας (Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας) στο συνολικό αριθμό τουριστικών καταλυμάτων των τριών Νομών (2004-2013)

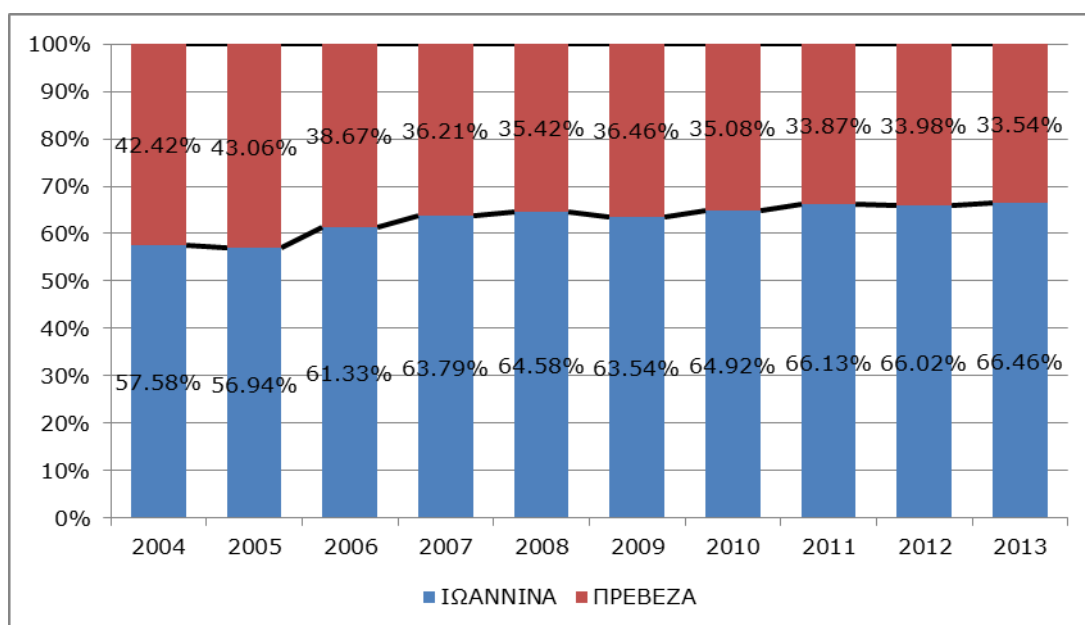

Διάγραμμα 16. Εξέλιξη της συμμετοχής των Νομών Καστοριάς και Κοζάνης (Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας) στο συνολικό αριθμό τουριστικών καταλυμάτων των δύο Νομών (2004-2013)

Σχετικά με τη συμμετοχή των Νομών Καστοριάς και Κοζάνης (Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας) στο συνολικό αριθμό τουριστικών καταλυμάτων τους (Διάγραμμα 16), το διάστημα 2004-2006 επικρατεί ο Νομός Καστοριάς, το 2007 οι δύο Νομοί έχουν το ίδιο ποσοστό, την περίοδο 2008-2012 επικρατεί ο Νομός Κοζάνης ενώ το 2013 επικρατεί ξανά ο Νομός Καστοριάς. Το ποσοστό συμμετοχής του Νομού Καστοριάς παρουσιάζει συνεχή αύξηση μέχρι το 2006 και συνεχή μείωση τα δύο επόμενα χρόνια (εμφανίζοντας μάλιστα το 2008 την ελάχιστη τιμή του: 48,39%) και στη συνέχεια αυξάνεται τη διετία 2009-2010, μειώνεται ελάχιστα το 2011 και παραμένει σταθερό το 2012, ενώ το 2013 σημειώνει σημαντική αύξηση (εμφανίζοντας μάλιστα το 2013 την μέγιστη τιμή του: 53,42%). Ακριβώς αντίθετη είναι η εξέλιξη του ποσοστού συμμετοχής του Νομού Κοζάνης.

Διάγραμμα 17. Εξέλιξη της συμμετοχής των Νομών Ιωαννίνων και Πρέβεζας (Περιφέρεια Ηπείρου) στο συνολικό αριθμό τουριστικών καταλυμάτων των δύο Νομών (2004-2013)

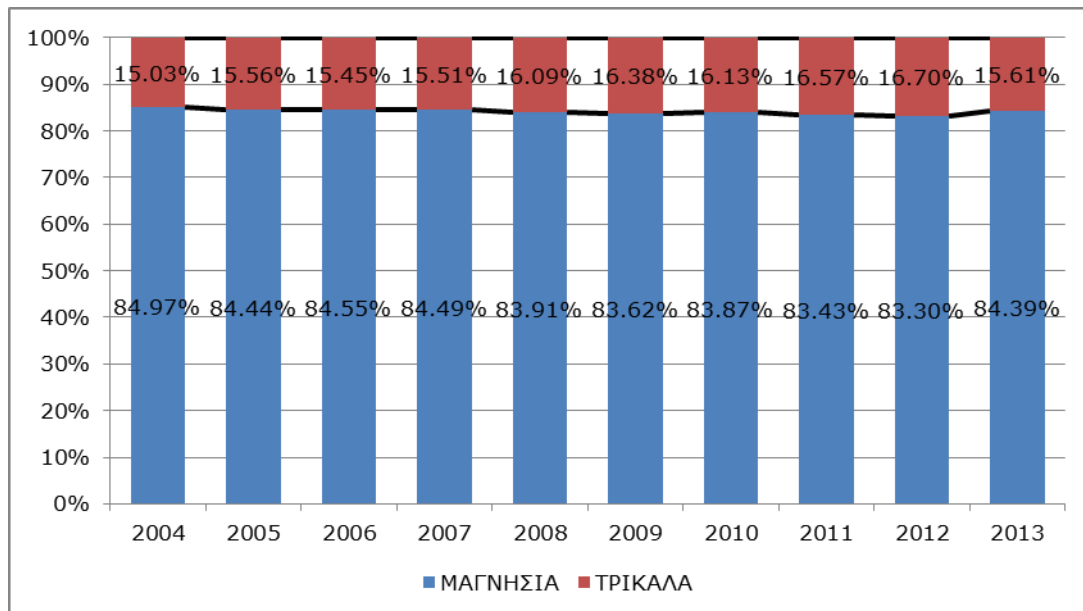

Σχετικά με τη συμμετοχή των Νομών Ιωαννίνων και Πρέβεζας (Περιφέρεια Ηπείρου) στο συνολικό αριθμό τουριστικών καταλυμάτων τους (Διάγραμμα 17), σε όλη τη διάρκεια της περιόδου 2004-2013 επικρατεί ο Νομός Ιωαννίνων. Το ποσοστό συμμετοχής του Νομού Ιωαννίνων μειώνεται σημαντικά το 2005 (που εμφανίζει και τη μικρότερη τιμή του: 56,94%) και μετά παρουσιάζει συνεχή αύξηση μέχρι το 2008, σημαντική μείωση το 2009 και στη συνέχεια νέα αύξηση μέχρι το 2011, ενώ τη διετία 2012-2013 μειώνεται και αυξάνεται διαδοχικά (μάλιστα το 2013 εμφανίζει τη μέγιστη τιμή του: 66,46%). Ακριβώς αντίθετη είναι η εξέλιξη του ποσοστού συμμετοχής του Νομού Πρέβεζας.

Σχετικά με τη συμμετοχή των Νομών Μαγνησίας και Τρικάλων (Περιφέρεια Θεσσαλίας) στο συνολικό αριθμό τουριστικών καταλυμάτων τους (Διάγραμμα 18), σε όλη τη διάρκεια της περιόδου 2004-2013 επικρατεί με διαφορά ο Νομός Μαγνησίας. Το ποσοστό συμμετοχής του Νομού Μαγνησίας εμφανίζει μέγιστη τιμή το 2004 (84,97%) και τη διετία 2005-2006 μειώνεται και αυξάνεται διαδοχικά, μετά μειώνεται συνεχώς μέχρι το 2009 και σημειώνει μικρή αύξηση το 2010, ενώ στη

συνέχεια παρουσιάζει νέα μείωση μέχρι το 2012 (που εμφανίζει και τη μικρότερη τιμή του: 83,30%) και σημαντική αύξηση το 2013. Ακριβώς αντίθετη είναι η εξέλιξη του ποσοστού συμμετοχής του Νομού Τρικάλων.

Διάγραμμα 18. Εξέλιξη της συμμετοχής των Νομών Μαγνησίας και Τρικάλων (Περιφέρεια Θεσσαλίας) στο συνολικό αριθμό τουριστικών καταλυμάτων των δύο Νομών (2004-2013)

5. Σύνοψη- Συμπεράσματα

Στην παρούσα υποενότητα γίνεται μια σύνοψη της χωρικής διάρθρωσης της τουριστικής κίνησης στη Ζώνη IV για την περίοδο 2004-2013, μέσα από την οποία επιχειρείται η εξαγωγή ορισμένων διαπιστώσεων - συμπερασμάτων.

Σε όλη τη διάρκεια της περιόδου 2004-2013, η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας εξακολουθεί να είναι η πιο τουριστική Περιφέρεια της Ζώνης IV, κατέχοντας το μεγαλύτερο μερίδιο αφίξεων, διανυκτερεύσεων και τουριστικών καταλυμάτων και παρουσιάζοντας ως εκ τούτου τα υψηλότερα ποσοστά πληρότητας, λόγω κυρίως της Χαλκιδικής αλλά και της Θεσσαλονίκης που προσελκύουν τον μεγαλύτερο αριθμό επισκεπτών. Αντιθέτως, η Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας εξακολουθεί να είναι η λιγότερο τουριστική Περιφέρεια της Ζώνης IV, κατέχοντας το μικρότερο μερίδιο αφίξεων, διανυκτερεύσεων και τουριστικών καταλυμάτων και παρουσιάζοντας τα χαμηλότερα ποσοστά πληρότητας.

Σε επίπεδο Νομών της Ζώνης IV, στο σύνολο της περιόδου 2004-2013, πρώτοι σε αριθμό αφίξεων και διανυκτερεύσεων είναι οι Νομοί Χαλκιδικής, Θεσσαλονίκης και Μαγνησίας (ο Νομός Θεσσαλονίκης συγκεντρώνει τις περισσότερες αφίξεις, ενώ ο Νομός Χαλκιδικής τις περισσότερες διανυκτερεύσεις), ενώ στις τελευταίες θέσεις κατατάσσονται οι Νομοί Γρεβενών και Κιλκίς. Ο Νομός Χαλκιδικής συγκεντρώνει επίσης τα περισσότερα τουριστικά καταλύματα και εμφανίζει το μεγαλύτερο ποσοστό

μέσης πληρότητας, το οποίο είναι υψηλότερο από τα αντίστοιχα ποσοστά της Ζώνης IV και της Χώρας, και είναι ο μόνος Νομός της Ζώνης IV που παρουσιάζει σταθερά πληρότητα πάνω από 50%. Σημαντικό αριθμό τουριστικών καταλυμάτων συγκεντρώνουν επίσης οι Νομοί Μαγνησίας και Πιερίας, ενώ υψηλά ποσοστά πληρότητας παρουσιάζουν οι Νομοί Θεσσαλονίκης, Πιερίας και Καβάλας. Επομένως, για το σύνολο της περιόδου 2004-2013, ξεχωρίζουν κυρίως οι Νομοί Χαλκιδικής, Μαγνησίας, Πιερίας και Καβάλας που αποτελούν κατεξοχήν περιοχές παραθεριστικού-μαζικού τουρισμού και ο Νομός Θεσσαλονίκης που αποτελεί τη σημαντικότερη περιοχή αστικού τουρισμού της Ζώνης IV.

Την περίοδο 2004-2009, οι αφίξεις, οι διανυκτερεύσεις και ο αριθμός τουριστικών καταλυμάτων στο σύνολο της Ζώνης IV παρουσιάζουν αύξηση, η οποία είναι μεγαλύτερη από την αντίστοιχη αύξηση της Χώρας. Αντιθέτως, την περίοδο αυτή η πληρότητα των τουριστικών καταλυμάτων στη Ζώνη IV (όπως και στο σύνολο της Χώρας) παρουσιάζει αρνητική μεταβολή, η οποία είναι μικρότερη όμως από την αντίστοιχη αρνητική μεταβολή της Χώρας.

Σε επίπεδο Περιφερειών της Ζώνης IV, την περίοδο 2004-2009, όλες οι Περιφέρειες παρουσιάζουν αύξηση στις αφίξεις, στις διανυκτερεύσεις και στον αριθμό των τουριστικών καταλυμάτων τους, καθώς η λειτουργία της Εγνατίας Οδού διευκόλυνε την προσβασιμότητα διαφόρων τουριστικών περιοχών σε όλη την έκταση της Ζώνης IV. Η μεγαλύτερη αύξηση αφίξεων και διανυκτερεύσεων παρατηρείται στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, ενώ αξιοσημείωτη είναι και η θετική μεταβολή που παρουσιάζει η Περιφέρεια Ηπείρου, αύξηση που μπορεί να συσχετιστεί με τη λειτουργία της Εγνατίας Οδού. Η μεγαλύτερη αύξηση τουριστικών καταλυμάτων, πολύ μεγαλύτερη μάλιστα από τις αντίστοιχες αυξήσεις της Ζώνης IV και της Χώρας, παρατηρείται στις Περιφέρειες Ηπείρου και Δυτικής Μακεδονίας, γεγονός για το οποίο κρίνεται ότι συνέβαλε καθοριστικά οι προσδοκώμενη αύξηση της τουριστικής κίνησης λόγω της βελτίωσης της προσβασιμότητας αυτών των Περιφερειών και ειδικότερα των ορεινών τουριστικών περιοχών από τη λειτουργία της Εγνατίας Οδού. Σχετικά με τα ποσοστά πληρότητας των κλινών που λειτουργούν, την ίδια περίοδο, οι Περιφέρειες Δυτικής Μακεδονίας, Θεσσαλίας και Κεντρικής Μακεδονίας παρουσιάζουν αρνητικές μεταβολές, με τη μεγαλύτερη αρνητική μεταβολή να καταγράφεται στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας, ενώ οι Περιφέρειες Ηπείρου και Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης παρουσιάζουν θετικές μεταβολές.

Σε επίπεδο Νομών της Ζώνης IV, την περίοδο 2004-2009, οι περισσότεροι Νομοί εμφανίζουν αυξητική πορεία, ως προς τις αφίξεις και τις διανυκτερεύσεις τους, με τη μεγαλύτερη και πιο εντυπωσιακή αύξηση αφίξεων και διανυκτερεύσεων να καταγράφεται στο Νομό Χαλκιδικής. Σημαντική αύξηση αφίξεων και διανυκτερεύσεων (μεγαλύτερη από την αντίστοιχη αύξηση αφίξεων και διανυκτερεύσεων της Ζώνης IV) παρουσιάζουν επίσης οι Νομοί Σερρών, Πέλλας, Τρικάλων, Θεσπρωτίας, Πρέβεζας και Γρεβενών (οι τελευταίες αυξήσεις προφανώς συσχετισμένες με τη λειτουργία της Εγνατίας Οδού). Εξαιρέση αποτελούν ο Νομός Κοζάνης, ο οποίος παρουσιάζει μείωση τόσο στις αφίξεις όσο και στις διανυκτερεύσεις και ο Νομός Έβρου που παρουσιάζει μείωση μόνο στις διανυκτερεύσεις. Την περίοδο αυτή, ο αριθμός των τουριστικών καταλυμάτων σε όλους τους Νομούς της Ζώνης IV παρουσιάζει αύξηση (σε πολλές περιπτώσεις σημαντικά μεγαλύτερη από τις αντίστοιχες αυξήσεις της Ζώνης IV και της Χώρας), η οποία όμως δεν συνοδεύεται πάντα από μεγάλο αριθμό καταλυμάτων σε απόλυτους αριθμούς. Η μεγαλύτερη αύξηση παρατηρείται στους Νομούς Σερρών, Ιωαννίνων και

Γρεβενών. Σχετικά με τα ποσοστά πληρότητας, την περίοδο 2004-2009, οι περισσότεροι Νομοί εμφανίζουν αρνητικές μεταβολές στην πληρότητα των τουριστικών καταλυμάτων, οι οποίες σε πολλές περιπτώσεις είναι σημαντικά μεγαλύτερες από την αντίστοιχη αρνητική μεταβολή της Ζώνης IV. Εξαιρέση αποτελούν οι Νομοί Έβρου, Ροδόπης, Θεσσαλονίκης, Πέλλας, Καβάλας και Πρέβεζας που παρουσιάζουν θετική μεταβολή, με τη μεγαλύτερη θετική μεταβολή να καταγράφεται στο Νομό Πρέβεζας.

Την περίοδο 2009-2013, δηλαδή από την έναρξη της έντονης οικονομικής ύφεσης και μετά, οι αφίξεις και οι διανυκτερεύσεις στο σύνολο της Ζώνης IV σημειώνουν μείωση (-9,50% και -1,76%, αντίστοιχα), σε αντίθεση με τη Χώρα όπου οι αφίξεις και οι διανυκτερεύσεις παρουσιάζουν αύξηση (0,17% και 8,28%, αντίστοιχα). Την ίδια περίοδο, ο αριθμός των τουριστικών καταλυμάτων στη Ζώνη IV σημειώνει πολύ μικρή αύξηση, όπως ακριβώς και στο σύνολο της Χώρας. Όσον αφορά τα ποσοστά πληρότητας, την περίοδο 2009-2013, η πληρότητα των τουριστικών καταλυμάτων στη Ζώνη IV και στο σύνολο της Χώρας εξακολουθεί να παρουσιάζει αρνητική μεταβολή, μεγαλύτερης έντασης μάλιστα. Σε σύγκριση με την προηγούμενη περίοδο (2004-2009), η αρνητική μεταβολή της Ζώνης IV σημειώνει πολύ μεγάλη αύξηση και είναι σημαντικά μεγαλύτερη από την αντίστοιχη αρνητική μεταβολή της Χώρας.

Σε επίπεδο Περιφερειών της Ζώνης IV, την περίοδο 2009-2013, οι αφίξεις σημειώνουν μείωση σε όλες τις Περιφέρειες ενώ οι διανυκτερεύσεις παρουσιάζουν μείωση στις Περιφέρειες Δυτικής Μακεδονίας, Ηπείρου και Θεσσαλίας και μικρή αύξηση στις Περιφέρειες Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης και Κεντρικής Μακεδονίας (λόγω κυρίως των Νομών Καβάλας, Πιερίας και Χαλκιδικής και του Νομού Θεσσαλονίκης που αποτελούν σημαντικές περιοχές προσέλκυσης και αλλοδαπών επισκεπτών). Την περίοδο αυτή, η μεγαλύτερη μείωση τόσο αφίξεων όσο και διανυκτερεύσεων σημειώνεται στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας. Από την μελέτη της εξέλιξης των αφίξεων και των διανυκτερεύσεων στις Περιφέρειες της Ζώνης IV, για την περίοδο 2009-2013, προκύπτει ότι μέχρι το 2012, οι αφίξεις και οι διανυκτερεύσεις σημειώνουν είτε συνεχή μείωση είτε ορισμένες αυξομειώσεις (με ιδιαίτερα σημαντική την μείωση αφίξεων και διανυκτερεύσεων που παρατηρείται το 2012 στην πλειονότητα των Περιφερειών), ενώ το 2013 οι αφίξεις και οι διανυκτερεύσεις παρουσιάζουν αξιολογή αύξηση. Ειδικότερα, το 2012 η Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας παρουσιάζει την μεγαλύτερη μείωση αφίξεων (-27,27%) και η Περιφέρεια Ηπείρου την μεγαλύτερη μείωση διανυκτερεύσεων (-17,05%), ενώ το 2013 η Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης παρουσιάζει την μεγαλύτερη αύξηση αφίξεων και διανυκτερεύσεων (21,71% και 18,89%, αντίστοιχα). Όσον αφορά τον αριθμό των τουριστικών καταλυμάτων, την περίοδο 2009-2013, η Περιφέρεια Ηπείρου συνεχίζει να παρουσιάζει σημαντική αύξηση καταλυμάτων, μικρότερης έντασης όμως σε σχέση με την περίοδο 2004-2009. Επίσης, μικρή αύξηση εμφανίζει η Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης. Αντιθέτως, στις υπόλοιπες Περιφέρειες ο αριθμός καταλυμάτων μειώνεται, με τη μεγαλύτερη μείωση να παρατηρείται στην Περιφέρεια Θεσσαλίας. Σχετικά, με τα ποσοστά πληρότητας, την περίοδο 2009-2013, όλες οι Περιφέρειες της Ζώνης IV παρουσιάζουν αρνητικές μεταβολές, με τη μεγαλύτερη αρνητική μεταβολή να καταγράφεται στην Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης.

Σε επίπεδο Νομών της Ζώνης IV, την περίοδο 2009-2013, στην πλειονότητα των Νομών παρατηρείται μείωση ως προς τις αφίξεις και τις διανυκτερεύσεις, με τη μεγαλύτερη και πιο εντυπωσιακή μείωση αφίξεων και διανυκτερεύσεων να

καταγράφεται στο Νομό Γρεβενών. Σημαντική μείωση αφίξεων και διανυκτερεύσεων σημειώνεται επίσης στους Νομούς Άρτας, Ημαθίας και Ξάνθης. Εξαιρέση αποτελούν οι Νομοί Καβάλας και Θεσσαλονίκης στους οποίους παρατηρείται αύξηση τόσο των αφίξεων όσο και των διανυκτερεύσεων (με τη μεγαλύτερη αύξηση αφίξεων και διανυκτερεύσεων να καταγράφεται στο Νομό Καβάλας), ο Νομός Κιλκίς στον οποίο σημειώνεται αύξηση μόνο των αφίξεων και οι Νομοί Έβρου, Πιερίας, Χαλκιδικής, Κοζάνης και Θεσπρωτίας στους οποίους καταγράφεται αύξηση μόνο των διανυκτερεύσεων. Την περίοδο αυτή, 10 Νομοί σημειώνουν μείωση ως προς τον αριθμό των τουριστικών τους καταλυμάτων, 9 σημειώνουν αύξηση και 7 παραμένουν σταθεροί. Η μεγαλύτερη μείωση σημειώνεται στους Νομούς Φλώρινας και Άρτας, αν και σε απόλυτους αριθμούς δεν είναι σημαντική, ενώ η μεγαλύτερη αύξηση καταγράφεται στους Νομούς Καστοριάς και Ιωαννίνων. Σχετικά, με τα ποσοστά πληρότητας, την περίοδο 2009-2013, με εξαίρεση το Νομό Κοζάνης που εμφανίζει θετική μεταβολή, όλοι οι υπόλοιποι Νομοί της Ζώνης IV εμφανίζουν αρνητικές μεταβολές στην πληρότητα των τουριστικών καταλυμάτων (σε πολλές περιπτώσεις σημαντικά μεγαλύτερες από την αντίστοιχη αρνητική μεταβολή της Ζώνης IV), με τη μεγαλύτερη και πιο εντυπωσιακή αρνητική μεταβολή να σημειώνεται στο Νομό Γρεβενών.

Συνολικά, από τη μελέτη της χωρικής διάρθρωσης της τουριστικής κίνησης στη Ζώνη IV, διαπιστώνεται ότι η λειτουργία της Εγνατίας Οδού και γενικότερα του συστήματος Εγνατία Οδός και Κάθετοι Άξονες, διευκόλυνε την πρόσβαση σε μια ποικιλία περιοχών προσέλκυσης τουρισμού σε όλη την έκταση μάλιστα της Ζώνης IV. Ωστόσο, η τουριστική κίνηση της Ζώνης IV φαίνεται να έχει επηρεαστεί από την έντονη οικονομική ύφεση των τελευταίων ετών, καθώς ο τουρισμός είναι ο περισσότερο εξαρτώμενος κλάδος από το επίπεδο εισοδήματος και εν γένει ευημερίας. Η επίδρασή αυτή είναι πιο έντονη στις κατεξοχήν περιοχές προσέλκυσης εσωτερικού τουρισμού, δηλαδή Ελλήνων επισκεπτών (Περιφέρειες Ηπείρου, Δυτικής Μακεδονίας και Θεσσαλίας).

